PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 150 lir

Leto XXXI. Št. 163 (9165)

TRST, četrtek, 17. julija 1975

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

NEVARNE PERSPEKTIVE ZAOSTRITVE GOSPODARSKE KRIZE

VLADA PRIPRAVLJA ZASILNI NAČRT ZA NUJNA GOSPODARSKA VPRAŠANJA

Zasedanje KPI o gospodarski krizi in preureditvi industrije

RIM, 16. — Podpredsednik vlade La Malfa je sporočil, da vlada pripravlja zasilni načrt za rešitev najnujnejših gospodarskih težav. Načrt se nanaša predvsem na naložbe za gradbeno dejavnost in za pospešitev izvoza. V tej zvezi govori La Malfa tudi o gospodarski krizi, ki je še vedno resna in preti nevarnost, pravi La Malfa, da bo še hujša, «če se ne bodo vse politične in socialne sile, (stranke, sindikati, delodajalci itd.) potrudili da uskladijo napore za ublažitev gospodarskih težav.

Gospodarski položaj je zelo resen. Sindikalisti in politični možje napovedujejo, da se bo v jeseni še poslabšal in da preti nevarnost velikega povečanja brezposelnosti. Do teh ugotovitev prihajajo na osnovi podatkov o stalnem zmanjšanju industrijske proizvodnje in perspektivi, da se bo proizvodnja še zmanjšala v prihodnjih mesecih. Če se do sedaj število brezposelnih ni znatno povečalo, (čeprav znaša že milijon dvesto tisoč), je temu treba pripisati, da je več kot 700 tisoč delavcev v dopolnilni blagajni in da ne bo mogoče nadaljevati po tej poti. Delavce ni moč držati na delovnem mestu brez dela.

O gospodarski konjunkturi v Italiji poroča tudi zavod ISCO, ki ugotavlja, da je bila v zadnjem mesecu velika kriza dela in da so v letošnjih prvih mesecih našteli že 155 milijonov delovnih ur plačanih iz dolnilne blagajne. Isti zavod ugotavlja tudi velike težave v proizvodnji in pravi, da je zmanjšanje uvoza povzročilo velik zastoj v industriji.

O vseh navedenih vprašanjih so danes začeli razpravljati na zasedanju o «gospodarski krizi in preureditvi industrije», ki ga je priredila komunistična partija. Zasedanja se udeležujejo tudi glavni tajnik CGIL Lama, demokristjanska posl. Ferrari Aggradi in Bodrato, socialistični poslanec Giolitti, republikanski poslanec Giorgio La Malfa, podpredsednik ENI Forte in številni drugi gospodarstveniki.

Član osrednjega vodstva Amendola in odgovorni za gospodarska vprašanja pri KPI Peggio sta imela poročilo, v katerem sta kritično obdelala sedanji gospodarski položaj v državi in dala nekaj predlogov, kako bi se dalo premostiti krizo. Komunisti menijo, da je treba predvsem dati zagona gradbeni industriji z gradnjo javnih in zasebnih stanovanj, poskrbeti za izdatne naložbe v kmetijstvu, takoj začeti izvajati načrt o gradnji jedrskih električnih central, izdelati načrt za razvoj javnih prevozov, uresničiti že sprejete načrte o gradnji šol in bolnišnic.

Amendola je dejal, da so komunisti že dali predlog za rešitev politične krize. Ljudje, je dejal Amendola, ne morejo čakati in se ne morejo zadovoljiti samo z obljubami. Dati jim je treba nekaj stvarnega in jim zagotoviti, da se bodo gospodarske razmere izboljšale. Zato je treba tudi ukrepati hitro in stvarno. Pri tem je Amendola poudaril, da komunisti nimajo namena vsiljevati svojega načrta, pripravljeni so sodelovati z vsemi, ki želijo nekaj narediti.

Na zasedanju sta Peggio in Amendola ugotovila, da so sindikati pokazali vso strpnost in da od njih ni mogoče zahtevati več, kar so do sedaj dali. Sindikati ne morejo dovoliti, da se ogroža delovno mesto milijonov delavcev zaradi zgrešene vladne gospodarske politike, ki je spravila državo na rob propada.

Danes dveurna stavka tiskarjev

Po prekinitvi pogajanj za novo delovno pogodbo osebja papirnic so sindikati te stroke oklicali, med drugim, tudi solidarnostno dveurno stavko uslužbencev časopisnih podjetij, ki bodo stavkali danes zadnji dve uri vsake izmene.

Sindikalna federacija grafičnih delavcev CGIL - CISL - UIL poudarja, da gre za aktivno solidarnost z delavci stroke (papirnic), ki je najtesneje povezana z delom časopisnih podjetij in torej zahtevami po izboljšanju proizvodne sposobnosti te veje gospodarstva, po odpravi primerov krčenja delovnega urnika in z bojem za uresničenje načrta proizvodnje papirja v Italiji, reforme založniške dejavnosti ter tiskane informacije.

Zaradi tega opozarjamo čitatelje, da utegnejo biti jutri naše vesti pomanjkljive, za kar se jim oproščamo.

Sindikati in vlada začeli razpravljati o energiji

RIM, 16. — Na ministrstvu za proračun se je danes začel sestanek med vlado in sindikati, na katerem so začeli razpravljati o vprašanjih energije. Po kratkem nagovoru proračunskega ministra Andreottija je imel obširno poročilo minister za industrijo Donat Cattin, ki je govoril o predvideni porabi električne energije do 1985. V poročilu se je dotaknil tudi vprašanja bodočih gradenj jedrskih in drugih električnih central. Med razpravo so sindikalni predstavniki opozorili na pomanjkljive ukrepe vlade in na počasnost izvajanja tudi tistih načrtov in del, ki so že odobreni. Zato so opozorili na nevarnost, da bo gospodarstvo prizadeto zaradi pomanjkanja zadostnega električnega toka predvsem v letih 1978 - 1979.

Med drugim so razpravljali tudi o električnih tarifah, o katerih se že dlje časa ukvarja tehnični odbor, ki ga sestavljajo predstavniki sindikatov in državne ustanove ENEL. Odbor proučuje novo razporeditev cen električnega toka po skupinah potrošnikov. Glede tega vprašanja je minister za industrijo Donat Cattin izjavil, da bodo morale biti cene električnega toka spremenjene v skladu s splošnim premikom življenjskih stroškov, da se zagotovijo ustanovi ENEL zadostna finančna sredstva za njeno delovanje.

V avgustu tri nove točke draginjske doklade

RIM, 16. — Po dosedanjih podatkih o življenjskih stroškov v juniju bo povišanje draginjske doklade za trimesečje avgust - oktober znašalo 3 «težke» točke, ali 8 starih točk. To pomeni, da bo enako kot v zadnjem trimesečju Za ugotovitev življenjskih stroškov v juliju se bo posebna komisija sestala najkasneje do 2. avgusta. Ob tej priložnosti bo določila točno število točk povišanja draginjske doklade.

V petek stavka uslužbencev letalskih družb

RIM, 16. — Enotni sindikat uslužbencev letalskih družb je sklenil napovedati še 8 ur stavke, v okviru boja za dosego nove enotne delovne pogodbe za vse uslužbence letalskega prometa. V tem okviru bodo prve 4 ure stavkali v petek, 18. julija vsi uslužbenci na letališču v Ciampinu v Rimu. Stavka bo od 9. do 13. ure. Isti dan bodo stavkali tudi piloti vseh družb, in sicer od 12.30 do 14.30. To pomeni, da bodo vse letalske zveze z Rimom v petek prekinjene do 14.30.

Poslanica Gandijeve predsedniku Titu

BEOGRAD, 16. — Predsednica indijske vlade Indira Gandi je poslala jugoslovanskemu predsedniku Titu poslanico, ki jo je danes v Beogradu zveznemu tajniku za zunanje zadeve Milošu Miniću izročil odpravnik poslov indijskega veleposlaništva Šepurija.

Miloš Minić je danes sprejel tudi ženo nedavno umrlega indijskega veleposlanika v Jugoslaviji Menona. Izročil ji je visoko jugoslovansko odlikovanje, red jugoslovanske zastave z lento, s katerim je veleposlanika Menona odlikoval predsednik Tito za njegove izredne zasluge pri razvoju in poglabljanju prijateljskih stikov in sodelovanja med Indijo in Jugoslavijo.

ZASEDANJE «NA VRHU» GOSPODARSKE SKUPNOSTI

Gospodarska kriza osnovni predmet včerajšnje razprave

Zasedanju predseduje italijanski predsednik vlade A. Moro

BRUSELJ, 16. — Pod predsedstvom predsednika italijanske vlade Mora se je začelo danes v Brusilju drugo zasedanje državnih in vladnih glavarjev Evropske gospodarske skupnosti. Prvi del zasedanja je bil posvečen vprašanjem gospodarske skupnosti. V tem okviru so na sestanku poudarili, da je treba vložiti vse napore za sklicanje neposrednih volitev evropskega parlamenta leta 1978. O tem bodo podrobneje razpravljali na prihodnjem sestanku državnih in vladnih glavarjev deveterice, ki bo proti koncu leta v Rimu. V Rimu bodo razpravljali tudi o izdajanju evropskega «potnega lista», se pravi dokumenta, ki ga bodo lahko dobili vsi državljani Evropske gospodarske skupnosti.

Drugo vprašanje, ki je bilo na dnevnem redu, se je nanašalo na gospodarstvo in denarništvo. O tem so razpravljali na osnovi poročila, ki so ga pripravili pristojni uradi skupnosti. Poročilo podrobno analizira sedanji gospodarski in denarni položaj v svetu in v Evropi ter daje predloge, kako rešiti sedanjo krizo. Gospodarska skupnost naj bi enotno nastopila, kjerkoli se bo razpravljalo o gospodarskih in denarnih vprašanjih. Tako dokument priporoča enotno stališče članic skupnosti na mednarodnih trgovinskih pogajanjih, na pogajanjih o surovinah in na pogajanjih o denarnih mednarodnih vprašanjih.

Ob začetku zasedanja je spregovoril predsednik italijanske vlade Moro, ki je z zadovoljstvom poudaril važnost, da so se britanski volivci tako množično opredelili za EGS, nakar je omenil posamezna vprašanja, o katerih se je začela razprava. Predsednik britanske vlade Wilson pa je poročal o politiki svoje vlade do gospodarske skupnosti po zmagi na junijskem referendumu. Dejal je, da je udeležba Velike Britanije v EGS sedaj popolna in da se bo potrudila, da bo njena dejavnost na ravni ostalih članic. Glede gospodarskih vprašanj je opozoril na važnost uskladitve gospodarske politike, da se čim prej premostijo težave v nekaterih državah skupnosti.

Za avtonomijo in demokratizacijo Radia Trst A in bodoče slovenske televizije

Resolucija Slovenske kulturno-gospodarske zveze v zvezi s slov. radiotelevizijo v Furlaniji-J. krajini

Izhajajoč iz načela, da je radiotelevizijskim občilom poverjena pomembna naloga socialnega in kulturnega osveščanja, na čemer temelji splošni razvoj države, je italijanski parlament izglasoval zakon štev. 103 z dne 14. aprila 1975, v zvezi z radijskimi in s televizijskimi oddajami. V 1. členu novega zakona je med drugim zapisano: «Javna radiotelevizijska služba, ob spoštovanju svobočin, ki jih jamči ustava, sloni na načelih neodvisnosti, objektivnosti ter odprtju različnim političnim, socialnim in kulturnim usmeritvam.» Ker je ta javna služba praviloma predstavljala monopol določenih političnih struktur, je parlament skušal z novim zakonom to odpraviti. Parlamentarna komisija, ustanovljena na podlagi novega zakona, bi morala zajamčiti spoštovanje teh načel.

Slovenske radijske in televizijske oddaje v deželi Furlaniji - Julijski krajini, predvidene po členih 19 in 20, neposredno zadevajo slovensko narodnostno skupnost. Toda mimo splošnih načel o zajamčeni nepristranski prisotnosti, kot izhaja iz prvega člena, in kot podrobneje izhaja iz člena 6, v katerem so navedene tudi etične in jezikovne skupnosti, zakon žal ne predvideva avtonomne deželne komisije za radijske in televizijske oddaje v slovenščini, celo ne določa zastopstva pripadnikov narodnostnih skupnosti niti v parlamentarni komisiji niti v deželni komisiji, ki bi morali zajamčiti spoštovanje zakona.

Deželna komisija mora biti po zakonu sestavljena iz 9 članov, ki jih izvoli deželni svet. Šest članov pripada večini, trije pa opoziciji. Pojavlja se vprašanje kako bomo Slovenci zastopani v komisiji dežele Furlanije - Julijske krajine. Doslej je pri nas delovala tako imenovana deželna posvetovalna komisija za radijske oddaje, katere učinkovitost in pristojnost nam nista znani. Ta komisija, v kateri ni bilo nobenega Slovenca, kljub temu da obsegajo oddaje Radia Trst A isto število ur kot drugi vsedržavni italijanski program, bo prenehala delovati z nastopom nove deželne komisije. Že po samem obsegu programa Radia Trst A, kakor tudi po predvidenih slovenskih televizijskih oddajah, bi bila brez pravičnega zastopstva Slovencev v deželni komisiji hudo okrnjena osnovna načela novega zakona.

Slovenska narodnostna skupnost pričakuje, da bo kot neposreden proizvajalec svoje kulturne stvarnosti in ki hoče hkrati biti učinkoviti soustvarjalec lastnega razvoja v deželni komisiji avtonomno usmerjala programe in zajamčila nepristransko prisotnost vseh Slovencev dežele Furlanije - Julijske krajine v tržaški radiotelevizijski ustanovi. Avtonomija je namreč osnovni pogoj za nemoten socialni in kulturni razvoj slovenske narodnostne skupnosti v italijanski republiki.

Slovenci so ob mnogih prilikah poudarili izjemno pomembnost slovenskega televizijskega programa za slovensko narodnostno skupnost v deželi Furlaniji - Julijski krajini. Toda izjemna pomembnost bi prišla do izraza le, če bo avtonomija, ker ni mogoče pričakovati pozitivnih rezultatov brez možnosti avtonomnega ustvarjalnega procesa v sklopu narodnostne skupnosti same.

Sedanje nevzdržne razmere na Radiu Trst A terjajo nujne ukrepe, ki bi jih bilo treba izvesti v duhu novega zakona proti poskusom monopolističnih sil, da se ohrani sedanje stanje. To zadeva predvsem oddelek poročil, kjer se z novinarji vrši težka manipulacija v smislu ozkih strankarskih interesov. Ne samo, da poročila Radia Trst A ne ustrezajo splošnim interesom slovenske narodnostne skupnosti, temveč se celo razlikujejo od obveščanja v italijanskem jeziku, ker so večinoma po duhu še zmeraj reakcionarna in nestrpna, zato so v današnji stvarnosti povsem anahronistična. Upravičeno zastavljamo načelno politično vprašanje ali naj slovenska poročila Radia Trst A nepristransko obveščajo slovensko narodnostno skupnost, ali naj večina teh poročil služi reakcionarni propapagandi.

Tudi v oddelkih za kulturne oddaje je veliko neurejenega. V prvi vrsti zadeva to vprašanje zakupov, ki so posebno v zvezi z Radijskim odrom nezakoniti in ustvarjajo nevzdržen položaj.

Slovenska kulturno - gospodarska zveza ponovno ugotavlja, da je Radio Trst A v podrejenem položaju v primerjavi z delovnimi pogoji in statusom osebja v italijanskem oddelku tržaške radijske postaje in je zaradi tega diskriminiran.

Izhajajoč iz zgoraj navedenih ugotovitev terja od vseh merodajnih dejavnikov sledeče ukrepe:

1. pravično zastopstvo Slovencev v deželni komisiji,
2. takojšnjo uvedbo slovenskih televizijskih oddaj,
3. omogočiti soustvarjanje radijskih in televizijskih programov in udeležbo pri oddajah vsem slovenskim organizacijam in ustanovam brez razlike,
4. zagotovitev avtonomije Radia Trst A in bodoče slovenske televizije,
5. omogočanje svobodnega pristopa k radiotelevizijski ustanovi vsem pripadnikom slovenske narodnostne skupnosti, ne glede na njihovo politično, socialno in kulturno usmeritev. To načelo je treba uveljaviti posebno za časnikarje,
6. uvesti v oddaje časnikarsko tribuno za dnevnike, ki niso uradna glasila strank, kot določa člen 6 zakona o radioteleviziji,
7. urediti vprašanja zakupov v zvezi s kulturnimi oddajami,
8. odpravo strankarskega monopola in reakcionarne uglašenosti slovenskih poročil,
9. normalizacijo delovnih pogojev in statusa osebja na enakopravni osnovi z italijanskim osebjem tržaške radijske postaje.

Slovenska kulturno-gospodarska zveza

Trst, 14. julija 1975

DANES

Vlada pripravlja «zasilni gospodarski načrt», ki se bo nanašal v glavnem le na nekatere ukrepe za gradbeno industrijo in na pobude za povečanje izvoza. Po drugi strani pa se gospodarski položaj iz dneva v dan slabša zaradi stalnega upadanja industrijske proizvodnje. O tem teče razprava na najrazličnejših ravneh. O gospodarstvu in gospodarski krizi so začeli razpravljati tudi na zasedanju, ki ga je priredila KPI in katerega se udeležujejo predstavniki demokratičnih strank.

Vse je nared za zgodovinski sestanek v vesolju med apollom in sojuzom. Ameriški in sovjetski kozmonavti so včeraj odpravili vse nevšečnosti, ki sicer niso ogrožala njihove varnosti, ki bi pa lahko onemogočile združitev. Pesimizem, ki se je razširil predsinočnjim, je bil preuranjen, saj so bile okvare neznatne. Ladjici sta danes znova popravili tirnico: sojuz je že na predvideni krožnici. apollo pa se ji bo do jutri približal s postopnimi popravki in pospeški. Združitev je predvidena za 19.30, poldugo uro pozneje pa se bosta poveljnika odprav rokovala v modulu za spajanje.

Egiptovska odločitev, da ne podaljša mandata mirovnim silam OZN na Sinaju, ki zapade 24. t.m., je povzročila dokajšnjo zaskrbljenost tako v krogih svetovne organizacije, kot v Izraelu. Politični opazovalci skoraj soglasno ugotavljajo, da je Egipt s svojim sklepom hotel izraziti negodovanje zaradi izraelskega zavlačevanja in hotel prisiliti Jeruzalem, da privoli v nekatere koncesije, ki bi opravičile egiptovsko popustljivost. Ugotavljajo tudi, da egiptovska odločitev še ne pomeni, da bodo morale 24. julija mirovne sile OZN oditi s Sinaja, saj se položaj na terenu v bistvu ne bo spremenil.

KOZMONAVTI ODPRAVILI VSE NEVŠEČNOSTI, KI SO OGROŽALE POLET

Po dvodnevnem zasledovanju v vesolju danes zgodovinski zmenek apollo - sojuz

Vesoljski ladjici se bosta združili ob 19.30 v višini 221 km nad Zemljo

MOSKVA, HOUSTON, 16. — Majhni okvari na ladjicah apollo in sojuz sta «poživili» kroniko današnjega dne, ki bi bila sicer kaj skopa in suhoparna. V sovjetski ladjici se je pokvarila televizijska kamera, v apollu pa so se zagozdila vrata v modul za spajanje. Okvari sta povzročili veliko neumestnega preplaha in marsikdo se je že spraševal, če je zgodovinski polet obsojen na neuspeh. Izkazalo pa se je, da so bili tudi tehniki preveliki črnogledi, saj so kozmonavti v nekaj urah dela odpravili vse nevšečnosti. Vse je torej nared za zgodovinski zmenek, ki je predviden za jutri ob 19.30, ko se bosta ameriški in sovjetski kozmonavt prvič v zgodovini rokovala v veselju 221 km nad zemeljsko površino.

Za veliko resnejšo okvaro, ki bi lahko onemogočila skupni polet, se je zvedelo v ameriškem kozmodromu na Canaveralskem rtu šele danes. Kaže, da je uhajanje olja onesposobilo hidravlični mehanizem, ki ob vzletu odstranjuje podpornike od rakete. Ameriški tehniki so popravili okvaro šele tri minute in pol pred startom apolla, ki je bil brezhiben.

Glavno vprašanje v teh urah, ki ločujejo kozmonavte do zgodovinskega srečanja v vesolju je kako uskladiti urnike sovjetskih in ameriških vesoljcev, med katerimi je okrog 12 ur razlike. Ko na primer Američani zajtrkujejo se Rusi že pripravljajo na večerjo. Tudi ta problem je bil vsekakor že načrtno preučen, tako da bodo kozmonavti od jutri dalje za dva dni «uravnani» na isti urnik.

Kot rečeno sta majhni okvari na apollu in na sojuzu poživili kroniko današnjega dne. Včeraj kmalu po startu se je na sovjetski ladjici pokvarila televizijska kamera, zaradi česar tudi ni bilo še neposrednih posnetkov iz vesoljske ladje. Leonov in Kubasov sta se že včeraj, komaj sta postavila ladjo na predviden krožni tir okrog našega planeta, posvetila odpravljanju nevšečnosti, vendar brez uspeha. Po pričevanju izvedencev je to prvič, da se sovjetski kozmonavti lotijo odpravljanja okvar med vesoljskim poletom. Zaradi vnetega dela sta se vesoljca včeraj odpravila k počitku poldrugo uro pozneje kot je predvideval načrt poleta, šele danes po nekaj urah napornega dela pa sta popravila okvaro. Kaže, da je šlo za majhno napako v električni napeljavi in ne za okvaro na ojačevalcu, kar bi onemogočilo Leonovu in Kubasovu oddajanje iz vesolja.

Zaradi okvare je bila danes nemogoča zveza med sojuzom in posebej opremljenima ladjama, ki sta spremljala polet nedaleč od kanadske obale. Delo kozmonavtov so zato ves čas spremljali v kontrolnem centru v Kaliningradu 20 km od Moskve, kjer so tudi ameriški strokovnjaki, ki spremljajo polet sojuza. Center so danes lahko obiskali tudi ameriški in vsi ostali tuji časnikarji, ki sledijo zgodovinskemu podvigu. Iz njihovega opisa izhaja, da je v bistvu podoben ameriškemu kontrolnemu centru v Hustonu. Doslej so v Kaliningradu običajno spremljali polet avtomatskih postaj, in je to zanje prvi človeški polet, ki ga vodijo. To opravičuje tudi množično mobilizacijo kadrov, saj sledi sojuzu od 300 do 400 ljudi za vsako delovno izmeno. Iz pogovora z ameriškimi tehniki, ki so že nekaj dni v centru, se je zvedelo, da so v središču pozornosti, vendar ne zaradi njihove strokovne sposobnosti, ali ker bi se sumljivo vedli, pač pa zaradi barvitih, tipično ameriških strajc, ki jim jih marsikdo zavida.

Nevšečnosti na apollu so bile pa v glavnem mehanskega značaja. Najprej se je v hranilniku goriva pojavil mehurček helija, ker je včeraj Vance Brand nehote vklopil dodatni motor, nato pa so imeli težave z napeljavo, ki izloča v vesolje organsko tekočino kozmonavtov. Končno se je pojavila še glavna zapreka: vratca v modul za spajanje si niso hotela odpreti. Okvaro so odpravili šele danes zjutraj, ko je Vance Brand potrpežljivo izvil vijake in odstranil jekleno konico, ki se je zagozdila v mehanizem.

Kot rečeno je ta okvara povzročila veliko zaskrbljenost zlasti med sovjetskimi strokovnjaki, kar je še dokaz več, kako jim je skupni polet pri srcu. Viktor Blagov, eden od ravnateljev kontrolnega centra v Kaliningradu je danes ponoči med tiskovno konferenco javno izrazil svojo zaskrbljenost, dodal pa je vsekakor, da upa, da bodo Američani odpravili nevšečnost. S tem je Blagov, čeprav nehote, priznal občutljivost ameriških tehnikov, ki so se maščevali s pikolovskimi vprašanji o slabem delovanju sovjetske televizijske kamere.

Medtem se je zvedelo, da je v apollu še četrti, in ne ravno zaželeni gost. Gre za orjaškega komarja, po katerem je Florida upravičeno znana. Ni bilo mogoče ugotoviti, kako se je priklatil v vesoljsko ladjico. Vprašanje je, kaj z njim. Strokovnjaki v Houstonu so predlagali kozmonavtom, naj ga opazujejo, kako se ravna v breztežnostnem okolju, Stafford, Slayton in Brand pa niso bili nad tem predlogom ravno navdušeni. Menili so, da nimajo dovolj krvi v zalogi, da bi lahko nakrmili tudi nič kaj prijaznega in obzirnega gosta.

Ob koncu še kratek opis jutrišnjega programa, ko se bosta ladjici končno združili (ure so po italijanskem času): 00,22 — Leonov in Kubasov si privoščita zasluženi počitek; 8.30 — prebujanje in obed sovjetskih kozmonavtov; 12.30 — Leonov in Kubasov začneta poskuse o rasti mikroorganizmov; 14.54 — 480 km od sojuza apollo zniža apogej na 186 km; 15.38 apollo se dvigne na 206 km; 17.14 — začne se zaključni manever za združitev: ladjici sta oddaljeni 39 km; 18.15 apollo ujame sojuz; 21.26 poveljnik apolla Stafford se v modulu za spajanje rokuje s poveljnikom sojuza Leonovom; 21.56 prvi obisk ameriških vesoljcev v sojuzu, izmenjava daril in prvo skupno kosilo; 23.10 Stafford in Slayton se vrneta v svojo ladjico. Skupni poskusi so trajali eno uro in 12 minut.

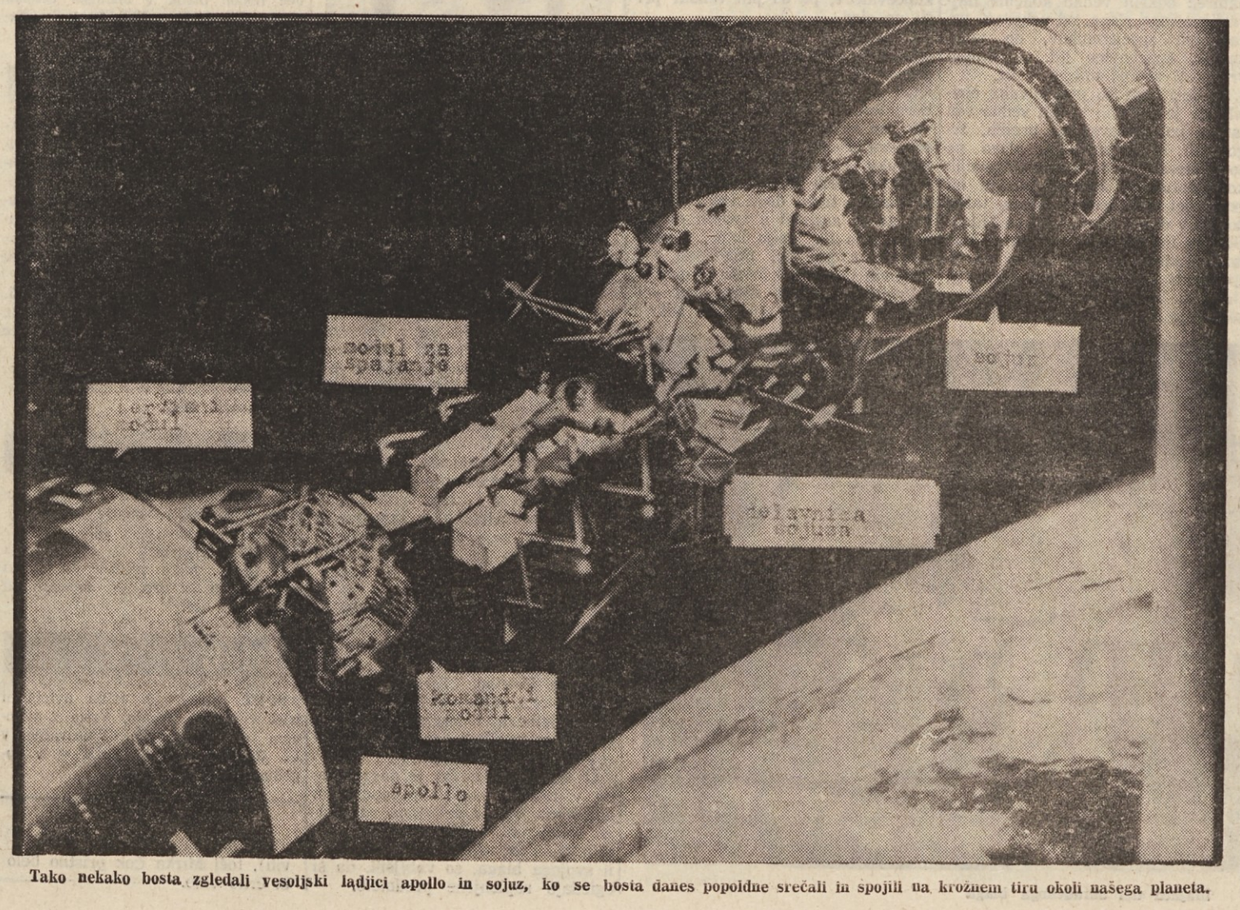

Tako nekako bosta zgledali vesoljski ladjici apollo in sojuz, ko se bosta danes popoldne srečali in spojili na krožnem tiru okoli našega planeta.

Sklicano zasedanje centralnega komiteja PSI

RIM, 16. — Socialistično vodstvo je sklicalo zasedanje centralnega komiteja za 24., 25. in 26. julija. Zasedanje bo v glavni dvorani kongresne palače EUR v Rimu. Začelo se bo s poročilom političnega tajnika De Martina.

Argentina razvrednotila peso za 20 odstotkov

BUENOS AIRES, 16. — Stanje v Argentini je morda še bolj napeto, kot pred enim tednom, ko je Isabelita Peron morala pristati na zahteve delavskih sindikatov in odobrila delovne pogodbe, ki so predvidevale prilagoditev mezd stopnji inflacije.

Sedaj je namreč vlada pripravila protiudarec, ki bo spet prizadel ljudsko potrošnjo in dejansko «odščipnil» dobršen del doseženih poviškov. Argentinski peso je bil namreč spet razvrednoten za 20 odst., kar pomeni, da se bo nadaljevala vrtoglava tekma višanja cen in storitvenih tarif. Sindikalni voditelji že opozarjajo na to, da se stanje spet slabša in da je kriza čedalje hujša, če vlada ne bo krenila po poti novega gospodarskega sistema. Pomisliti je dovolj, da je bila pred tremi leti menjava za dolar 10 pezov, sedaj pa že 36!

Še vedno napet politični položaj na Portugalskem

Soares poudaril tesno povezanost socialistov z gibanjem oboroženih sil

LIZBONA, 16. — Svet revolucije se je danes popoldne sestal, da bi odgovoril na pogoje, ki so jih postavili portugalski socialdemokrati, da ostanejo v vladi. Politični opazovalci pa se še vedno vprašujejo, ali ne bo koalicijska vlada v prihodnjih dneh razpuščena. V svetu revolucije obstaja močna struja, ki jo zastopa predvsem kapetan Vasco Laurenco in ki je naklonjena sestavi nove vlade, v kateri bi bili samo pripadniki gibanja oboroženih sil in izvedenci. V nekem intervjuju je kapetan Laurenco izrecno dejal, da bi raje videl vlado, v kateri stranke ne bi sodelovale in v kateri bi bili samo pripadniki gibanja oboroženih sil in visoko kvalificirani civilisti.

V nadaljevanju intervjuja je Laurenco dejal, da portugalska socialistična pot nikakor ni ogrožena, saj Portugalska išče najprimernejšo pot in ne sprejema že ustaljenih tujih modelov.

Kakorkoli že, bo svet revolucije, preden bo sestavil novo vlado, moral odgovoriti na pogoje, ki so jih postavili socialdemokrati, ki zahtevajo krajevne volitve, zajamčeno svobodo in pluralizem obveščevalnih medijev ter čimprejšnjo rešitev krize v vladi. Ministrski predsednik Vasco Goncalves in predsednik republike Costa Gomes sta imela prejšnjo noč daljši pogovor, v katerem sta razpravljala o položaju, ki je nastal v Portugalski.

Generalni tajnik portugalske socialistične stranke Soares je včeraj začel s kampanjo ljudske mobilizacije, katere namen je prisiliti gibanje oboroženih sil, da spoštuje voljo ljudstva, kot je izšla iz prvih portugalskih demokratičnih volitev. Na shodu, ki se ga je udeležilo dvajset tisoč oseb, so prvič skandirali gesla proti gibanju oboroženih sil, nakar je Soares poudaril, da je socialistična stranka še vedno tesno povezana z gibanjem, od katerega pa zahteva, da spoštuje voljo večine. Soares je na kratko obnovil vzroke, ki so privedli do odstopa socialističnih ministrov. V zaključku je dokaj pesimistično orisal sedanji gospodarski in družbeni položaj v Portugalski ter pozval socialiste, naj se vzdržijo nasilja, saj je položaj treba rešiti z organizirano politično borbo. Soares je poudaril, da socialisti nikakor niso proti komunistom, so pa proti pustolovski politiki, ki jo vodi portugalska KP in proti kateri so se izrekle tudi tuje komunistične partije.

Tudi v Toskani levi deželni odbor

FIRENCE, 16. — Tukajšnji socialisti in komunisti so se danes po daljših pogovorih dogovorili o sestavi levega odbora toskanske dežele. Za predsednika deželnega odbora bo ponovno izvoljen socialist Lelio Lagorio. Komunisti bodo imeli podpredsednika in 7 odbornikov. Ostali dve odborništvi bosta zasedla socialista. KPI in PSI v Firencah nista še objavili političnega programa novega deželnega odbora. Izjavili pa sta da bosta program pred-

ŠE VEDNO V OSPREDJU POSLEDICE VOLILNIH REZULTATOV

Čez teden dni prva seja novega pokrajinskega sveta

V devinsko-nabrežinski občini KD odbila sodelovanje s KPI in PSI - Posegi Rinaldija (KD), Rossettija (KPI) in Kervina (PSI) v tržaškem občinskem svetu

Predsednik pokrajinske uprave Michele Zanetti je sklical prvo sejo novoizvoljenega pokrajinskega odbora, ki bo prihodnji četrtek ob 18.30. Na dnevnem redu bo potrditev izvoljenih svetovalcev ter izvolitev novega predsednika — ki bo spet dosedanji predsednik — ter novega odbora — ki bo skoraj gotovo demokristjanski enobarvni odbor ob zunanji podpori levosredinskih strank. To rešitev zagovarjajo predvsem socialisti, medtem ko so včeraj socialdemokrati izdali tiskovno poročilo, v katerem negativno ocenjujejo tako rešitev, vendar bodo glasovali za novi odbor, če se bodo strinjali z vsebino načelnega programa.

V zvezi s sestavo novih odborov je včeraj KD spet naglasila svoje nasprotovanje sestavi napredne in levičarske koalicije v devinsko-nabrežinski občini. KD je spet poudarila, da bi se z levičarsko večino poslabšali odnosi med slovenskim in italijanskim prebivalstvom in da je najboljša rešitev ponovna koalicija med KD, PSI, Slov. skupnostjo in PSDI.

To so demokristjani predlagali tudi socialističnim predstavnikom, ki pa so uradno povabili KD, naj pristopi k vodenju občine skupaj s zastopniki KPI in PSI. Predloga za široko večino pa je devinsko-nabrežinsko vodstvo KD odbilo, češ da takšna večina ne bi mogla resnično upravljati občine, in je zato najavila svoje nasprotovanje novi večini, iz katere se je sama izključila.

Drevi se bo spet sestal tržaški občinski svet, ki je prejšnjo noč ob 2.30 zaključil politično razpravo s potrditvijo zaupnice sedanjemu odboru. Proti komunistični resoluciji so glasovali predstavniki vseh strank, z izjemo indipendentista Marchesicha in «neodvisnega socialista» D'Antonija ter seveda svetovalcev KPI. Tudi resolucija PLI ni bila odobrena, saj so zanjo glasovali samo liberalci ob vzdržanju svetovalcev KPI, Marchesicha in D'Antonija ter misovcev.

V zadnjih urah razprave so bili pravzaprav najvažnejši posegi, ko so po liberalcu Morpurgu in indipendentistu Marchesichu nastopili tajnik KD Rinaldi, tajnik KPI Rossetti in načelnik svetovalske skupine PSI Kervin.

Rinaldi je naštel nekatere hibe in napake svoje stranke v vsedržavnem merilu, poudaril pa je pozitivne plati krajevnega vodstva, ki je bolj odprto do socialnih zahtev po drugačnem vodenju javne uprave. (Pri tem je omenil tudi zaščito Krasa, ki naj sloni na sodelovanju s krajevnim slovenskim prebivalstvom in na kraških rezervatih). Rinaldi je v okviru sodelovanja z drugimi strankami odbil levičarsko upravo v devinsko-nabrežinski občini, češ da bi izključitev KD škodovala sodelovanju med tamkajšnjim slovenskim in italijanskim prebivalstvom, in poudaril potrebo po novem odnosu do leve — komunistične opozicije, ki mora biti konstruktiven, vendar ne sme preseči meja sodelovanja z opozicijo.

Komunist Rossetti je še enkrat poudaril pomen predloga o odstopu odbora, saj bi na tak način samo odgovorili premiku na levo, ki so ga izrazili volivci. Sami programatični govori ne zadostujejo več, je dejal Rossetti, treba je stvarno izvajati sklepe, kar je nemogoče brez doprinosa komunističnih sil. KD še vedno ovira napredna stališča socialistov in Slov. skupnosti, kar se da premostiti samo z novim odnosom do komunistov, z odpravo vseh protikomunističnih ovir. Odstop odbora ne bi paraliziral občinske uprave, nasprotno, v resoluciji so navedeni programski cilji, ki bi omogočili delovanje občinski upravi, ki je že dalj časa brezmočna in paralizirana. Rossetti je nadalje pobil Rinaldijevo tezo o poostritvi odnosov v devinsko-nabrežinski občini in predlagal, naj se glasuje o resoluciji po točkah, in pri tem poudaril programske točke, med katerimi je tudi pravica slovenskih svetovalcev, da uporabijo svoj materin jezik v vseh izvoljenih svetih.

Proti temu predlogu glasovanja po točkah je nastopil socialist Kervin, ki je orisal nevarnost «bipartitizma», osi KD-KPI, in poudaril vlogo PSI v bitki za svobodo in demokracijo. Za politično preveranje pa še ni nastopil čas, je dejal, saj se morajo prej izreči organi strank, v prvi vrsti pokrajinski in vsedržavni svet PSI. Za obnovitev delovanja občinske uprave pa bi bilo zgrešeno, da socialisti izstopijo, nasprotno, poudariti morajo svojo vlogo, ki je jasno izražena v programskih smernicah stranke. Razbitje sedanje večine bi privedlo samo do pomanjkanja večine, ker ni še zrela nobena alternativa in je zato najavil nasprotni glas svoje skupine.

V Kopru srečanje med predstavniki tržaške KPI in Obalne konference ZKS

V okviru izmenjav med KPI in ZKJ so se včeraj srečali v Kopru predstavniki tržaške avtonomne federacije KPI in Obalne konference ZKS. Delegacijo obalnih komunistov je vodil podtajnik Bogdan Birsa. Zastopniki obeh delegacij so si izmenjali razna mnenja ter razpravljali o izidu upravnih volitev v Italiji ter o nalogah Zveze komunistov.

Seja občinskega sveta v Miljah

Sinoči se je sestal na izrednem zasedanju miljski občinski svet. Pred tem je bilo zasedanje občinskega odbora za porazdelitev funkcij. Župan Millo je prevzel odborništvo za javna dela, poleg tega pa bo tudi skrbel za stike z občinskimi in drugimi ustanovami. Mesto podžupana je zopet zasedel Willer Bordon, ki bo tudi odbornik za šolstvo ter za javne in zasebne službe. Ezio Ciacchi je odbornik za proračun in finance, medtem ko so poverili Luisi Balbi zdravstvo in socialno skrbstvo. Socialist Russignan je odbornik za šport, Apostoli za turizem, kulturne prireditve in upravno decentralizacijo, Bernè pa za urbanistiko in načrtovanje.

Po enournem zasedanju so sejo prekinili, da bi se svetovalci lahko udeležili koncerta mladega vokalnega in instrumentalnega ansambla iz Edinburga na Škotskem.

Občinski svet se bo sestal spet danes ob 20. uri.

Obsodba odpusta delavke v podjetju Radici-Galinotti

Ženski gibanji KPI in PSI sta včeraj objavili poročilo, v katerem ostro obsojata odpust delavke Daniele Menegazzi, uslužbenke podjetja «Radici - Gallinotti» ter ji izrekata svojo solidarnost. Krivda delavke je v tem, je rečeno v poročilu, da ni spoštovala srednjeveških pravil, ki vladajo v podjetju. Gibanji obenem pozivata sodne oblasti naj ukrepajo.

Drevi prva seja občinskega sveta v Zgoniku

Mesec dni po razglasitvi volilnih izidov se bo drevi ob 21. uri, v Zgoniku prvić sestal novoizvoljeni občinski svet, katerega sestavlja skupno 15 svetovalcev. Dnevni red obsega pregled pogojev izvoljivosti novih občinskih svetovalcev, izvolitev župana in izvolitev občinskega odbora.

Zaradi večinskega sistema, ki je spričo majhnega števila prebivalstva v veljavi v zgoniški občini, si je z zmago na upravnih volitvah Napredna lista, katero sestavljajo komunistični in socialistični predstavniki, zagotovili 12 mest v občinskem svetu, medtem ko si je opozicijska skupina, v našem primeru Slovenska skupnost, priborila tri svetovalska mesta. Tako odpadejo vsi problemi, s katerimi se ubadajo v večjih občinah pri sestavi večine, ki naj upravlja občinske zadeve. Složen, enoten nastop na volitvah krajevne komunistične in socialistične sekcije, na podlagi skupnega programskega osnutka, se bo odražal tudi pri nekomerni porazdelitvi funkcij v občinski upravi, ki predvideva poleg izvolitve župana še imenovanje podžupana, efektivnega odbornika in dveh nadomestnih odbornikov.

B. S.

Šolsko skrbništvo sporoča, da so bile 16. julija objljavljene prednostne lestvice prosilcev za poverjena mesta za nedoločen čas na srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom za šolsko leto 1975-76. Lestvice bodo na vpogled deset dni, vsak dan od 10. do 12. ure na znanstvenem liceju «F. Prešeren» na Vrdelski cesti 13/I.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

JOŽE CESAR OD SINOČI RAZSTAVLJA V OBČINSKI

Do 27. t. m. je na ogled občinstvu skoraj trideset njegovih olj Dosleden svoji motiviki, pa tudi tehniki in močnim barvam

Tržaški slikar Jože Cesar se po sedemnajstih letih vrača v tržaško občinsko galerijo, kjer je poslednjič razstavljal leta 1958. Sledilo je nato njegovo daljše zatišje, nakar so se z začetkom tega desetletja začele njegove več ali manj redne razstave. Najprej ona v galeriji antikvariatu Barisi na Akvedotu, nato razstava v Tržaški knjigarni, sledila je razstava v Kraški hiši v Repnu in spet lani razstava v Tržaški knjigarni, sedaj pa v občinski galeriji, kjer je sinoči razobesil svojo bero zadnjih let vsega skupaj skoraj trideset olj.

O Cesarjevi motiviki ne bomo govorili na dolgo, saj se on loteva prav vseh motivov, začenši s portreti, ki jih je za sedanjo razstavo pripravil štiri ali bolje pet, nadalje je pripravil sedaj veliko pokrajin, in to tako marin in kraških motivov, pa vse do gorskih ali planinskih, kamor mu kot staremu planincu še vedno uhajc oko.

Nanizal je tokrat še največ takih motivov, torej pokrajin, v katere je zajel vse, ravninsko Furlanijo, gorate predele Slovenije, pa tudi Sočo. Vmes je Jože Cesar dodal tudi nekaj šopkov cvetja, tako da je našo trditev, da se loteva vseh motivov, še potrdil.

Ne bi se radi spuščali v ocenjevanje njegovega novejšega ustvarjanja, ker so to storili umetnostni kritiki že pred leti, ko je Cesar prešel na svoje nove zelo močne poteze in še izrazitejše barve. Vendar bi radi poudarili, da se v njegovih novejših delih še bolj kot kdaj koli zrcali njegov značaj. In to tako v dobrem, kot tudi v manj dobrem smislu. To posebej velja za nekatere njegove pokrajine, ne velja pa za njegove portrete.

Odprtje njegove razstave v občinski galeriji je sinoči priklicalo veliko občinstva, njegovih osebnih prijateljev, ljubiteljev njegove umetnosti pa tudi ljubiteljev umetnosti nasploh. Cesar bo razstavljal v občinski galeriji vse do 27. t.m. in sicer po urniku galerije: od 10. do 13. ure ter od 17. do 20. ure ob delavnikih, od 10. do 13. ure pa ob nedeljah in praznikih.

Tridnevni festival lahke glasbe

Danes, jutri in v soboto, 19. julija, ob 21. uri, bo na gradu sv. Justa mednarodni festival folk in pop glasbe ter jazza, s skupnim naslovom «International meeting». Vstopnica za en večer stane 2000 lir, abonma za vse tri večere pa 4500 lir. Predprodaja vstopnic je v Galeriji Protti.

V soboto ponovitev kotalkarske revije

Po prodornem uspehu treh prireditev, ki so bile prejšnjo soboto, nedeljo in ponedeljek, bo ŠD Polet v soboto, 24. julija, ponovilo zaključno kotalkarsko revijo. Prireditev bo na dvorišču Prosvetnega doma na Opčinah ter se bo pričela ob 21. uri.

Zadela ju je srčna kap zaradi hude vročine

Huda vročina, vlaga in nizek zračni pritisk sta včeraj terjali dve življenji. 28-letnemu tehniku Emiliu Poceccu iz Ul. Umago 14 je bilo zelo vroče in je ob 15. uri stopil na balkon, da bi se osvežil. Nenadoma pa se je zgrudil: umrl je zaradi srčne kapi.

V prvih popoldanskih urah je zaradi srčne kapi izdihnil v Škednju 63-letni Giovanni Mejak iz Ul. Ceschia 6. Delal je na vrtu pod pripekajočim soncem, pa se je zgrudil in obležal mrtev.

Nepazljivost je drago stala 37-letno trgovko iz Červinjana Attilio Gallina por. Colombo. Z možem je prišla po opravkih v Trst in pot jo je zanesla na Ponterošo, kjer je pri raznih stojnicah izterjevala svoje kredite. Med razgovorom z nekim stojničarjem je le za trenutek naslonila svojo torbico na blago, ko pa je spet pogledala, torbice ni bilo več in z njo je izginilo tudi en milijon 200 tisoč lir, ki so bile v listnici.

Verjetno so tatvino opravili trije mladeniči, ki so pobegnili proti Ul. Dante. Policija je nato v veži poslopja št. 5 v omenjeni ulici našla torbico z vsemi dokumenti in čeki, denarja pa seveda ni bilo več.

Razstavljene ikone

Včeraj je bila v muzeju Sartorio in v cerkvi sv. Spiridiona razstava ikon. Dela so izbrana iz različnih tržaških muzejev zgodovine in umetnosti. Namen razstave je, na majhnem prostoru zgoščeno prikazati ikonografijo srednjega veka in novejših obdobij — razstavljena dela zajemajo obdobja od IV. pa vse do XIX. stoletja. Razstavni prostori so razdeljeni po slikarskih šolah, ki so prevladovale v različnih obdobjih; tak sistem je najbolj nazoren, najbolj barvit, niso v eno posodo stlačeni posamezni avtorji (kar bi bilo izredno enolično), omogočeno je primerjalno opazovanje ikon. Šestero prostorov je, v katerih lahko umetnosti željni človek občuduje duh preteklosti.

Vežni prostori s svojimi že obledelimi ikonami opozarjajo opazovalca na njihovo starost — daljno XIII. stoletje. Drugi razstavni prostor obsega dela od XIV. do XVI. stoletja. To so prizori iz življenja svetnikov na pozlačenem ozadju. To so slike brez globokih panoram, brez pretirane razgibanosti; vse je namenjeno cerkvenemu obredju. Najboljše ikone so «Dormitorio Virginis» benečanskega izvora, «Križanje» (začetki XIV. stol.), «Rajski vrtovi» gotskega značaja. Tretji oddelek je posvečen ikonam kretske šole (XV. - XVII. stol.). XVII., XVIII. in XIX. stoletje pripada grški šoli in pod roču grških otokov, kamor so prinesli Turki del svoje kulture. Zadnjim razstavnim prostorom pa dajejo značilen pečat slovanske ikone (bolgarske, romunske, posebno ruske).

Razstava v muzeju Sartorio je bila odprta samo včeraj; ikone v cerkvi sv. Spiridiona pa bodo razstavljene do sobote.

V nedeljo in ponedeljek v Ricmanjih

Šagra in proslava obletnice osvoboditve

PD «Slavec» iz Ricmanj bo priredilo v nedeljo in ponedeljek tradicionalno vsakoletno šagro, ki bo letos povezana s proslavo 30. obletnice osvoboditve. Šagra se bo v nedeljo začela ob 17. uri s kulturnim programom. Nastopili bodo obnovljeni mešani in moški pevski zbor «Slavec» iz Ricmanj, ki ga sestavlja predvsem mladina, moški pevski zbor «Slovenec» iz Boršta, osnovnošolski otroci ter ricmanjska godba na pihala. Slavnostni govor bo imel domači učitelj Boris Zafran. V večernih urah bo obiskovalce zabaval ansambel Pomlad.

Šolske vesti

Državni strokovni zavod za industrijo in obrt sporoča, da se je začelo vpisovanje za sekcije orodnih mehanikov, radijskih in televizijskih monterjev ter šivilj v tajništvu šole v Ul. Matteotti 12, tel. 765276. Tajništvo bo odprto vsak dan od 10. do 12. ure.

Ravnateljstvo državnega znanstvenega liceja «F. Prešeren» v Trstu, Ul. Guardiella 13/1, sporoča, da dne 24. julija 1975 ob 12. uri zapade rok za vpis za šolsko leto 1975-1976. Prošnje sprejema tajništvo vsak dan od 10. do 12. ure.

Ravnateljstvo državnega trgovskega tehničnega zavoda s slovenskim učnim jezikom «Žiga Zois» — Trst, Vrdelska cesta 13/2 — sporoča, da je čas za vpis za šolsko leto 1975-76 do vključno 25. julija. Prošnje sprejema tajništvo vsak dan od 10. do 12. ure.

Ravnateljstvo državnega učiteljišča «Anton Martin Slomšek» v Trstu, Ul. Caravaggio 4, sporoča, da dne 24. julija zapade rok za vpis za šolsko leto 1975-76 na učiteljišče in priključeni tečaj za otroške vrtnarice. Prošnje sprejema tajništvo vsak dan od 10 do 12. ure.

Ravnateljstvo državne srednje šole «Simon Gregorčič» v Dolini sporoča, da je čas za vpis za šolsko leto 1975-76 do vključno 25. julija. Prošnje sprejema tajništvo vsak dan od 9. do 12. ure.

Zgoniška občinska uprava obvešča, da bo vpisovanje za šolsko l. 1975-76, do jutri, 18. t.m., od 9. do 13. ure na sedežih občinskih vrtcev v Zgoniku in Gabrovcu. Obveščamo starše, da morajo v zgoraj omenjenih dneh poskrbeti za vpis tudi tistih otrok, ki so že obiskovali vrtec v šolskem letu 1974-75. Zamudniki se lahko vpišejo najkasneje do 15. septembra. Po tem roku ne bo sprejet več noben otrok v občinski otroški vrtec. Šolsko leto 1975-76 se bo začelo 1. septembra 1975.

Razna obvestila

Slovensko dobrodelno društvo v Trstu obvešča, da se je začelo vpisovanje deklic v kolonijo v Nabrežini. Za določitev številke otroka naj se starši, ali osebno ali telefonsko (štev. 36275), čimprej zglasijo. Urad bo posloval v Ul. Machiavelli 22 do jutri, 18. julija, od 10.30 do 12. ure.

V nedeljo, 20., in v ponedeljek, 21. t.m., bo v Ricmanjih tradicionalna šagra združena s proslavo 30-letnice osvoboditve.

S P Z vabi na «Dan narodne noše», ki bo 31. avgusta v Kamniku. Prijave v uradu SPZ.

Razstave

V umetniški galeriji «Il Mandracchio» v Miljah razstavlja svoja najnovejša dela slovenski slikar DEMETRIJ CEJ. Razstava bo odprta vsak dan do 27. julija od 8.30 do 13. in od 14.30 do 20. ure. Ob nedeljah od 11. do 13. ure.

Izleti

SPDT priredi 20. julija avtobusni izlet v Bovec, Trento, Vršič z vzponom na Mojstrovko. Vpisovanje v Ul. Geppa — uradi ZSSDI — v dopoldanskih urah.

OSMICA

V Lonjerju št. 244 (pri Pušerjevih), toči Mirka Čok pristno belo in črno vino.

Gledališča

Jutri v Rossettiju opereta «Dežela zvonov»

V Politeama Rossetti bo jutri ob 21. uri opereta «Dežela zvonov» avtorjev Lonbarda in Renzata. Obiskovalcem se obeta prijetna predstava, saj sta skladatelja Lonbardo in Renzato znana po mnogih uspelih glasbenih fantazijah, med njimi pa je najuspešnejša «Dežela zvonov». Dirigent bo Francesco Martini.

Poleg pevcev Elene Basslore in Gina Taddei bodo nastopili tudi znani asi operetne komike: Aurora Banfi, Sandro Massimini, Adriana Innocenti, Graziella Porta, Lino Savorani, Piero Nuti in drugi.

Sceno je uredil scenografski zavod gledališča Verdi, koreografija — Gino Landi, kostumi — Sebastiano Soldati, orkester in zbor je iz gledališča Verdi.

Vstopnice za premiero «Dežele zvonov» so v prodaji v Galeriji Protti 2.

Kino

MIRAMARSKI PARK - LUČI IN ZVOKI - Predstavi: ob 21.30 «Maximilian of Mexico: an Emperor's tragedy» (v angleščini); ob 22.45 «Cesarski sen v Miramaru» (v italijanščini).

Ariston 21.30 «Frankenstein junior».

Grattacielo 16.00 «I violini del ballo», barvni film.

Excelsior 16.00 «La guerra di Gordon», barvni film, igra Paul Winsield.

Nazionale Zaprto zaradi počitnic.

Fenice 16.00 «The organization, colpo di morte», barvni film, prepovedan mladini pod 18. letom.

Eden 16.00 «Gli uccelli», barvni film, igra L. Taylor, prepovedan mladini pod 14. letom.

Ritz 16.30 «Tra squali, tigri e desperados», barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Aurora 16.30 «Squadra speciale». Barvni film.

Capitol 15.00 «Gli ammutinati del Bounty», Marlon Brando. Barvni film.

Cristallo 16.30 «Il codice d'amore orientale», barvni film, prepovedan mladini pod 18. letom.

Impero 16.30 «Alla mia cara mamma nel giorno del suo compleanno», barvni film.

Filodrammatico 16.30 «Quindici anni, l'età della malizia». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Moderno 16.30 «Deviati sessuali», barvni film, prepovedan mladini pod 18. letom.

Ideale 16.30 «Trader Horn il cacciatore bianco», barvni film, igrata Rod Taylor in Jean Sorel.

Vittorio Veneto Zaprto zaradi počitnic.

Abbazia 16.30 «I baccanali di Tiberio», barvni film, igrata Walter Chiari in Ugo Tognazzi.

Astra Zaprto zaradi počitnic.

Radio Zaprto zaradi počitnic.

Mignon Zaprto zaradi počitnic.

Mali oglasi

AUTOSALONE TRIESTE — CARLI VIRGILIO — 126 73, 127 74, 128 70-74, 1500 C 66, 124 coupè 5 m 68, 850 coupè 70, A 112 74, Citroen 1000 75, Fulvia coupè 67, 125 68, Opel 1000 tam. 70 in drugih 20 avtomobilov vseh vrst na ogled v Ul. Giulia 10 in Ul. Cologna 7.

Včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 17. julija
ALEŠ

Sonce vzide ob 4.31 in zatone ob 19.50. — Dolžina dneva 15.19. — Luna vzide ob 14.39 in zatone ob 00.00.

Jutri PETEK, 18. julija
MIROSLAV

VREME včeraj: Najvišja temperatura 29 stopinj, najnižja 23,4, ob 19. uri 27,4, zračni pritisk 1010,9 pada brez vetra, nebo 8 desetink pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 25,5 stopinje, vlaga 74-odstotna.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 16. julija 1975 se je v Trstu rodilo 6 otrok, umrlo pa je 14 oseb.

UMRLI SO: 94-letni Guglielmo Elmi, 77-letna Stefania Fontanot por. Majola, 71-letni Oscarre Magrini, 59-letni Ottomaro Langer, 75-letna Maria Zirnstein vd. Carniel, 50-letni Guerrino Grisonich, 72-letna Ester Perentin, 68-letni Lino Pregi, 61-letna Giorgina Predonzani por. Fragiacomo, 70-letni Lino Ghersetti, 93-letna Amalia Haufen vd. Randieri, 71-letni Carlo Martini, 78-letna Paola Kodre, 83-letna Pierina Bresa vd. Scopazzi.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Dott. Gmeiner, Ul. Giulia 14; Manzoni, Largo Sonnino 4; Al Cedro (INAM) Trg Oberdan 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

All'Angelo d'oro, Trg Goldoni 8; Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Ai due Lucci, Ul. Ginnastica 44.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje — Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Žavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

BCKB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S. P. A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - ☎ 61-446

URADNI TEČAJ BANKOVCEV

Ameriški dolar	653,—
Funt šterling	1430,—
Švicarski frank	248,70
Francoski frank	154,30
Nemška marka	262,—
Avstrijski šiling	37,—
Dinar: debeli	37,—
drobni	37,—

MENJALNICA
vseh tujih valut

OBISK DELEGACIJE GOSPODARSKE ZBORNICE SRS

Iz faze dogovarjanja je treba preiti k uresničevanju pobud

Razgovor s predsedstvom SGZ in slovenskimi operaterji

Kot smo že na kratko poročali, je bila na obisku pri Slovenskem gospodarskem združenju delegacija Gospodarske zbornice SR Slovenije. Delegacijo je vodil predsednik Andrej Verbič, prisotna pa sta bila tudi predsednik odbora za obmejno gospodarsko sodelovanje Aleksander Čerče in Veno Doljak, podpredsednik izvršnega odbora za promet in zveze pri zbornici.

Delegacija se je najprej sestala s predsedstvom SGZ in obravnavala razna vprašanja ter se dogovorila za vrsto pobud, ki naj konkretizirajo dosedanje razgovore ter uredijo sodelovanje med ustanovama. To sodelovanje je bilo do danes že dobro, vendar mora postati še širše in zaradi tega bodo nujni stalnejši kontakti, preko katerih bosta ustanovi vedno lahko pravočasno interveniral za rešitev vseh tistih problemov, ki se bodo pojavili.

Po tem prvem razgovoru se je delegacija Gospodarske zbornice srečala š širšim številom tržaških in goriških slovenskih operaterjev v zunanji trgovini in s predstavniki treh denarnih zavodov. Predsednik Verbič je v uvodu orisal glavne smernice slovenske oz. jugoslovanske zunanje trgovinske politike in podal okvirno sliko o stanju in perspektivah gospodarstva v SR Sloveniji. Glede zunanje trgovine je dejal, da mora Jugoslavija izravnati deficit v plačilni bilanci in da mora zato nujno povečati svoj izvoz. V tem oziru postajajo zalo aktualna tržišča vzhodnih držav in držav v razvoju. Razume se pri tem, da bo Jugoslavija še naprej razvijala sodelovanje z dosedanjimi partnerji, vendar se bo moral sedanji način dela spremeniti in zajeti v večji meri prav jugoslovanski izvoz. O slovenskem gospodarstvu je predsednik Verbič mnenja, da je doseglo zavidljive uspehe, da pa se mora še okrepiti na nekaterih specifičnih področjih. Glede sodelovanja SR Slovenije z našo deželo in našo manjšino je predsednik podčrtal voljo in željo, da postanejo dosedanje vezi še trdnejše ter da dosedanje sodelovanje zadobi trdnejše in trajnejše oblike, tako količinsko kakor tudi kakovostno.

Po tem uvodu je sledila diskusija, med katero so številni operaterji zastavili gostom vrsto vprašanj v zvezi z zunanjo trgovino in tudi v zvezi z drugimi gospodarskimi sektorji. Precej je bilo govora o jugoslovanskih ukrepih za uravnovešenje plačilne bilance ter o možnih razvojnih perspektivah blagovne izmenjave med Italijo in Jugoslavijo. Niso pa izostala vprašanja, ki zadevajo turizem, malo trgovino ter industrijo. Problemov je veliko, vendar se bojo dali z dobro voljo in ob sodelovanju vseh zainteresiranih faktorjev, tudi povoljno rešiti. Preiti je potrebno iz faze dogovarjanja, v fazo konkretizacije pobud, pa četudi postopno in po posameznih sektorjih. Govor je bil tudi o specifičnih sektorjih kot so les, jestvine in industrijsko tehnično sodelovanje ter so bili sprejeti sklepi za nadaljnje sodelovanje. Prav tako je bil govor tudi o avtonomnih računih, ki pridobivajo vsak dan na pomembnosti in katere bo potrebno v bližnji bodočnosti še bolj prilagoditi današnjim potrebam in zahtevam. Avtonomni računi morajo postati — v interesu obmejnih gospodarstev — pomemben člen v blagovni izmenjavi med Italijo in Jugoslavijo in jih morajo zato urejevati take norme, ki naj bodo čim bolj elastične in pa taki organi, ki naj bodo v stanju hitro ukrepati, ko bi se pojavile razne težave oz. posebne prilike.

Po tem srečanju je delegacija Gospodarske zbornice v spremstvu predsedstva SGZ obiskala Tržaško kreditno banko, kjer jo je sprejel predsednik Libero Polojac, popoldne pa še Hranilnico in posojilnico na Opčinah, kjer se je razgovarjala s predsednikom Josipom Podobnikom. Na obeh srečanjih je bilo prikazano dobro delovanje teh denarnih zavodov, bile pa so podčrtane tudi razne težave, s katerimi se morajo ti zavodi soočati. Podčrtana je bila nadalje vloga, ki jo nujno morajo imeti v vsakem gospodarstvu prav denarni zavodi.

Na koncu obiska sta delegaciji Gospodarske zbornice SRS in Slovenskega gospodarskega združenja izrazili svoje zadovoljstvo nad obiskom in podčrtali nujnost, da po stanejo ti stiki še pogostejši v interesu pozitivnega razvoja tako manjšinskega kot tudi splošnih gospodarstev obeh dežel.

K. J.

Kmalu širša razprava o kraških rezervatih

V torek se je ponovno sestala prva deželna komisija in pričela z razpravo o zakonu, ki predvideva ustanovitev kraških rezervatov. Po daljšem poročilu odbornika Mizzaua je komisija preložila razpravo na prihodnji teden. Prva seja bo predvidoma prihodnjo sredo.

VČERAJ DVA SESTANKA NA DEŽELNI RAVNI

Podzemeljska krožna železnica bo mogoče dograjena leta 1977

Številni predstavniki poudarili pomen tega objekta - Poročilo o sedanjem stanju gradnje

Na sedežu deželnega odborništva za načrtovanje in proračun sta bila včeraj dva pomembna sestanka upravno - tehničnega značaja o trenutnem stanju gradnje podzemeljske krožne železnice v Trstu ter železniške proge Redipuglia - Krmin. Sestankov so se udeležili poleg deželnega podpredsednika in odbornika za načrtovanje De Carlija, tudi tržaški župan Spaccini, podprefekt Pino, glavni podravnatelj Državnih železnic Misiti, načelnik kabineta ministrstva za promet Collini, predsednik tržaške trgovinske zbornice Caidassi ter razni drugi predstavniki Državnih železnic, ministrstev za javna dela in promet, ANAS ter zainteresiranih deželnih odborništev. Vsi udeleženci so si včeraj tudi ogledali prvi, četrti in peti del podzemeljske krožne železnice.

Po pozdravnem nagovoru deželnega podpredsednika De Carlija, ki je podčrtal pomen obeh objektov v gradnji, sta o neovrgljivi potrebi po njuni čimprejšnji uresničitvi spregovorila predsednik trgovinske zbornice Caidassi in župan Spaccini. Podroben pregled o dejanskem stanju pa je podal predstavnik urada za nove železniške gradnje iz Vidma inž. Borsei, ki je ob ugotovitvi, da se pri gradnji še vedno soočajo z ogromnimi težavami upravnega značaja, dejal, da je sedaj v teku gradnja petega in zadnjega dela predora, ki gre nekako od mestnega predela, kjer stoji zdravilišče «Sanatorio Triestino» do Drevoreda D'Annunzio. Zvrtati morajo skratka še 500 metrov predora. Trenutno izvrtajo dnevno dva metra in 70 centimetrov in bi zato s tem ritmom dokončno zaključili svoj trud zadnje mesece leta 1977, čeprav je podjetje, ki ta dela izvršuje, mnenja, da bi predor dokončno izvrtali lahko že na poletje istega leta.

Bela stavka carinikov

Tudi včeraj so na večjih mejnih prehodih občutili težave zaradi «bele» stavke carinikov. Kot je znano, so slednji v ponedeljek napovedali, da za nedoločen čas ne bodo več razcarinjali blaga po 14. uri oziroma, da ne bodo delali nadur. Do tega sklepa je prišlo zaradi spora glede plačevanja nadur.

Posledice tega ukrepa so bile takoj vidne. Na mednarodnih mejnih prehodih, predvsem pri Fernetičih in delno pri Škofijah, so kmalu nastale dolge kolone tovornjakov. Večje težave so predvsem na jugoslovanski strani, kjer morajo tovornjaki dolgo čakati. Da bi vsaj delno omilili razne težave, ki jih takšno stanje prinaša, so uredili tako, da imajo tovornjaki, ki prevažajo lažje pokvarljivo blago, prednost pred ostalimi.

Na srečo tokrat ni večjih zapletljajev na proseški postaji. Razcarinjenje se tu nadaljuje tudi po šestih normalnih delovnih urah, kajti stavka bi ob neznosni vročini teh dni povzročila ogromno, nepredvidljivo škodo za živino, če bi ta morala dolgo čakati v zatohlih železniških vagonih.

Najhujši položaj je na italijansko-avstrijski meji pri Kokovem, kjer je ves promet skoraj paraliziran. Na avstrijski strani so bile namreč včeraj 10-kilometrske kolone tovornjakov.

Omeniti je treba tudi tržaško pristanišče, kjer je imela bela stavka carinikov tudi občuten odmev. Nekaj ladij je moralo zakasniti svoj odhod iz pristanišča, ker je stavka onemogočila natovarjanje in raztovarjanje ladij.

Pokrajinsko tajništvo FIAI - CGIL je v zvezi z belo stavko carinskega osebja izdalo včeraj kratko izjavo, v kateri izraža svojo zaskrbljenost in nezadovoljstvo ter poudarja, da je treba zahteve državnih uslužbencev postaviti v globalno platformo interesov vsega osebja javnih uprav.

Zdravstveni urad tržaške občine je sporočil število nalezljivih bolezni v obdobju od 7.7. do 13.7.1975: črevesno vnetje pri otrocih — 1 primer, ošpice — 26 primerov, norice — 2 primera, mumps — 28 primerov, rdečke — 1 primer, nalezljivo vnetje jeter — 2 primera.

HUD UDAREC TATOVOM IN PREKUPČEVALCEM

Karabinjerji in policija so odkrili za eno milijardo lir ukradenega blaga

V koronejske zapore so doslej zaprli 7 oseb - Mreža je bila razpredena po celi Italiji

Tržaški preiskovalni oddelek karabinjerjev je v sodelovanju z letečim oddelkom kvesture zadal zelo hud udarec prekupčevalcem ukradenega blaga: v raznih skrivališčih v mestu in v okolici ter v Tržiču so namreč odkrili velike količine najrazličnejšega plena, od pohištva, ur, radijskih sprejemnikov, do vina, znamk, kožuhovine itd., v skupni vrednosti skoraj milijarde lir.

Že dalj časa so preiskovalci opazili, da je v naših krajih vedno več tatvin po stanovanjih, uradih, trgovinah in avtomobilih, plena pa so odkrivali vedno manj. Od svojih konfidentov so izvedeli, da je bil večji del ukradenega blaga takoj poslan v druga mesta, kot so Milan, Genova in Neapelj, kjer ga je bilo laže prodati, v naše mesto pa je «pritekal» plen iz drugih področij, zlasti iz Veneta in Furlanije. Preiskava je bila zelo težka in zapletena, saj je znano, da med prekupčevalci ukradenega blaga velja strog nenapisan zakon, po katerem je najhujši zločin — priznanje. Zato karabinjerji in policisti niso mogli zaslediti točnih imen tržaških prekupčevalcev, pa so jim vendar prišli na sled.

V garaži v Ul. Capodistria 1 so odkrili 6 stotov težko jekleno blagajno, ki so jo ukradli februarja letos v uradih podjetja «Tagnin & Borgato». Na podlagi raznih pričevanj so zasumili do tedaj njim neznanega Paola Virgilia, 45-letnega lastnika elektrotehniške delavnice v Ul. Rossetti 19. Ugotovili so, da je Virgilio trošil dosti več denarja, kot ga je zaslužil s svojim delom, in so zato 10. junija letos, v sodelovanju s policijo, pregledali več njegovih skladišč v mestu in okolici.

Verjetno si niti sami niso pričakovali takšnega uspeha: odkrili so toliko nagrmadenega blaga, da so ga več dni odvažali v skladišča poveljstva karabinjerjev v Istrski ulici — kjer so napolnili telovadnico in večje skladišče — ter v dve skladišči na kvesturi. Še isti večer so aretirali Virgilia, njegovo 29-letno prijateljico Fernando Fabris ter njunega prijatelja Giordana Carlija, starega 39 let. Namestnik državnega pravdnika dr. Tavella in preiskovalni sodnik dr. Serbo sta nadaljevala preiskavo, tako da so odkrili še druga skladišča v Tržiču, in med temi celo sef neke banke, v katerem je bilo 128 še nepopisanih osebnih izkaznic, ki so jih ukradli leta 1973 na županstvih Mariana in Ragnogna v Furlaniji.

V «pajčevino» skrbne preiskave se je ujelo še več drugih prekupčevalcev ukradenega blaga in v koron

S PRVE SEJE OBČINSKEGA SVETA V DOLINI

Novi dolinski župan Edvin Švab prikazal bodoči program uprave

«Napredek je v brezštevilnem seštevku še tako drobnih uspehov, za katere se mora vsak delovni človek krepko boriti»

Kakor smo že poročali, je dolinski občinski svet izvolil na predsinočnji seji nov odbor. Po dolgih letih županovanja Dušana Lovrihe, je to odgovorno mesto prevzel Edvin Švab. Po izvolitvi se je novi župan zahvalil svetovalcem za izkazano zaupanje ter pri tem dodal, da v resnici nobena zahvala volivcem ne more biti tako konkretna in tako upoštevana, kot so lahko dobri in dejanski rezultati skupnega dela.

«Iz volilnega rezultata,» je nato dejal Švab, «razbiramo pri nas v državi priznanje in podporo opravljenemu delu, toda z največjo odgovornostjo tolmačimo tudi pričakovanja, posebno mladih, da bo ta rezultat prinesel svežino in rešil našo republiko iz slepe ulice.»

Glede boja delovnih ljudi za široke ljudske pridobitve in za ureditev svojih narodnostnih in državnih pravic je Švab dejal, da z vsakim dnem in na lastni koži ugotavljamo, da ne premakne napredka dogovarjanje v vrhovih, ampak brezštevilni seštevek vsakodnevnih še tako majhnih uspehov, za dosego katerih se mora delovni človek boriti.

«Navada je bila,» je nadaljeval novi župan, «da si tekmeci med volilno kampanjo niso prizanašali v besedah in karakteristikah. To nam potrjuje tudi oznaka socialkomunistične uprave, ki ni bila izrečena kar tako, ker bi jo hoteli imenovati z njenim pravim imenom, ampak tako podcenjevalno, z nekakšnim prizvokom prisotnosti samega hudiča ali še česa hujšega. Da! Bili smo socialkomunistična uprava. Tudi sedaj, od tega trenutka dalje smo socialkomunistična uprava in takih socialkomunističnih uprav je z vsakim dnem več in je celo v milijonskem mestu Turinu.»

Švab je nato prešel h konkretnemu programu za bodoče upravljanje. Najprej je poudaril, da morajo biti skrb vseh pereča vprašanja naravnega in nasilnega spreminjanja strukture občinskega ozemlja, industrializacije in njenih posledic ter spreminjanja Trsta v naftno pristanišče. Občina bo nato pregledala in vnesla nekatere nujne dopolnitve k regulacijskemu načrtu.

«Avtonomijo krajevnih utanov bomo podpirali in razvijali s pristopanjem k medobčinski ustanovi (comitati comprensoriali), v okviru katere naj se razvijajo obstoječi (prevozi) in novi konzorciji. Tako se naša uprava v tem pogledu obvezuje, da bo skrbela za popolno uresničitev pravice svojih občanov do zdravstvene zaščite.

V tem smislu se uprava obvezuje, da bo zahtevala čimprejšnjo ustanovitev medobčinskega konzorcija za poenotenje zdravstvenih enot, kot jih določa deželni zakon št. 58.

Uprava se bo borila proti vsem oblikam družbenega izločanja, predvsem umsko prizadetih, s centri za umsko higieno, ki delujejo na širšem področju.

Naše šole, naša kulturna, športna in rekreacijska dejavnost so prav v tem letu pokazale svojo vitalnost, svojo inventivnost in svojo mobilizacijsko moč. V tesnem stiku in s skupnimi napori starejših in mlajših občanov bomo izboljševali pogoje, v katerih se navedena dejavnost razvija.

V okviru naših pristojnosti bomo podprli pobude na področju kmetijstva, zadružništva, obrtništva, tradicionalnih domačih praznikov, raziskovanja naše zgodovine, turizma in domačega gostinstva.

Ne bomo smeli šteditI z našimi močmi pri vodenju kraške gorske skupnosti, pa čeprav spada le manjši del našega ozemlja v njeno področje.

Želimo si, da bi že v tem letu uspeli s sodelovanjem občanov izvesti decentralizirane organe občinske uprave z uvedbo krajevnih vaških skupnosti.

Večina, kateri imam čast pripadati, bo brezkompromisno kot vedno branila in uveljavljala pridobitve in najsvetlejše ideale partizanskega in protifašističnega boja, v katerem sta se skovali in prekalili sodelovanje in bratstvo med narodi, med slovenskimi in italijanskimi antifašisti.»

Ob želji, da bi izrečeno obvezo lahko izrekel v bližnji bodočnosti s privoljenjem vseh svetovalcev, je Švab zaključil svoj govor z mislijo, da želje po omikanem sožitju ne sme nihče izpodkopavati.

«Našo dvojezičnost, ki je še v glavnem platonska, je zaključil Švab, moramo razvijati v neposredno medsebojno poznavanje, kar pomeni v prvi vrsti spoštovanje, v svojem nadaljnjem razvoju pa tudi še vsaj delno obvladanje drugega jezika. Če od naših občanov izvzamemo pripadnike slovenske narodne skupnosti, imamo danes premalo občanov, ki bi jim ne bilo treba prevesti še tako enostavne misli, izražene v jeziku tukajšnje večine, to je v slovenščini. Nekaj jih pa vendarle je! Neprecenljivo bogastvo naše občine bo tudi v tem, če se bo njihovo število začelo večati.»

OD 24. DO 31. JULIJA

Izlet maturantov po Jugoslaviji

Čas strahu je za naše maturante mimo. Po skoraj dveh tednih trepetanja ob pismenih nalogah in ustnih izpraševanjih, jih sedaj čakajo zaslužene počitnice. Nekdo se bo razvedril ob morju, drugi v hribih, najboljši med njimi pa bodo prejeli še posebno priznanje: udeležili se bodo tradicionalnega maturantskega izleta po Jugoslaviji.

Letošnji maturantski izlet se bo pričel v četrtek, 24. julija, in bo trajal en teden. Izleta se bo udeležilo 40 dijakov s Tržaškega: 13 z znanstvenega liceja, 10 s klasičnega liceja, 3 z učiteljišča in 14 s trgovskega tehničnega zavoda. Maturante bosta spremljala profesorja Samo Pahor in Ivana Placer, zanimivosti raznih krajev pa jim bo orisal jugoslovanski vodnik.

Na svoji poti po Jugoslaviji se bodo maturanti ustavili v nekaterih mestih matične domovine: ogledali si bodo zanimivosti Zagreba, Jajca, Sarajeva, Mostarja, Splita in še drugih krajev. Dalj časa se bodo mudili v Sarajevu in v Splitu, nakar se bodo ob dalmatinski obali vrnili domov.

Slovenski maturanti bodo odpotovali na izlet v četrtek, 24. julija, ob 8. uri z Oberdankovega trga, vrnili pa se bodo 31. julija ob 21. uri.

Danes rezultati mature na dveh slovenskih šolah

Danes bodo objavili rezultate mature na dveh slovenskih višjih srednjih šolah: ob 11. uri bodo razobesili izide na trgovskem tehničnem zavodu, ob 12. pa bodo zvedeli za maturitetni uspeh dijaki znanstvenega liceja. Rezultati mature na klasičnem liceju bodo znani jutri ob 12. uri.

IZ DVORAN KAZENSKEGA SODIŠČA

TRIJE NEAPELJČANI OBSOJENI ZARADI TATVINE TIEPOLOVE SLIKE

Skušali so prodati sliko, ki so jo lani poleti izmaknili iz hiše premožnega trgovca na Furlanski cesti

Tržaško kazensko sodišče je včeraj sodilo trem Neapeljčanom, ki so bili vpleteni v tatvino Tiepolove slike v vili premožnega trgovca in ljubitelja umetnin Rolfa Heichemberga na Furlanski cesti 529. Iz vile, ki stoji visoko nad cesto v nekdanjem kamnolomu, so v noči med 17. in 18. junijem lani izmaknili veliko srebrnega pribora in majhno Tiepolovo sliko «Starec z brado».

Preiskovalci so dalj časa tavali v temi, dokler niso jeseni v Neaplju odkrili v stanovanju 20-letnega Cira Piccola sliko, ki je bila skrbno skrita v vdolbini v steni, pred katero je Piccolo postavil omaro. Piccola so zasledili, ker je njegov prijatelj 39-letni Luigi Quinto ponujal sliko na prodaj, karabinerji pa so zasumili, da je ukradena. Od Cira Piccola se je preiskava razširila na Trst, kjer živi njegov stric, 40-letni «stari znanec» policije Alfredo Piccolo. Izkazalo se je, da je poslal ukradeno sliko svoji priletni materi, ko je ta umrla, pa se je v njeno stanovanje vselil nečak, ki je do nekaj dni prej bil v zaporu zaradi tatvine.

Včeraj se je Alfredo Piccolo, ki je bil obtožen tudi tatvine, zagovarjal na dokaj naiven način: sliko mu je izročil neki «Mirko», katerega sploh ni poznal, ker pa ga ni več srečal, je sliko izročil svoji materi, da bi jo prodala. Neprepričljivo je bilo tudi pričevanje Cira Piccola: ko se je vselil v stanovanje, je odstranil vse predmete, ki so ga spominjali na pokojno babico. Za sliko si je povsem naključno izbral luknjo v zidu... Luigi Quinto je tudi zavrnil vsakršno odgovornost, češ da o sliki ni sploh nikdar imel pojma.

Zastopnik trgovca nemškega porekla (odv. Matejka) je po zaslišanju svojega klienta, ki je obrazložil kolikšno škodo je utrpel zaradi tatvine, orisal sodnikom vrednost slike in zahteval izplačilo škode. Javni tožilec dr. Tavella je predlagal precej hude kazni: za Alfreda Piccola 3 leta zapora in 300 tisoč lir globe, za Cira Piccola eno leto in 4 mesece zapora ter 150 tisoč lir globe, za Francesca Quinta pa dve leti zapora in 200 tisoč lir globe.

Odv. Ghezzi za Quinta in odv. Serra za oba Piccola sta poudarila pomanjkanje tehtnih dokazov in predlagala oprostitev ali pa najnižjo kazen.

Sodni zbor (preds. Visalli, stranska sodnika D'Amato in Moscato) pa ni sprejel zahtev branilcev: Alfreda Piccola je sicer obsodil samo zaradi prekupčevanja z ukradenim blagom in ne zaradi tatvine ter mu prisodil eno leto zapora ter 100 tisoč lir globe, Ciro Piccolo je bil obsojen na 6 mesecev in 60 tisoč lir globe, Luigi Quinto pa na 8 mesecev in 80 tisoč lir globe. Ker vsi trije obsojenci sedijo v zaporu že 7 mesecev, so takoj po razsodbi Cira Piccola osvobodili.

OD 26. JULIJA DO 3. AVGUSTA

Teden lipiških prireditev

Klub za konjeniški šport «Lipica» in podjetje «Kras - Sežana» prirejata od 26. julija do 3. avgusta «Teden lipiških prireditev», ki bo v Lipici kot del letošnjih proslav 30. obletnice osvoboditve.

Program se bo začel v soboto, 26. t.m., z «lipiško nočjo» kjer bodo obiskovalce zabavali Boba Stefanovič, Oto Pestner, humorist Vinko Šimek in show skupina SIAS 65. V nedeljo bo promenadni koncert godbe na pihala ljudske milice iz Ljubljane. Prireditev se bo nadaljevala v četrtek ob 20. uri, ko bo koncert DPD Svobode iz Celja.

Mednarodni jahalni turnir za Veliko nagrado Lipice bo 1. avgusta, ob 9. uri, bo državno prvenstvo v dresurnem jahanju, ob 15. uri pa mednarodno tekmovanje v preskakovanju zaprek. Ob 20. uri bo na stopala mehiška show skupina Los Chics. Mednarodni turnir v dresurnem jahanju in preskakovanju zaprek bo v soboto, 2. avgusta, ob 9. uri, ob 20. uri pa bo nastopil Tržaški partizanski pevski zbor.

Tekmovanje v dresurnem jahanju in preskakovanju ovir se bo zaključilo v nedeljo; med odmorom konjeniške prireditve in zvečer bodo igrali Veseli planšarji.

Važno za profesorje

Šolsko skrbništvo v Trstu obvešča, da je bil objavljen ministrski odlok z dne 19. junija 1975, ki zadeva ureditve, potrditve in imenovanja profesorjev, ki bodo poučevali v prostem dodatnem pošolskem pouku na državnih srednjih šolah v šolskem letu 1975/76.

V zvezi s tem šolski sindikat CGIL obvešča, da lahko dvignejo interesenti vsak delavnik od 18. do 19. ure na sedežu sindikata v Ul. Pondares 8 obrazce za prošnjo o poverjanju mest in suplenc za neučno osebje, obrazec za poverjanje mest za pošolski pouk in za poverjanje mest v državnih otroških vrtcih. Rok za vlaganje prošenj neučnega osebja zapade 18. julija, medtem ko zapadeta roka za pošolski pouk in za otroške vrtce 20., oz. 25. julija. Neučno osebje lahko vloži prošnjo za premestitev. Interesenti lahko dvignejo tudi te obrazce na sedežu sindikata, rok za vlaganje prošenj pa zapade prav tako 18. julija.

Pismo uredništvu

Spoštovano uredništvo!

Osnovna šola «Primož Trubar» v Bazovici in volitve.

Kot znano imajo volilna potrdila natisnjen sedež volišča z navedbo uradnega naziva šole, v kateri se nahaja. Osnovna šola v Bazovici, v kateri je edino volišče, je bila pred letom dni slovesno poimenovana po našem zaslužnem možu Primožu Trubarju. Toda na volilnem potrdilu, ki nam je bilo dostavljeno na dom, je bilo še vedno natisnjeno ime «Scuola Sillani». Očitno volilni urad tržaške občine še ni seznanjen z novim poimenovanjem šole. Zato bi bilo nujno potrebno, da se odbor Združenja staršev odločno zavzame na pristojnih mestih, da se v bodoče upošteva tudi v uradnih dokumentih poimenovanje šole po slovenskem piscu.

S spoštovanjem
Volilec

VEDNO SVEŽA
EXPRESS
barcaffè
MEŠANICA PRAVE KAVE
V ZRNU
PO POSTOPKU
PRESURIZACIJE

ŽIVAHNA DISKUSIJA NA VAŠKI SKUPŠČINI V ŠTANDREŽU

Enotna zahteva predstavnikov strank po spremembah v regulacijskem načrtu

Do konca meseca hočejo v industrijskem konzorciju imeti na razpolago 20 ha za gradnjo tovarne plemenitih jekel

Nekateri krogi v Gorici hočejo na vsak način vsiliti Štandrežcem veliko tovarno plemenitih jekel, ki bi zasegla celih dvajset ha površine na področju, ki je sedaj po regulacijskem načrtu, namenjeno industrijski coni. S takim industrijskim obratom bi zasedli vse še razpoložljive površine, obenem pa bi precej spremenili fiziognomijo vasi, ker bi od železniške postaje do tovarne speljali železniški tir. Tovarni bi dobavljali metan s posebnim omrežjem, tovarnar bi tako dobil vse mogoče ugodnosti. Naložba za to tovarno bi veljala skoro dvajset milijard lir, skoro gotovo je, da bi precejšnji del te vsote dali na razpolago deželna finančna družba Friulia, rotacijski sklad in morda še kaka druga javna ustanova. Riziko za tovarnarja bi bil torej majhen. V tovarni bi dobilo zaposlitev nekaj sto ljudi.

Tako lepo in še bolj olepšano sliko je skušal Štandrežcem prikazati v torek zvečer predsednik industrijskega konzorcija rag. Ezio Bianconi. Še prej je zaprosil štandreško rajonsko konzulto, da bi njenim članom in tudi drugim prebivalcem Štandreža prikazal načrt novega gradbišča. Prišel je v Štandrež, v pomoč mu je bil tudi podpredsednik konzorcija dr. Culot, vendarle navzočih članov konzulte in drugih kmetov ni prepričal, še zlasti, ko se je izvedelo, da hoče industrialec imeti točen odgovor in zemljišča na razpolago že do konca letošnjega julija. Kmetje so odgovorili, da bodo nastopili s traktorji v obrambo svoje zemlje.

Sejo je odprl predsednik konzulte Danilo Nanut. Prisotni so bili poleg zastopnikov konzorcija tudi pokrajinski svetovalec Gallas (KD), občinski svetovalci Paulin (SS), Waltritsch (PSI), Brajnik in Battello (KPI). Ni pa prišel župan, ki je bil na sejo povabljen.

V svojem uvodnem govoru je predsednik konzulte Nanut, ki je govoril v slovenščini, nakazal smernice, po katerih deluje konzulta. Dejal je, da je treba reči negativno besedo novim industrijskim in stanovanjskim naselitvam, da je treba štandreško nacionalno in socialno enovitost ohraniti in da ne bodo štandrežci še vnaprej dopustili, da se z njimi in njihovo zemljo ravna tako kot hočejo nekateri gospodje v Gorici. Omenil je v zvezi s tem tudi nacionalne pravice naše narodnostne skupnosti.

Za njim je spregovoril rag. Bianconi. Poleg zagovarjanja gradnje nove velike tovarne, je rag. Bianconi dejal, da bo morda industrijska cona škodovala slovenski manjšini, vendarle gospodarski interes velja za vse občane; v nasprotnem primeru pa bo kriza škodovala tako Italijanom kot Slovencem.

V debato so se prvi oglasili nekateri člani rajonske konzulte, ki so dejali, da so v tovarne najprej naselili ljudi, ki prihajajo od zunaj, za domačine pa ni dela. Za ljudi, ki se ukvarjajo s kmetijstvom pa je še težje najti ustrezno delo.

Občinski svetovalec SS Damjan Paulin je dejal, da ni za Štandrežce danes problem cene. Problem je ohranitev Štandreža. Regulacijski načrt se lahko spremeni, občina je v ta namen že napravila veliko spreminjevalnih načrtov. Na občini je treba poskrbeti za take rešitve, ki bodo služile vsej štandreški skupnosti. V Štandrežu časovnega ultimata ne morejo sprejeti.

Socialistični občinski svetovalec Marko Waltritsch je v polemiki z Bianconijem dejal, da ne sloni goriško gospodarstvo samo na tovarnah, marveč tudi na trgovini z Jugoslavijo, na terciarnih dejavnostih, na upravnem aparatu. O tovarni Safog pišemo na dolgo in široko, na prehodu pri Rdeči hiši dela trikrat toliko ljudi kot v tej tovarni, tega pa nihče ne omenja. Res so potrebne nove tovarne, pravilneje pa bi bilo sanirati že obstoječe, kot so Adani, Lacego in druge. Regulacijski načrt je možno in potrebno spremeniti, zaradi odpadlih vojaških služnosti pa naj se industrijska cona prenese onkraj Soče na Majnico. Omenil je še nekatere nejasnosti v zvezi s tovarno plemenitih jekel in se na koncu dotaknil še vprašanja mirnega sožitja ter medsebojnega spoštovanja med tu živečimi Slovenci in Italijani.

Tudi Nereo Battello se je v imenu komunistične svetovalske skupine zavzel za spremembo regulacijskega načrta in za gradnjo tovarn na drugem bregu Soče in še naprej, v raznih krajih Furlanije. Poudaril je važnost, ki jo imajo rajonske konzulte, da razpravljajo o teh vprašanjih, ki jih je sicer treba nato konkretizirati. Štandrež ima svojo posebno etnično in socialno karakteristiko, ki je ne smemo nikakor spreminjati. Polemiziral je z Bianconijem in poudaril važnost republiške ustave, ki zagotavlja enakopravnost in pravice pripadnikom nacionalnih manjšin.

V debato so posegli še nekari domačini. Bianconi je omenjal bodisi vprašanje razširitve industrijske cone na drugi breg Soče, kot tudi poskus, da bi zasegli del letališča. Vendarle je še enkrat dokazal, da imajo nekateri precejšnjo silo, da bi ugodili zahtevam tovarnarja, ki hoče pri nas zgraditi tovarno plemenitih jekel.

Od jutri do nedelje šagra v Dolu

V Dolu se prične jutri, 18 julija, tradicionalna šagra, ki jo prirejata sekcija zveze borcev Dol in prosvetno društvo «Kras» iz Dola in Poljan. Jutri, ob 20. uri, se bo pričelo tekmovanje v briškoli z bogatimi nagradami, v soboto bo spet tekmovanje, zvečer bo ples z metlo, v nedeljo 20. julija pa bodo imeli proslavo 30. obletnice osvoboditve.

POROČILO GORIŠKE ZVEZE INDUSTRIJCEV

Tekstilne tovarne na goriškem področju se nahajajo v doslej najhujši krizi

Že dvajset dni ni naročil in blago polni skladišča
Tri tisoč oseb zaposlenih v tekstilnih tovarnah

Goriška zveza industrijcev trdi v svojem tiskovnem poročilu, da preživlja tekstilna industrija v Gorici in njeni neposredni okolici eno izmed najhujših kriz v zadnjih desetletjih. Celih dvajset dni sploh ni nakupov in blago ni v tem času zapustilo tovarniških skladišč. Istočasno ni na vidiku elementov, ki bi nakazali možnost za obnovo notranjega povpraševanja.

Kriza, trdijo industrijci, se je pokazala že v maju 1974. Takrat so jo sicer nekoliko premostili, prevladovalo je upanje, da se bodo stvari ugodno rešile in da je kriza le prehodnega značaja. Tega pa niso dočakali in položaj se je še poslabšal v zadnjih tednih.

Med vzroki krize prištevajo zastoj dela v tovarnah konfekcije in zastoj v opremi stanovanj. Pomanjkanje denarja in podražitev na vseh področjih sta ustavila nakupe blaga, ki ni nujno potrebno za preživljanje. Velika skladišča, veletrgovine, in podobni kupci imajo polne zaloge blaga in so popolnoma ustavili naročila v tovarnah.

Poleg tega je precejšen del tekstilne industrije v Italiji zastarel. Industrijci menijo, da so zgrešene državne intervencije na tem sektorju. Poleg tega pa se pojavlja ostra konkurenca s strani držav v razvoju, ki prodajajo na evropska tržišča tekstilno blago po nizkih cenah. Istočasno so se za določeno evropsko industrijo popolnoma zaprla tržišča v državah v razvoju.

Mimo teh analiz industrijcev, s katerimi bi lahko upravičeno polemizirali, se nahajamo na Goriškem v zelo kočljivem položaju. V tekstilni tovarni «Bustese» v Podgori, v tovarni «Goriziano» v Sovodnjah, v tovarni SNIA v Zdravščini, je zaposlenih okrog tri tisoč delavk in delavcev. Ker se skladišča polnijo obstaja nevarnost za zaposlenost v teh tovarnah.

Industrijci so polemični do oblastvenih organov. Trdijo, da izplača tovarna «Bustese» letno 6 milijard lir za plače in socialne dajatve. Ne dobi pa nobene politične podpore, prosta cona ne zagotavlja nekdanjih ugodnosti. Goriške tovarne so poleg tega ozemeljsko decentralizirane na italijanskem tržišču kar veča prevozne stroške. V podgorski predilnici so v zadnjem času skušali odpraviti težave tako, da so drugače strukturizirali notranje delovne urnike. S tem so onemogočili, vsaj začasno, odpuste in tudi dopolnilno blagajno.

Poročilo zveze industrijcev ima prikrito grožnjo. Najavlja hud položaj in morebitno krizo v zaposlovanju v tekstilnih tovarnah. V poročilu je kritizirana prosta cona. Enako kritiko smo brali včeraj v drugem tiskovnem poročilu iste zveze, ki govori o položaju v tovarnah slaščic in likerjev. Ko trdijo, da ne daje danes prosta cona velikih ugodnosti, pozabljajo povedati, da je prosta cona celih trideset let prinesla milijardne dobičke prav tistim industrijcem, ki danes tarnajo, da nimajo običajnega velikega zaslužka.

Protest zaradi ukinitve železniškega postajališča v Rubijah

Sindikalna federacija je železniški upravi v Trstu in drugim pristojnim uradom poslala protestno pismo, ker je železniška uprava s poletnim urnikom odpravila postajališče vlaka štev. 4550 v Rubijah. Sindikalna federacija trdi, da ukinitev postajališča škoduje ljudem, ki so zaposleni v sovodenjski tovarni Lacego, in tistim sovodenjskim delavcem, ki se vozijo na delo v druge kraje. Protestira tudi ker hoče železniška uprava imeti več «hitrih» vlakov, ki se ne ustavljajo na majhnih postajah in ne upoštevajo potreb delavcev.

Nova navodila INPS

Zavod za socialno skrbstvo je poslal industrijskim podjetjem okrožnico, s katero tolmači aplikacijo zakona štev. 164 o garanciji plače. Novosti v tem zakonu so naslednje: a) dopolnilo plače se dvigne od 66 na 80 odstotkov in se obračuna na vse ure, v katerih ni bil delavec zaposlen, med 0 in 40 ur tedensko; b) odstotek, ki ga morajo podjetja plačati se dvigne od 0,20 na 0,75 za podjetja z manj kot 50 delavci, na 1 odstotek za podjetja z več kot 50 delavci; c) ustanavlja se dodatni prispevek za vsa podjetja; d) nove mere prispevkov veljajo od 31. januarja letos dalje in jih morajo podjetja plačati do 10. avgusta.

Delegat CONI L. Bregant odlikovan z zlato zvezdo

Goriški delegat CONI Lino Bregant je bil odlikovan z zlato športno zvezdo za visoke zasluge na športnem področju. Lino Bregant se več desetletij ukvarja s športom in je že več kot trideset let najvišji športni funkcionar na Goriškem. Zlato zvezdo podeljuje CONI športnikom in funkcionarjem, ki so se aktivno udejstvovali najmanj trideset let. Letno podelijo samo petindvajset takih odlikovanj.

Vest o tem visokem priznanju so Linu Bregantu sporočili na seji pokrajinskega odbora CONI.

● Na prazniku «Unità» pri Madonnini, ki se prične danes, bo, ob 21. uri govoril odv. Nereo Battello o sedanjem političnem položaju. Po govoru bodo predvajali film «Bianco e nero». Festival komunističnega tiska bo trajal do torka. Vsak večer bodo imeli zabavni program, za zaključek bodo imeli v torek debato o šolskih vprašanjih.

● **Goriški pevski zbor** «C. A. Seghizzi» bo imel jutri, 18. julija, ob 20.30 na društvenem sedežu izredni občni zbor. Izvolili bodo nov odbor.

● **Furlanskemu filološkemu društvu** je Edoardo de Finetti iz Gradišča daroval 100 knjig, ki se nanašajo na furlansko folkloro, literaturo in umetnost. Knjige imajo v društveni biblioteki v Ulici Bellini v Gorici.

Prisperajte za
DIJAŠKO MATICO

Z OGLASNE DESKE ŠOLSKEGA SKRBNIŠTVA

Prednostna lestvica in premestitev profesorjev na slovenskih šolah

Gre v prvi vrsti za tiste profesorje, ki niso še dosegli habilitacije - Imena suplentov na nižji srednji ter na višjih šolah

Pred dnevi so na oglasni deski šolskega skrbništva objavili prednostno lestvico in premestitev profesorjev, ki poučujejo na slovenskih šolah.

NIŽJA SREDNJA ŠOLA «IVAN TRINKO»

Slovenščina: Irene Bratina por. Bolčina (brez habilitacije), Marjan Bednarik (brez habilitacije).

Italijanščina in latinščina: Irene Bratina por. Bolčina (brez habilitacije).

Matematika in prirodopis: Karel Brešan (brez habilitacije), Helena Knez por. Di Battista (brez habilitacije), Hilarij Pelicon (brez habilitacije), Mario Černic (brez habilitacije).

Nemščina: Nadja Paulin por. Kušič (brez habilitacije).

Petje: Stanislav Jericijo (brez habilitacije).

Risanje: Hijancint Jussa (brez habilitacije).

NOVA ZAPOSLITEV

Ženski tehnični pouk: Nerina Faganel (brez habilitacije).

Slovenščina, latinščina, zgodovina in zemljepis: Karel Černic (brez habilitacije), Nevenka Bric por. Devetak (brez habilitacije).

Matematika in prirodopis: Nevenka Kuret por. Rupel (brez habilitacije), Daniela Ferfolja por. Gergolet (brez habilitacije).

Italijanščina: Karel Černic (brez habilitacije).

VIŠJE ŠOLE

Literarni predmeti: Karel Černic (brez habilitacije).

Matematika in prirodopis (samo za učiteljišče): Nevenka Kuret por. Rupel (brez habilitacije).

Tehnični pouk (samo za učiteljišče): Nerina Faganel (brez habilitacije).

Otroška higiena (samo za učiteljišče): Daniela Ferfolja por. Gergolet (brez habilitacije).

Kemija, prirodopis in zemljepis: Helena Knez por. Di Battista (brez habilitacije), Daniela Ferfolja por. Gergolet (brez habilitacije).

Filozofija in pedagogika (samo za učiteljišče): Karel Černic (brez habilitacije).

Zgodovina: Karel Černic (brez habilitacije).

Latinščina (samo za učiteljišče): Karel Černic (brez habilitacije).

Matematika in fizika (samo za učiteljišče): Nevenka Kuret por. Rupel (brez habilitacije).

Latinščina in grščina (samo za licej): Marjan Bednarik (brez habilitacije).

Slovenščina, zgodovina in zemljepis: Marjan Bednarik (s habilitacijo).

Nemščina: Nadja Paulin por. Kušič (brez habilitacije).

Petje (samo za učiteljišče): Stanislav Jericijo (brez habilitacije).

Risanje (samo za učiteljišče): Hijacint Jussa (brez habilitacije).

Filozofija: Andrej Makuc (s habilitacijo).

TRGOVSKA ŠOLA

Zemljepis: Karel Brešan (brez habilitacije), Vladimir Šturm (brez habilitacije).

Politična ekonomija: Vladimir Šturm (brez habilitacije).

Matematika: Karel Brešan (s habilitacijo), Vladimir Šturm (brez habilitacije).

Trgovinstvo: Vladimir Šturm (brez habilitacije).

Informatika: Vladimir Šturm (brez habilitacije).

Objavljamo še lestvico profesorjev, ki so zaprosili za suplence na nižji srednji ter na višjih šolah.

NIŽJA SREDNJA ŠOLA

Italijanščina in latinščina: Emil Doktorič, Jožef Vetrih, Ida Primožič por. Feri, Marjan Vončina, Ana Lukežič.

Slovenščina: Emil Doktorič, Licijan Drole, Ida Primožič por. Feri, Amalija Bednarik por. Čuk, Ana Lukežič, Luciana Budal.

VIŠJE ŠOLE

Italijanščina: Ida Primožič por. Feri, Marjan Vončina, Ana Lukežič.

Slovenščina: Ida Primožič por. Feri, Ana Lukežič.

Zgodovina, filozofija in pedagogika: Ida Primožič por. Feri, Ana Lukežič.

Slovenščina, latinščina, grščina, zgodovina in zemljepis (samo za 4. in 5. gimnazijo): Ida Primožič por. Feri.

V OKVIRU PROSLAV 30. OBLETNICE OSVOBODITVE

Goriški planinci so bili v nedeljo na Rdečem robu

Poklonili so se tam gori padlim partizanom

Goriški planinci so v nedeljo z vzponom na Rdeči rob počastili 30. obletnico osvoboditve. Vzpon spada v vrsto akcij, ki jih prireja SPD v Gorici, ob 30. obletnici osvoboditve in 30. obletnici obnovitve društva. Na planini Sleme na Rdečem robu in v okolici so se v času NOB bili srditi boji. V tem gorskem svetu je padlo 290 partizanov, na planini Sleme jim je bil postavljen spomenik z napisom «Hrabrim partizanom Tolminske čete 1943 — Gregorčičeve brigade 1944 — Postavljen 22.11.1961». Goriški planinci so v nedeljo pred spomenik položili venec.

Goriški planinci so se ob tej priliki povzpeli na dva bližnja vrhova, ki spadata v pogorje Rdečega roba. Vse gorovje je posejano s spominskimi ploščami, ki pričajo o hudih bojih in žrtvah. Med temi je tudi spominska plošča, posvečena partizanu Pavlu Kralju iz Trebč, ki je tu padel 14. avgusta 1944.

Z Rdečega roba je prelep razgled na Julijce z očakom Triglavom, na Soško dolino, na Beneško Slovenijo z Matajurjem.

Po pohodu v dolino do Zatolmina so se naši planinci spet usedli v svoje avtomobile in se počasi vrnili v Gorico.

Slovensko planinsko društvo priredi v nedeljo avtobusni izlet v osrčje Slovenije. Prepričani smo, da se bodo tudi tokrat izletniki prijetno počutili.

J. S.

Izseljenski piknik v soboto v Lipici

Kot vsako leto, priredi tudi letos podružnica Slovenske izseljenske matice v Novi Gorici tradicionalni piknik za vse rojake iz evropskih in prekomorskih dežel, ki so letos na obisku pri svojih domačih.

Odbor SIM je pripravil za drage goste pester kulturni program na terasi hotela «Maestoso» v Lipici, in sicer v soboto, 19. julija, s pričetkom ob 19. uri (po jugoslovanskem času). Po pozdravnih nagovorih bodo sledile deklamacije di jakov, koncert zbora iz Branika in nastop zgodbe na pihala z Vogrskega. Odbor SIM želi, da bi tudi letošnji piknik potekal v popolno zadovoljstvo vseh gostov in da bi jim ostal v prijetnem spominu.

Prejšnji teden je odbor novogoriške podružnice SIM sodeloval tudi na sprejemu športnikov iz Toronta v Kanadi, ki so pripravili nogometno in odbojkarsko tekmovanje z domačimi moštvi. Odbor SIM vabi vse goriške in tržaške izseljence in zdomce, ki so letos na obisku v domovini, da se pridružijo izseljencem, ki se bodo zbrali v soboto v Lipici.

Vabilo sekcije ANPI Rupa-Peč

Sekcija VZPI - ANPI Rupa - Peč vabi vaščane, zlasti mladino, da pride v soboto popoldne na prostor, ki ga bodo uredili za poletno praznovanje, ki ga bodo imeli sredi prihodnjega avgusta.

V Čenti od sobote dalje folklorni festival

V Čenti bo od sobote do srede enajsti mednarodni folklorni festival, ki so mu nadeli naziv «Evropa src». Na sporedu so nastopi raznih skupin, v nedeljo popoldne pa bo sprevod folklornih skupin. Gostitelj srečanja bo domače folklorno društvo «Chino Ermacora». Med udeleženci festivala so makedonski zbor «Kočo Racin» iz Skopja, ki smo ga gledali pred kratkim na Tržaškem in na Goriškem, «Usmev» iz Češkoslovaške, «Lykion ton Ellenikon» iz Grčije in še nekaj italijanskih skupin.

Šolske vesti

Ravnateljstvo slovenske nižje srednje šole «Ivan Trinko» v Gorici sporoča, da bo vpisovanje vsak dan do 25. julija, ob 10. do 12. ure. Obenem sporoča, da bo med počitnicami šolska knjižnica odprta vsak četrtek od 10. do 12. ure.

Ravnateljstvo slovenskega strokovnega zavoda za trgovino v Gorici sporoča, da bo vpisovanje vsak dan do 25. julija od 10. do 12. ure.

Ravnateljstvi gimnazije - liceja «Primož Trubar» in učiteljišča «Simon Gregorčič» sporočata, da bo vpisovanje vsak dan v dopoldanskih urah do 24. julija.

Ravnateljstvo slovenske nižje srednje šole «Ivan Trinko» v Gorici obvešča starše dijakov prvih in drugih razredov, da se bodo začeli v mesecu avgustu pripravljalni tečaji za popravne izpite. Dijaki, ki nameravajo obiskovati tečaje, naj se javijo najkasneje do sobote, 26. julija, na tajništvu šole, kjer dobijo urnik teh tečajev.

Izleti

Slovensko planinsko društvo obvešča udeležence izleta, ki bo v nedeljo, 20. julija, da bo odhod avtobusa iz Gorice (s Travnika) točno ob 6. uri, iz Podgore ob 6.05, iz Štandreža ob 6.10 ter iz Sovodenj ob 6.15.

Kino

Gorica

VERDI 17.00—22.00 «Impiccalo più in alto». Igrata C. Eastwood in I. Stevens. Barvni film.
CORSO 17.30—22.00 «Il seme del tamarindo». J. Andrews in O. Shariff. Barvni film.
MODERNISSIMO Zaprto do 31. julija zaradi poletnih počitnic.
CENTRALE Zaprto do 28. julija zaradi poletnih počitnic.
VITTORIA Danes zaprto.

Tržič

EXCELSIOR 17.30—22.00 «L' uccello migratore». R. Podestà in L. Buzzanca. Barvni film.
PRINCIPE 18.00—22.00 «Obbiettori di coscienza per ragioni sessuali». Barvni film.

Nova Gorica

SOČA «Doktor Živago, ameriški barvni film ob 18.00 in 21.00.
SVOBODA «V zmajevem gnezdu», japonski barvni film ob 18.30 in 20.30.
DESKLE «Melinda», ameriški barvni film ob 20.00.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Baldini, Korzo Verdi 57, tel. 2879.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna «Alla salute», Ul. C. Cosulich, tel. 72480.

TE DNI ZASEDAJO V MOSKVI ZNANSTVENIKI Z VSEGA SVETA

Kakšen naj bi bil odnos znanost in oboroževanje

Okoli 500 znanstvenikov z vsega sveta bo najprej na plenarnih, nato pa na komisijskih zasedanjih obravnavalo vsa tista vprašanja, ki so povezana z oboroževalno tekmo na svetu - Kaj meni prof. Binenfeld o zavzemanju znanosti

MOSKVA, 16. — Včeraj se je tu začel mednarodni simpozij, ki bo obravnaval probleme o razorožitvi. Toda na njem ne sodelujejo politiki in državniki, pač pa izključno znanstveniki. Do 20. t.m., ko bo simpozij zaključen, bodo izrazili svoje mnenje o tem vprašanju številni znanstveniki iz vsega sveta. V Moskvo je namreč prispelo na vabilo zveze znanstvenih delavcev, ki deluje v okviru Unesco, 500 znanstvenikov z vsega sveta.

Preden govorimo o tem, stopimo za trenutek nazaj, v območje, ki se teh znanstvenikov sicer neposredno ne tiče, ki pa se tiče vsega sveta. Po podatkih, ki so jih objavili pred obilnim mesecem v Stockholmu, in sicer v zavodu za preučevanje oboroževanja, so v letu 1973 na vsem svetu porabili za oboroževanje 210 milijard dolarjev, lani pa še nekaj več. V nekaterih krogih trdijo celo, da so lani za oboroževanje porabili 250 milijard dolarjev. V istem letu, torej lani, pa so na vsem svetu porabili za zdravstvo le 80 milijard dolarjev. To se pravi, da svet porabi trikrat več sredstev za uničevanje, kot pa za zdravstvo. In še nekaj: ker bogati svet da siromašnemu svetu razmeroma malo pomoči, je na svetu na desetine milijonov ljudi, ki so na robu lakote, celo umirajo od lakote. Če bi zgoraj navedeni številki, 250 milijard dolarjev za vojsko in 80 milijard dolarjev za zdravstvo namensko zamenjali, če bi torej žrtvovali 250 milijard dolarjev za zdravstvo in 80 milijard dolarjev za vojsko, oziroma za oboroževanje, bi v nekaj letih svet dobesedno ozdravili in tudi milijoni lačnih ljudi bi bili nasičeni.

Prva dva dni, včeraj in danes, sta bili na vrsti plenarni zasedanji znanstvenikov, v naslednjih treh dneh pa bodo znanstveniki z vsega sveta razpravljali v komisijah. Končno bo še kratko zaključno plenarno zasedanje.

Na komisijskih zasedanjih bodo razpravljali o posameznih temah in sicer o družbenih in gospodarskih aspektih razorožitve. Govor bo o ekonomskem bremenu, ki ga vsiljuje državam oboroževanje. Posebno bo to vprašanje zanimivo in aktualno za dežele v razvoju. Nadalje bo govor o multinacionalnih družbah, ki v nekaterih državah dobesedno vsiljujejo svojo politiko, ki je praktično politika velikih sil, ki so «matične dežele» najmočnejših komponent teh multinacionalnih družb. Govor bo tudi o prodaji orožja iz razvitih dežel v nerazvite, kar je posredno tudi politični pritisk bogatejših na šibkejše, razvitih na nerazvite. Govor bo tudi o povezavi med popuščanjem v svetu in razorožitvijo. Proces razoroževanja, ki je hudo odvisen od trenutnega razpoloženja med velikimi silami, si s težavo utira pot. Zato bi bilo zanimivo vedeti, kaj menijo znanstveniki o svojem deležu ter o deležu njihovih organizacij na klimo popuščanja v svetu. Govor bo zato v Moskvi o tem in tudi o pomenu miroljubnega sožitja, kot nekakšne alternative oboroževalni tekmi ter kopičenju orožja. V Moskvi bodo govorili tudi o prepovedi atomskega in vsega jedrskega orožja, o morebitnih sporazumih glede tega, pa tudi o prepovedi kemijskega, biološkega in geofizikalnega orožja. Posebno poslednje prihaja sedaj ponovno v ospredje, kajti to orožje, ki da je še hujše od atomskega orožja, postaja zadnje čase «adut» velikih sil, ki z njim grozijo druga drugi.

Zanimivo je glede tega mnenje prof. Zlatka Binenfelda, enega jugoslovanskih znanstvenikov, ki je bil povabljen v Moskvo na to zasedanje. Prof. Zlatko Binenfeld med drugim pravi:

«Smatram za potrebno, da neprestano opozarjamo na nevarnosti, ki nam grozijo od tekme v oboroževanju. Že dolgo se ukvarjam z vprašanji obrambe pred možno uporabo kemijskega orožja in prav temu vprašanju bom posvetil svoj prispevek na moskovskem zasedanju. Tu se postavljajo razne možnosti za miroljubno sodelovanje in za miroljubni vpliv. Gre predvsem za iskanje znanstvenega načina, da se prepreči ali vsaj zmanjša uničujoče delovanje strupenih plinov. To je eden najbolj učinkovitih načinov, da se doseže njihova prepoved, da se pokaže nesmisel njihove nadaljnje proizvodnje. Opozoril bom tudi na določene nevarnosti, ki grozijo s strani sodobnih znanstvenih odkritij v kemiji, ki jo skušajo čimbolj izkoristiti za morebitno vojno in množično uporabo. Predvsem se to nanaša na sredstva, s katerimi se more bistveno spremeniti klima in okolje. O tem se veliko piše, mnogo stvari so javnosti že znane, vendar je še veliko bistvenih podrobnosti, o katerih bi bilo vredno spregovoriti, ker predstavljajo velikansko nevarnost za vse človeštvo.»

Glede na dejstvo, da je Zlatko Binenfeld uveljavljen znanstvenik, ki že dolgo let sodeluje v akcijah za razorožitev in je poleg tega tudi svetnik jugoslovanske vlade pri komiteju za razorožitev v Ženevi, so njegove izjave vredne pozornosti, posebno pa je vreden pozornosti njegov optimizem, ki ga je izrazil v besedah: «Ne dvomimo, da smo na pravi poti in prepričani smo, da bodo naši napori, da bodo naše akcije dosegle dobre rezultate, da se bodo napori izplačali. Če ne takoj, pa vsaj v bodočnosti».

OB ZAKLJUČKU LETOŠNJEGA ŠOLSKEGA LETA

Neposredno prizadeti razglabljajo o maturi

Kdaj in komu je matura lahka - Špekulacije na račun novega sistema - Zahtevnost sicer pada, toda to je značilnost vse italijanske šole

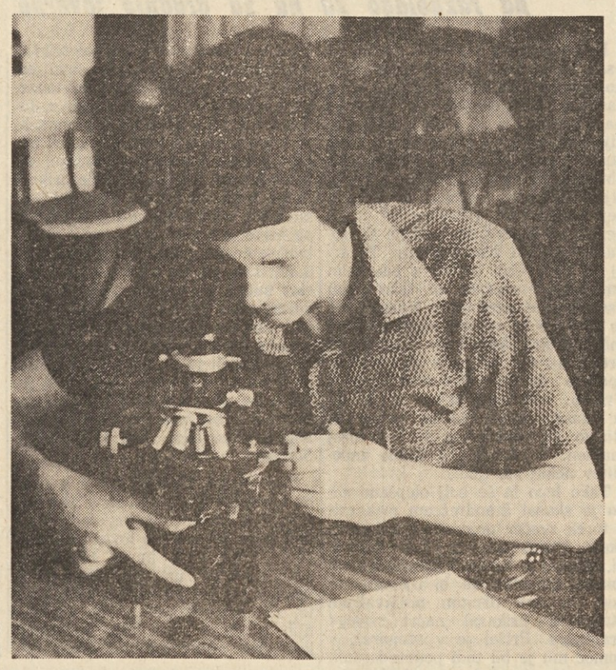

Maturant na trgovski akademiji

Še pred nekaj leti je matura poganjala kandidatom strah v kosti. Danes ni več tako. Dijaki so — posebno pred ustnim izpraševanjem — še vedno napeti, še vedno so podvrženi tremi, nekateri so «živčni» in vidiš celo take, ki si grizejo nohte. Vendar tako ti kot tisti, ki so maturirali pred uvedbo sedanje mature, soglašajo v trditvi, da je razlika zares velikanska.

Prej si se moral pripraviti iz vseh predmetov in ne le za ustni izpit. Povrh tega niso programi obsegali samo snovi zadnjega šolskega leta, kar je seveda še povečalo težave. Danes zagotovo veš, da boš moral pisati slovensko nalogo in poleg te še nalogo iz kakega drugega predmeta, kot na primer iz matematike na realni ali učiteljišču, iz grščine ali latinščine na klasični in iz trgovinstva na trgovskem zavodu. Za ustna izpraševanja si lahko z večjo ali manjšo gotovostjo predstavljaš, kakšne predmete bo določilo ministrstvo. Po navadi se je dogajalo, da so vsako drugo leto isti predmeti.

To dejstvo danes dijak izrablja in je tudi človeško, da je tako. V petem oziroma v četrtem (na učiteljišču) letniku se ne bo temeljiteje ubadal s predmeti, za katere meni, da ne bodo prišli v poštev na zrelostnih izpitih. Kdo bi se? Nekateri, jasno, s tem «špekulirajo», so pa tudi taki, ki poglobijo določene teme, kar jim nedvomno koristi na maturi.

Na slovenskih šolah so zrelostni izpiti že pri kraju. Učiteljiščniki so že dokončali svoj trud. Prav tako so se zaključili na realni in na trgovski. Kot zadnja je klasična gimnazija. Nato bo, jasno, še nekaj trepetanja do objave izidov, s tem pa bo tudi letošnja matura za nami. Vprašanja, ki jih je sprožila, bodo ostala, v glavnem pa bodo vsi nanje pozabili.

Pred licejem sem te dni srečal dva realčana (Edija Daneva in Sergija Kukanjo) ter klasika (Marjana Kravosa). V kratkem pogovoru so malce prikazali svoje doživljanje letošnje mature.

«V začetku sem se bal, čeprav so mi mnogi pravili, da je matura precej lahka, — mi je povedal Marjan — a ko sem šel pred komisijo, sem skušal premagati živčnost. Da sem prebil led, mi je pomagala tudi komisija. Po spraševanju pa sem bil skoraj jezen nase, ker bi bil lahko več povedal.»

«V primerjavi z malo maturo: kaj bi rekel o tej?

«Mislim, da je lažja. Na mali maturi so v bistvu vsi predmeti, moraš se učiti skrčeno in bolj površno.»

Z Edijem sva razpravljala o problemih, ki se pojavijo, ko morajo pred isto komisijo odgovarjati dijaki dveh paralelnih razredov, v katerih učijo različni profesorji. Zgodi se namreč, da so dijaki enega razreda bolje pripravljeni od drugih.

«Mislim — je začel Edi — da se na taki maturi da spoznati, kateri profesorji bolje poučujejo in kateri imajo boljše metode. Dijaki smo več ali manj enaki, vseeno ima en razred bolj splošno pripravo, drugi pa bolj podrobno. Ugotovitve, do katerih privede matura, je treba po mojem v bodoče upoštevati. V mojem razredu smo bili v glavnem bolj šibki v matematiki, ne da bi pri tem imeli večje krivde. Med letom smo menjali profesorja in kar tri suplente!»

«Kakšna se ti zdi matura?»

«To je pač en izpit; koristen, ker si moraš načrtovati in urediti učenje in si tako ustvariš metodo, po kateri so po navadi učiš tudi na univerzi.»

«Dobri med letom ostanejo dobri na maturi?»

«Ni rečeno. Kdor ima dobre ocene med letom, se morda pred vsakim spraševanjem nauči nekaj strani na pamet in ko mora obvladati celotno snov, ima precejšnje težave. Obratno se zgodi, da se tisti, ki se med letom niso najbolj izkazali, dobro naučijo ves program in tudi dobro izdelajo.»

«Kaj meniš o izpraševanju na maturah?», sem vprašal Sergija.

«Ne razumem, zakaj se mnogi profesorji zaganjajo proti nocionizmu na maturah, ko so isti profesorji stebri nocionizma med letom. Neumestno je, da zahtevajo na izpitih, da dijak logično povezuje in da kritično ocenjuje, tako kot bi oni hoteli, če pa je bil med letom navajen na gol nocionizem.»

«Iz leta v leto so zaključni izpiti lažji. Meniš, da bi morale biti komisije strožje?»

«Res je, da zahtevnost pada. To je splošna značilnost italijanske šole. Vendar bi bilo krivično, če bi pritisnili dijake k zidu kar naenkrat. Stavba škriplje in se maje in če vlada popustljivost med petimi leti, naj še na maturah. Sistem je treba začeti zdraviti v temeljih in ne na koncu.»

NOVE KNJIGE

Monografija posvečena kiparju Dragu Tršarju

Drago Tršar se je rodil leta 1927 v Planini pri Rakeku, leta 1943 ga je življenjska pot zanesla v Ljubljano, kjer se je začel likovno izobraževati pri tedanjem umetniku privatne slikarske šole Goršetu. Pot ga je nato privedla v kiparski atelje mojstra Borisa Kalina. Po osvoboditvi, dokončanju vojaščine in udeležbi na mladinskih akcijah se je vpisal na novo osnovano akademijo likovnih umetnosti v Ljubljani in jo dokončal leta 1951. Leto 1953 je z razstavo «Skupine 53» pomenilo prelomnico v njegovem delu, kot je drugo prelomnico pomenila razstava na bienalu v Aleksandriji, kjer je prejel prvo nagrado.

Kasneje je Drago Tršar postal asistent na akademiji nazadnje docent in izredni profesor. Vsa leta pa je aktivno sodeloval na mnogih domačih in svetovnih kiparskih razstavah in doživljal priznanja eno za drugim. Leta 1964 je dobil prvo nagrado za osnutek svojega spomenika revoluciji, katerega pa so iz objektivnih razlogov lahko postavili šele letos. In prav v dneh pred odkritjem njegovega spomenika ob tridesetletnici osvoboditve, je izšla tudi monografija o Dragu Tršarju. Uvod je napisal direktor Moderne galerije v Ljubljani Zoran Kržišnik, življenjske podatke je prispeval Marijan Tršar, podatke o razstavah Eva Gspan in podatke o literaturi o umetniku pa Ljerka Menaše. Odlično opremljeno knjigo velikega formata, -- opremo je zasnovala Nadja Furlan -- je izdala Državna založba skupaj z nekaterimi drugimi izdajami v počastitev tridesete obletnice osvoboditve.

Tršarjeva monografija je zasnovana po ustaljeni formi, omejena pa je glede na svoj značaj in obseg. Uvod je prispeval Zoran Kržišnik, ki v svoji spremni besedi predstavlja na eni strani Tršarjev umetniški razvoj, na drugi strani pa razčlenjuje vse razvojne dileme Tršarjevega kiparstva. Kržišnikova uvodna beseda ne predstavlja uvodne razprave niti ni to esej, ki bi kritično razčlenjeval Tršarjevo delo, čeprav bi glede na razpoložljiv obseg (izjemno razkošno velike črke) to ne bilo izključeno. Osredje monografije predstavljajo fotografije Tršarjevih plastik in nekatere reprodukcije Tršarjevih grafik. V zadnjem delu monografije so življenjski podatki o umetniku, seznam del, seznam literature o njem, pa tudi seznam razstav, ki se jih je Tršar udeležil.

Tršarjevo ime je z odkritjem njegovega spomenika postalo še bolj znano širši javnosti. Z monografijo, posvečeno njegovemu delu, bodo Tršarjevo plastiko pobliže spoznali vsi prijatelji umetnosti in še posebej prijatelji kiparstva. Čeprav je vprašanje ali uvodna beseda ustreza zahtevam in potrebam tistih, katerim je publikacija tudi namenjena, pa bo vendar monografija napravila svoje delo. Umetnikova dela bo približala prijateljem umetnosti. Draga Tršarja pa širši javnosti. Estetskega zadovoljstva, seveda kot nadomestila umetnin, pa kiparska monografija ne more dati.

Sl. Ru.

V ORGANIZACIJI PD «VALENTIN VODNIK»

Poučen izlet Dolinčanov v Škofjo Loko in k Urhu

Izletniki so izrazili željo, da bi se izleti nadaljevali

Dolinsko prosvetno društvo zadnja leta ni posvečalo pozornosti izletom. Predvsem starejši vaščani so si želeli ogledati kak zanimiv ali znamenit kraj. Prenovljeni odbor PD Valentin Vodnik je prisluhnil tej želji in preteklo nedeljo organiziral enodnevni izlet v Škofjo Loko ter k Urhu pri Ljubljani. Že pa treh dneh vpisovanja so bila vsa mesta zasedena. Zamudniki so pač ostali doma.

V nedeljo zjutraj so se izletniki skozi prehod pri Fernetičih odpravili proti Ljubljani. Toda že na Vrhniki je bil kratek postanek, če je komu bilo potrebno okrepčilo. Že pred 11. uro so prispeli v slikovito tisočletno mesto Škofjo Loko, ki leži ob sotočju obeh Sor, kjer se strnjujeta Selška in Poljanska dolina. Dolinčani so si ogledali srednjeveški del mesta in Loški grad iz 16. stoletja. V gradu je znana zbirka starih obrti, zanimiva pa je tudi razstava fotografij iz NOB. Ogled teh zanimivosti se je razpotegnil vse do kosila, ki je bilo pripravljeno v sodobnem hotelu «Transturist».

Po kosilu je bil kratek oddih, nakar se je pot nadaljevala proti Urhu pri Ljubljani. V cerkvici, ki je bila preurejena v muzej, so si mogli ogledati slike, ki pričajo o zločinski dejavnosti belogardistične oziroma domobranske postojanke. Marsikoga je stisnilo pri srcu, ko je prebiral dokumente o okrutnostih, ki so se dogajale tu nad ujetimi partizani in aktivisti.

Naslednji postanek je bil v Ljubljani, kjer so si izletniki lahko privoščili prigrizek ali si ogledali kako zanimivost. Pri tem je treba pohvaliti izletnike, ki so se točno ob napovedani uri vrnili k avtobusu, zaradi česar je izlet potekal brez nepotrebnih zastojev. Pot je vodila nato proti domu ob petju in veselem razpoloženju. Preden so se izletniki razšli, so izrazili željo po čimprejšnjem ponovnem izletu in odbor društva bo prav gotovo upošteval želje svojih članov.

Nekaj besed ob koncu letošnjega festivala znanstvene fantastike

Tudi letos smo dočakali: zavese so zakrile prizorišče filmske revije znanstvene fantastike. Med gledalci tu pa tam osamljen aplavz, nekdo je zažugal s pestjo, mnogo ljudi se je v molku prerivalo skozi vhod, nekateri so nerazumljivo godrnjali predse. Organizatorji so si zadovoljno mели roke: tudi letošnja skala je skotaljena na primerno, njej namenjeno mesto — v skrit kotiček sveta, tja, kjer maloštevilne osamljene popotnike strašijo predpotopna «luskinasta» bitja ali pa vsemogočni roboti. V tem pozabljenem svetu sredi svetov je vse staro, vse preperelo, celo slavni roboti so zarjaveli in opominjajo radovedneže samo s svojim utrujenim železnim škripanjenm. To je kraj, kamor zaspan človek, preden leže v posteljo, z enim očesom poškili... da se naužije groze... ki pa dandanes ni več nikakršna groza... ampak humor najnižje, najšlabse vrste.

Letošnji festival: na gradu sv. Justa nič novega. Po lanskoletnem razburjenju zaradi neke «peščene ure», ki je že začela odsipavati čas starim filmskim bajkam o vedomcih in volkodlakih, o povodnih možeh, ki naj bi ustrahovali poredne otroke, se je vse spet utirilo na stari, preizkušeni tir filmske jalove fantastike Gledalcu se pomalem že zeha, saj vse dobro tesni, vse je urejeno, vsaka vloga, vsaka raketa, vsak planet ima svoj predalček... na festivalu manjka samo še revija kulinaričnih specialitet in razstavljenih konzerv — tako bi filmsko platno zadišalo po hranjenju. In vrli kritiki festivala so položili nekatere lanske filme na žrtveni oltar, rekoč: «Taki filmi niso znanstvenofantastični.»

Takšni kritiki, ki stopajo po že uhojeni stezi in ne vidijo da bi lahko stopili stran s te ustaljene poti, steptali gaz v novo, imenujejo «znanstvena fantastika» vse tisto, kar človeka slepi, ga odvrača od vsakdanjih težav. V veliki večini filmov s staro, uhojeno vsebino, ne nastopa stvarni človek... vsakdanji človek z ulice, iz bara, iz tovarne... ampak zmeraj neki izmišljen, abstraktni nadčlovek — pravzaprav nečlovek, ki je projekcija tistega, kar bi povprečni človek 20. stoletja rad bil.

Vprašanje: zakaj ne bi mladeniču našega časa nazorno poenostavljeno pokazali tega, kar želi biti... zakaj mu ne bi na dlani ponudili orodja, s katerim bi se lahko dokopal do svojih idealov... zakaj mu ne bi smeli lepega dne prišepniti: na cilju si... vidiš, odprti ta predalček in potegni ven svoj ideal.

Delavec se vrača domov; utrujen je in zbit... črna je ta ulica, po kateri hodi, tuji so mu ljudje, s katerimi hoče govoriti, mastni so stroji, ki iz njega sesajo njegovo bistvo... nenadoma pa predenj skoči norec s svojo norčevsko kapico ter pred njim razvije filmsko platno, položi radio ali televizijski aparat (vseeno kaj) in v gledalca se zapičijo bleščeče slike avtomobilov, razkošnih jaht, prostranih dvoran... na tisoče raket, katere upravljajo nezmotljivi «supermani». Da, to je drugi svet, svet nad svetovi — ta Huxlejev krasni novi svet. In delavec si reče: to je moj cilj, in tu so sredstva... tam za vogalom je draguljarna, pred mojim stanovanjem je prodajalna avtomobilov, v sosednji četrti prodajajo televizorje. Moj cilj je, da gledam, gledam... da ploskam in vpijem... da grem delat, zato da grem kupovat konzervirane programe in poneumljajoče filme.

Svet računalnikov in raket in potovanj na daljna ozvezdja ni današnji svet. To so zgolj fasade, za katere se skrivajo tehnokrati, ekonomisti, propagandisti, fasade, za katere skrivajo svojo nemoč, da bi rešili realne socialne in urbanistične probleme. Toda to je tudi zavestno hotenje, uničiti vse napredne sile, to je hotenje, da se s propagando (ekonomsko, politično, znanstveno) v znanstvenofantastičnih filmih poveličujejo osvajalske težnje držav («Jupitrova odiseja»). To je fasada, ki naj bi dajala občutek, da se nekaj spreminja, ki pa je, nasprotno, dokaz, da vse miruje. «Vsakdanjost» je tista, ki stoka pod težo te veličavosti.

Toda to ni samo beg daleč «v naprej», to je tudi melanholično obujanje nečesa preteklega, oživljanje romantike umrlih obdobij, malomeščansko zatekanje v deviško naravo (tipični primer takego filma je bil na letošnjem festivalu ameriški film «Zemlja, ki jo je čas pozabil»).

Mar je znanost (in s tem tudi človeska fantazija) samo tehnika, samo elektronika, samo kemija, samo fizika? Ali smo pozabili na znanost, ki se neposredno veže na človeka: na družboslovje, na semantiko, na psihologijo (nekaj novega smo na zadnjem festivalu videli v zahodnonemškem filmu «Parapsihologija», ki pa je bil za širše občinstvo močno okrnjen... strah pred resnico!?) Filmi, ki jih je bilo na zadnjih festivalih največ (tako ameriški kot sovjetski), so bili razredno določeni; malomeščanska propaganda tehnološkega izobilja in družbenega mirovanja.

Robert Škrlj

Senik v Beneški Sloveniji (Foto N. Kriščak)

REŠKO - OPATIJSKI POLETNI PROGRAM

V Opatiji bodo uprizorili letos 4 italijanske opere

Na Trsatu je dež pokvaril program
Na sporedu so tudi drugi nastopi

REKA, julija. — Letošnji program glasbenih prireditev za poletno sezono na Reki je bil skromno zamišljen in se je tudi slabo začel. Že prvi večer, ko bi na Frankopanskem gradu na Trsatu moralo nastopiti reško gledališče «Ivan Zajc» z opero «Nikola Šubić-Zrinjski», je vlivalo, da je bila predstava odpovedana. Isto je bilo tudi naslednjega dne, tretjega večera pa je ploha pognala izvajalce z odra, občinstvo pa iz gledališča na odprtem. Ker so bili igralci reškega gledališča «Ivan Zajc» zavzeti z drugimi obveznostmi, se je s tem ta program tudi končal.

Reško gledališče je namreč tudi letos zavzeto skozi poletno sezono z obveznostmi pri letnem gledališču v Opatiji. Gledališče «Ivan Zajc» je začelo to sezono 7. julija z znanim delom «Ero z onega sveta», ki so ga letos uprizorili za to, da bi hrvaškemu skladatelju Jakovu Gotovcu poklonili to uprizoritev ob njegovem 80. rojstnem dnevu. Nad dva tisoč gledalcev, po večini tujcev, turistov iz raznih predelov Evrope, je bilo navdušenih nad izvedbo tega dela. V glavnih vlogah so nastopili tenorist Ljubo Strgačić, sopranistka Mirjana Šebalj, mezzosopranistka Blanka Zec, baritonist Marino Sfiligoj in basist Dinko Lupi, orkester pa je vodil dirigent Dušan Prašelj.

Letošnji že tradicionalni festival na poletnem odru v Opatiji se bo nadaljeval vse do 11. avgusta. Reško gledališče «Ivan Zajc» bo nastopilo s štirimi opernimi deli. V vseh štirih primerih gre za dela italijanskih avtorjev. V ponedeljek, 21. julija prideta na spored Mascagnijeva «Cavalleria rusticana» in Leoncavallovi «I Pagliacci». Konec meseca, 28. julija bo na sporedu Verdijev «Ples v maskah», 4. avgusta pride na spored Puccinijeva «Boheme», 11. avgusta pa Verdijeva «Aida».

Kot v vseh dosedanjih letih, bo tudi letos reško gledališče pritegnilo k sodelovanju tudi nekatere pevce kot goste. V poštev pridejo letos znani jugoslovanski operni pevci, kot so Božena Ruk-Fučić, Mila Kirinčić, Gertruda Munitić, Krunoslav Cigoj, Vladimir Ruždjak, Ferdinand Radovan, Biserka Cvejić, Piero Filippi, Zlatko Foglar in drugi.

V tem času pa se bodo na odprtem odru v Opatiji zvrstili tudi številni tuji ansambli. Doslej sta bila na programu bratislavski filharmonični orkester ter ansambel «Brasil Tropical», v prihodnjih dneh pa pridejo na vrsto tudi plesalci sovjetske folklore z Baltika ter senegalski «Nacional Ballet».

Na Reki pa, kjer so imeli v samem začetku smolo, je krajevni koncertni urad pripravil več koncertov v ambientu Trsatska gradina, ki predvideva nastope italijanskih, angleških, španskih in drugih mojstrov.

E. K.

RADIO TELEVIZIJA

ČETRTEK, 17. JULIJA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

18.15 *Program za najmlajše:* VESELA YOGIJEVA DRUŠČINA
Kratek risan film, ki ga je napravil Charles A. Nichols
18.40 *Preizkušam obleke*
19.00 *Dokumentarni film:*
Med nosorogi in tigri ter *V lunaparku*
19.15 ŠPORTNI DNEVNIK
Italijanske kronike in *Vremenska slika*
20.00 DNEVNIK
20.40 *Sindikalna tribuna*
21.15 *Amerika dvajsetih let: Mary Pickford*
MALI LORD
Nadaljuje se predvajanje filmov, v katerih igra glavno žensko vlogo «ameriška nevesta» Mary Pickford. Nocoj bodo predvajali film iz leta 1921. Delo sta režirala Alfred E. Green in Jack Pickford. Filmska publika dvajsetih let je bila vsa navdušena nad Mary Pickford, ki se je preoblekla v mladeniča. Dekle namreč igra vlogo malega lorda, hkrati pa tudi vlogo njegove matere. Navdušenje nad Mary Pickford prispeva tudi k temu, da je film dosegel izreden finančni uspeh. Pa tudi kritika je bila do filma velikodušna, kajti film sam na sebi ni kdo ve kako veliko delo, vendar pa ga je pohvalila in podčrtala nekatere tehnične uspehe, ki jih je celo poveličevala, da so ljudje kar drli v kinematografe.
Gre za zgodbo Cedrica Errola, sina lepe mlade Američanke revnega stanu in kapitana Errola. Ob očetovi smrti mora deček v Ameriko, kajti njegov oče kapitan Errol se zaradi nasprotovanja svojega očeta, dečkovega deda, ni nikoli oženil z dečkovo materjo, ker je bila siromašnega rodu. Toda kmalu deček zve, da je edini dedič v družini in bahavi ded ga bo moral poklicati iz Amerike in ga vzeti k sebi. Prihod mladega dečka bo tudi v dedovo življenje prinesel veliko novega, dobrega, lepega.
Serija filmov z Mary Pickford se bo končala prihodnji teden s filmom «Ukročena trmoglavka».
22.45 DNEVNIK in *Vremenska slika*

DRUGI KANAL

20.30 DNEVNIK
21.00 ČETRT URE PRED . . .
Kakšni občutki prevevajo kirurga le nekaj trenutkov pred operacijo, ki je lahko usodna za življenje pacienta? Kaj čuti, ko ne gre le za življenje in smrt, pač pa tudi za morebitno ključno spremembo v življenju nekoga, ko lahko pacient postane iz nenormalnega normalen ali pa ko se iz normalnega človeka lahko prelevi v večno defektno bitje.
Reportaža se je začela zelo preprosto, toda razvila se je v buren, dramatičen dogodek. V Milanu se je namreč rodil nedonošenček z deformacijo na levem očesu. Z levim očesom otrok ni videl a tudi na desnem očesu je ob rojstvu utrpel poškodbo. Potreben je bil takojšen poseg, da bi otrok ne izgubil tudi drugega očesa. Od mirnih kirurgovih rok je bila odvisna vsa bodočnost tega bitja.
22.15 SPACCAQUINDICI
Televizijsko nagradno tekmovanje
22.30 *Kolesarske dirke:* TOUR DE FRANCE

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

18.00 *Prenos poleta sojuz-apollo*
19.05 OBZORNIK
19.20 *Vzpon človeka:* DOLGO OTROŠTVO
Prof. Bronowski ugotavlja vzpon, ga je bil človek napravil do današnjih dni, hkrati pa izraža zaskrbljenost nad zahodno omiko. Ve, da bo človek še napredoval v svojem vzponu, hkrati pa se sprašuje, če ne bo morda zahodno omiko doletela enaka usoda, kot je doletela pred tisočletji omiko starih Asircev, Egipčanov, Rimljanov. Prof. Bronowski je vendar le optimist.
20.30 DNEVNIK
21.00 *J. Otčenašek:* NEKOČ JE BILA HIŠA
Češka nadaljevanka
22.05 *Kam in kako na oddih?*
22.15 *O problematiki zaposlovanja*
22.45 IZ KONCERTNIH DVORAN
Iz dvorane slovenske filharmonije v Ljubljani bodo predvajali posnetek prvega dela koncerta abonmajskega cikla simfoničnega orkestra RTV Ljubljana. Prva točka sporeda je bila Tretja suita za godala slovenskega skladatelja Marjana Lipovška, druga pa bo Schumannov Koncert za violončelo in orkester opus 129.
Tretja Lipovškova suita je nastala 1959. leta in ne predstavlja nič konkretnega, vendar skladatelj v njej podaja določeno občutje, ki je izraženo v dokaj strogi klasicistični obliki. Suita obsega štiri stavke.
23.40 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

20.55 *Otroški kotiček* — risanke
21.15 DNEVNIK
21.30 *Prigrizek več ali manj* — celovečerni film s Stanliom in Oliom
23.00 *Narodnostne manjšine:*
KOROŠKI SLOVENCI

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Slovenski razgledi; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.30 V ljudskem tonu; 19.10 Človeško telo in njegove sposobnosti; 19.25 Pravljice, pesmi in glasba; 20.00 Šport; 20.35 Edoardo Anton - Marija Kacin: «Obraz pošasti»; 22.05 Relax ob glasbi.

KOPER

7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 17.30, 18.30, 21.30 Poročila; 7.15 Glasba za dobro jutro; 8.40 Jutranja glasba; 9.00 Folk glasba; 9.15 Popevke; 9.30 Prisluhnimo jim; 10.10 Orkestri; 11.30 Od melodije do melodije; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Turistične beležke; 14.45 Mini juke box; 15.00 Glas in zgodba; 16.30 Z nami je...; 16.50 Poskočne; 17.45 Poje Majda Sepe; 18.00 Mladinski klub; 19.00 Glasba po željah; 19.30 Čarobna godala; 20.00 Prenos RL; 20.30 Pisana glasba; 21.45 Lahka glasba; 23.00 Plesni ritmi; 23.35 Slovenski ansambli in solisti.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.30 Jutranja glasba; 8.30 Popevke; 9.00 Vi in jaz; 11.10 Nemogoči intervjuji; 11.40 Izbran spored; 12.10 Četrti program; 13.20 Joan Baez in drugi; 14.05 Drugi zvok; 14.40 Nadaljevanka; 15.00 Program za mladino; 16.00 Sončnica; 17.05 Komorna in operna glasba; 17.45 Povezava z odpravo apollo-sojuz; 18.45 Eumir Deodato in njegov orkester; 19.20 Veliki mojstri jaz za; 20.20 Portret avtorja: Irvin Berlin; 21.00 Neposredna povezava z odpravo apollo-sojuz; 22.00 Sindikalna tribuna; 22.30 Orkestri.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Poročila; 7.55 Lahka glasba; 8.40 Kako in zakaj?; 9.30 Nadaljevanka; 10.35 Poletni spored; 12.40 Alto gradimento; 13.35 Poletne parodije; 14.00 Plošče; 15.40 Glasbeno-govorni spored; 17.35 Najnovejše plošče; 18.35 Glasba pod vedrim nebom; 19.55 Nove plošče; 21.30 Popoff.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 14.00, 16.00, 20.00 Poročila; 7.50 Na današnji dan; 9.10 Glasbena matineja; 10.05 Počitniško popotovanje - Runa Olofsson: Ime mi je Gojko; 10.20 Iz glasbenih šol; 10.50 Pesmice na potepu; 11.15 Uganite, pa vam zaigramo; 12.20 Z nami doma in na poti; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 S pihalnimi godbami; 14.30 Priporočajo vam...; 15.10 Naj narodi pojo; 15.40 Med šolo, družino in delom; 16.45 «Vrtiljak»; 17.45 Naš podlistek F.S. Finžgar: Iveri; 18.00 Aktualnosti; 18.20 Iz domačega opernega arhiva; 19.05 Revija orkestrov in solistov; 19.35 Produkcija kaset in gramofonskih plošč RTV Ljubljana; 20.40 Ansambel Francija Puharja; 20.50 Lahko noč, otroci!; 21.00 Večer domačih pesmi; 22.00 Literarni večer - Humor z vsega sveta; 22.40 Lepe melodije; 23.20 Pozavnist Brane Slokar; 24.00 V gosteh pri tujih radijskih postajah (Radio Hamburg); 00.30 Naš nocojšnji gost Majda Sepe.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Skušajte preprečiti nadaljnje spore med novimi sodelavci. Uresničili boste skrito željo.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Odločno se spoprimite s težavnimi problemi in ne prepuščajte se slučaju. Odločilen razgovor se bo srečno končal.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Ne upajte na zunanjo podporo, morali boste zavihati rokave. V čustvenih odnosih spremembe.

RAK (od 23.6. do 22.7.) S svojo previdnostjo se boste obvarovali pred nejasnimi obljubami. Optimistično razpoloženje.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Sledite svoji prvotni zamisli in ne oziraje se na kritike. V čustvenih odnosih bo še nekoliko trenja.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Previdnost in vztrajnost vam zagotavljata uspeh na delovnem področju. Pozabite na spomine, ki vas težijo.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Ne podcenjujte neke ponudbe. Preusmerili boste svojo dejavnost. V družini še vedno napetost.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Dobro boste premagali nekatere težave, samo pazite na daljše diskusije. Prijetno darilo.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Bodite bolj umerjeni, preveliko navdušenje bi vam utegnilo škoditi. Srečanje z drago osebo.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Veliko osebno zadovoljstvo v zvezi z uspešno opravljenim poslom. V družini izredno soglasje.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Čimprej razčistite neko zadevo, ki vam preprečuje napredek. Ljubosumni boste po nepotrebnem.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Na področju znanstvenega raziskovanja imate velike možnosti uveljavitve. Napeto ozračje v družbi.

KOLESARSTVO

«TOUR DE FRANCE»

Presenečenje v vožnji proti času: Van Impe za minuto hitrejši od vseh

Fizično zdelani Merckx nima več možnosti - Danes 229 km z lažjimi vzponi

CHATEL, 16. — Drobni belgijski kolesar Lucien Van Impe si je dokaj nepričakovano zagotovil zmago v 18. etapi «Toura» na 40 km dolgi progi od Morzina do Chatela, katero so morali kolesarji prevoziti na kronometer.

Etapa je sicer vsebovala dokaj trd vzpon na Col du Corbier v prvem delu proge in Van Impe je samo potrdil, da je letos najboljši «grimpeur» (plezalec) na dirki po Franciji. Presenečenje izhaja predvsem iz zamud katere so zabeležili bolj znani specialisti.

Dobro se je odrezala rumena majica Bernard Thevenet, ki je prepustil Merckxu samo 15 sekund in na skupni lestvici ohranil dobre tri minute naskoka, ki bi morale povsem zadostovati za zadnje štiri etape.

Eddy Merckx se je znašel v nerodnem položaju z zlomljeno čeljustjo. Vsega je kriv padec med 17. etapo. Svetovnega prvaka so pregledali zdravniki in mu celo svetovali naj dirke ne nadaljuje. «Nihče mi ne more prepovedati nadaljevanje moje dirke», je zavrnil belgijski as. Zdravnik mu je tudi svetoval antibiotike, katere pa je Merckx zavrnil, ker bi se z njimi fizično oslabil. Njegov glavni problem je sedaj prehrana. V sebi nedvomno kuha strašno maščevanje za letošnji neuspeh, njegova zagrizenost pa podzavestno plaši Theveneta tudi na samem koncu dirke.

Poškodbo je pred etapo na kronometer tvegal tudi Thevenet sam. Med ogrevanjem je nerodno zadel ob avtomobil lastnega trenerja in padel. Čeprav je bila nesreča slikovita se je vse končalo le z lažjim udarcem v glavo in z nekaj praskami po rokah. Thevenet je normalno zaključil ogrevanje.

Van Impe je svoj uspeh ustvaril v glavnem med vzponom, kjer je pridobil največ sekund, razliko pa je nato večal tudi po valovitem in nižinskem terenu. Danec Ritter se je verjetno prekasno zavedel, da je sam specialist za take dirke. Drugo mesto si je pridobil komaj v končnem delu. Thevenet se je uspešno upiral Merckxu med vzponom, nato pa je postala zamuda malo bolj jasna, čeprav še vedno majhna. Kot prvi Italijan je bil Felice Gimondi peti. Njegova zamuda je znašala minuto in 37 sekund.

Danes bodo kolesarji prevozili 229 km od kraja Thonon les Aains do Chalon sur Saone. Proga je izpeljana po večjem številu vzpetin, ki pa so vse druge, tretje in četrte kategorije in ne bodo nudile preveč možnosti za odločilne pobege.

Vrstni red 18. etape Morzine - Chatel, 40 km na kronometer:

1.	Van Impe (Bel.)	1.03'15" (p.h. 37,939 km na uro)
2.	Ritter (Dan.)	zaost 56"
3.	Merckx (Bel.)	57"
4.	Thevenet (Fr.)	1'12"
5.	Agostinho (Port.)	1'20"
6.	Gimondi (It.)	1'37"
7.	Zoetemelk (Niz.)	1'41"
8.	Pollentier (Bel.)	2'29"
9.	Janssens (Bel.)	3'08"
10.	Hezard (Fr.)	3'09"

Skupna lestvica po 18 etapi:

1.	Thevenet (Fr.)	89 38'43"
2.	Merckx (Bel.)	zaost. 3'03"
3.	Van Impe (Bel.)	4'49"
4.	Zoetemelk (Niz.)	6'58"
5.	Gimondi (It.)	12'53"
6.	Lopez Carril (Šp.)	19'45"
7.	Moser (It.)	24'29"
8.	Fuchs (Šv.)	25'39"
9.	Janssens (Bel.)	31'15"
10.	Torres (Šp.)	34'24"

KOŠARKA

Turnir prijateljstva ZSŠDI

Bor prvi

Bor — KK Kras Sežana 75:50 (43:30)

BOR: Ražem 8, Žerjal 18, Udovič 14, Mazzucca, Parovel 9, Perko 9, R. Furlan 8, B. Furlan 9.

KK KRAS SEŽANA: Krt 6, Novak 18, Peric, Janič, Prešeren 8, Klobas 2, Orel 2, Oblak 4, Rudolf 8, Ražem 2.

SODNIKA: Robi Klobas in Edi Košuta.

PROSTI METI: Bor 19:40, KK Kras 4:8

PON: Oblak (42:58), Prešeren (44:59), Orel (44:59).

Bor je neporažen osvojil prvo mesto na turnirju prijateljstva za kadete, ki ga je priredilo ZSŠDI. Borovci so v odločilni tekmi na Opčinah premagali KK Kras Sežana. Zmaga «plavih» je bila povsem zaslužena, saj so morali borovci že prej (istega dne) igrati na turnirju Poleta proti Kontovelu.

Z zbrano in odločno igro pa so «plavi» zanesljivo zmagali in tako tudi zasluženo osvojili prvo mesto na tem turnirju.

LESTVICA

Bor 12, KK Kras Sežana in Kontovel 4, Polet 0.

Peter

POREČ, 16. — V okviru mednarodnega turnirja so v polfinalnih tekmah dosegli naslednje rezultate:

* * *

Saclà - Zadar	71:70
Lokomotiva ZG - Repr. Trsta	111:88

PEKING, 16. — Agencija «Hsin Hua» je sporočila, da se je 20 držav odzvalo vabilu za nastop na plavalnem mitingu, ki bo v glavnem mestu v začetku avgusta.

Medtem je skupina 26 kitajskih otrok med 4. in 6. letom v Šanghaju izvedla nenavaden podvig s tem, da je v približno pol ure skupno z vaditelji preplavala. približno 2 km široko reko Vangpo.

PLAVANJE

SP pred začetkom

CALI, 16. — Izžrebali so skupine za svetovni turnir v vaterpolu.

A skupina:
Bolgarija, Jugoslavija, Kuba, Zahodna Nemčija.

B skupina:
Madžarska, Kolumbija, Avstralija, Romunija.

C skupina:
Sovjetska zveza, Španija, Iran in ZDA.

D skupina:
Italija, Kanada, Nizozemska in Mehika.

ODBOJKA

JUGOSLOVANI PRED EVROPSKIM PRVENSTVOM

Na Pokljuki za vzdržljivost, moč, hitrost in tovarištvo

Izjave trenerja Krevsla in kap. Grozdanovića - Pokljuka nov raj za odbojkarje?

Jutri bodo najboljši jugoslovanski odbojkarji — Dobrić, Lukač, Jelić, Vujasinović, Boričić, Vračarić, Kisic, Elezović, Gvozdenović, Lozančić, Tomasović, Bogoevski in Grbić, končali 20-dnevne priprave na Pokljuki. Ta prvi ciklus letošnjega drugega dela priprav za nastop na evropskem prvenstvu je odlično uspel, saj so si glede tega enotni tako igralci kot trenerja Krevsel in Janković ter zvezni kapetan Lazar Grozdanović. Mirno in sveže okolje na Pokljuki je v najboljši meri prispevalo k tako odlično uspelim pripravam. Začrtano delo ni moglo preprečiti niti občasno slabo vreme, saj se je treniralo trikrat dnevno. Z odbojkarskega vidika je Pokljuka pravo odkritje in za moškimi bodo prišle še ženske. Za skupne priprave v tem kraju se ogrevajo tudi nekateri najboljši jugoslovanski klubi.

Na Pokljuki je trinast reprezentantov nabiralo vzdržljivost, moč, hitrost in spretnost in vse to bo služilo kot odlična podlaga pri nadaljnjih še zahtevnejših pripravah. Trinajstim izbrancem je stalno za petami dr. Ljubo Stajić, ki razen običajnega dela nima z odbojkarji veliko opravka, saj sta bila poškodovana samo dva igralca — mladinec Lozančić in Elezović. Veterana v jugoslovanski reprezentanci Grbić in Gvozdenović sta pripomnila, da sta bila že velikokrat na skupnih pripravah z reprezentanco, toda tako se v preteklosti še ni delalo. Ker se dela vsak dan v drugačnem okolju, v pravem tovariškem vzdušju in je sama izbira vadbe izjemno pestra sta oba pritrdila — je nemogoče pomisliti na utrujenost ali pa izostanek pri treningu.

Trener Viktor Krevsel nam je dal naslednjo izjavo: «Celotni 20-dnevni mikro ciklus smo razdelili na dva dela. To je bila obenem tudi prva faza drugega dela naših letošnjih priprav za nastop na jesenskem evropskem prvenstvu pred domačimi gledalci. V prvi etapi, ki je trajala deset dni je bil naš cilj izboljšati splošno telesno pripravljenost in vzdržljivost. Pri tem smo se posluževali vseh športnih zvrsti za katere je znano, da izboljšajo to kvaliteto. To je od hoje, teka, plavanja in vzpenjanja na visoke gore. Na programu je bil tudi vzpon na Triglav, toda zaradi neugodnih vremenskih razmer smo se morali temu pohodu odreči. V drugi polovici smo prišli na intenzivno delo. S tem delom je bil naš namen izboljšati osnovno in specialno vzdržljivost, hitrost ter moč in spretnost. Obenem je bilo veliko vaj za preciznost ter izboljšanje tehnike in taktike vsakega posameznika. Vsak dan je bila kontrola pulza in pritiska pri prebujenju, pred in po vadbi in tako smo dobili najboljše reakcije vsakega posameznika na dnevne obremenitve in delo ustrezno načrtovali.»

Zvezni kapetan Lazar Grozdanović je o pripravah na Pokljuki povedal naslednje:

«Kar smo planirali smo tudi dosegli. Upam, da bo šlo tako naprej do zadnjega dneva. Osebno sem izredno zadovoljen z doseženimi rezultati sploh, disciplino in prizadevnostjo vseh posameznikov pri opravljanju vseh zahtev obeh trenerjev brez najmanjšega ugovora. V tej prvi pripravljalni fazi drugega dela priprav smo ustvarili idealno podlago, vse kar bo še sledilo pa bo samo nadgradnja. Posebej bi poudaril izreden doprinos obeh trenerjev Krevsla in Jankovića, ki dajeta pripravam poseben ton in elan in sama v največji meri prispevata k delovni disciplini. Priprave so še bolje uspele kot smo pričakovali. Ustvarili smo kolektiv v katerem vlada pravo tovarištvo. Vsi se podrejajo samo enemu cilju — čim boljšemu uspehu. To je bil tudi naš cilj, ker so izbrani reprezentanti iz desetih klubov, prvo šesterko pa sestavljajo odbojkarji iz 6 različnih klubov.»

G. F.

Odbojkarski tečaj v Rovinju

Tajništvo ZSŠDI obvešča vse udeleženke prve skupine odbojkarskega tečaja v Rovinju, da bo odhod v nedeljo, 20. t.m. Vse tečajnice naj se zberejo ob 7. uri na pomorski postaji, od koder se bo odpotovalo z ladjo «Edra». Vsa društva, ki bodo poslala svoje članice na tečaj, naj dajo na vsaki dve tečajnici na razpolago najmanj po eno žogo. Udeleženke naj prinesejo s seboj poleg običajne opreme po eno odejo ali spalno vrečo (če jo seveda imajo) ter opremo za kopanje in treniranje (hlačke, copate, majice, nogavice, trenirko in ščitnike za kolena). Vse ostalo pa dobijo v taboru (posteljnino in jedilni pribor). Za tiste, ki nimajo skupnega potnega lista, pa priporočamo, da ne bi pozabili osebnih dokumentov oz. potnega lista. Za starše, ki bi želeli priti na obisk (obiski so dovoljeni, če ni kaj nujnega, samo v nedeljah) ali pa pisati, je naslov naslednji: Tabor Visoke šole za telesno kulturo - Rovinj 52210, Jugoslavija.

OBVESTILA

Prosvetno društvo «Briški grič» iz Števerjana in športno združenje Dom iz Gorice obvešča, da so treningi ženske odbojke dvakrat tedensko na odprtem igrišču Dijaškega doma v Gorici, Ul. Montesanto 84, in sicer:

— ob ponedeljkih, od 20. do 22. ure;

— ob sredah, od 21. do 22.30.

V primeru slabega vremena trening odpade.

Treningov se lahko udeležijo tudi ostala dekleta z Goriškega.

* * *

Športno združenje Dom (Gorica) obvešča, da je vsak torek in četrtek, od 20. do 22. ure, na igrišču Dijaškega doma (Ul. Montesanto 84, Gorica), rekreacijsko igranje košarke.

Trebenska vaška skupnost bo ob 30-letnici osvoboditve organizirala partizanski miting. V okviru proslav, ki bodo 19. in 20. julija, bo v nedeljo, 20. julija, v organizaciji športnega društva Primorec tudi

SPOMINSKI TEK PO PARTIZANSKIH POTEH

ki se bo odvijal na približno 4 km dolgi progi.

Organizator vljudno vabi vse zainteresirane, naj se udeleže te pomembne športne manifestacije. Interesenti naj se javijo ob 8.30 na dvorišču Ljudskega doma v Trebčah, kjer bodo dobili startne številke in vsa potrebna navodila.

* * *

Športno društvo Sovodnje odsek za judo, obvešča vse mladince na Goriškem, da se je že pričelo vpisovanje za treninge juda. Kogar to zanima, naj se vpiše pri odbornikih društva in sicer vsak dan od 20. ure dalje v stari šoli v Sovodnjah.

* * *

ŠZ Bor obvešča vse svoje košarkarje, da je igrišče na «Prvem maju» odprto za rekreacijsko košarko vsak torek in petek, od 18. do 23. ure.

ŠAH

Vrhunski turnir v Milanu

KARPOV - domov z «alfo» SP mladincev v Tjentištu

Slaba uvrstitev Kopra in Idrije na Bledu

Italijanska šahovska federacija je objavila imena 12 velemojstrov, ki bodo sodelovali na velikem mednarodnem turnirju v Milanu. Igrali bodo: Andersson (Švedska), Gligorić in Ljubojević (Jugoslavija), Hort (ČSSR), Kavalek (ZDA), Larsen (Danska), Mariotti (Italija), Portisch (Madžarska), Hübner (ZRN) ter sovjetsko predstavništvo Karpov, Petrosjan in Talj.

Kot je razvidno iz seznama nastopajočih bo turnir izredno kakovosten.

Predsednik italijanske šahovske zveze je poudaril, da bo turnir nadomestilo za neodigrani dvoboj Fischer - Karpov za svetovni naslov. Kot je znano je za to srečanje resno kandidaturo svoj čas postavil tudi Milan.

Veliko (sicer bolj pasivno) zanimanje za šah je botrovalo tudi velikemu nagradnemu skladu. Zmagovalec bo poleg lepe vsote prejel tudi avtomobil «alfa romeo».

Igrati bodo začeli 18. avgusta v hotelu «Leonardo da Vinci».

V Sarajevu je v srečanju slepih šahistov Jugoslavija nepričakovano premagala Sovjetsko zvezo z rezultatom 23,5 proti 12,5. Mehidić, Mirković in Dragun so dosegli vsak po 4,5 točke. Najboljši v sovjetski vrsti je bil Guzinjin s polovico točke manj.

* * *

27. sindikalnega moštvenega prvenstva Slovenije na Bledu se je udeležilo 18 šestčlanskih ekip. Prvo mesto je osvojila Radovljica pred Ljubljano. Primorska predstavnika Koper in Idrija sta dosegla skromno 14. oz. 15. mesto. Slaba ocena gre predvsem Idrijčanom, ki so bili lani drugi.

* * *

Svetovno mladinsko prvenstvo bo od 16. avgusta do 1. septembra v Tjentištu. Turnir bi moral biti sprva v Portoriku, v zadnjem trenutku pa so organizacijo odpovedali. Vskočila je jugoslovanska zveza in zagotovila reden potek prvenstva.

Silvo Kovač

NOGOMET

Turnir v Dolini

«Mini» ekipe in izenačene tekme

Mladina iz dolinske občine je organizirala, pod pokroviteljstvom športnega društva Breg, turnir v mini-nogometu. Možnost nastopanja je bila dana registriranim in neregistriranim nogometašem. Prijavilo se je sedem ekip: gostilna Zdenka iz Ricmanj, Aurora od Domja, restavracija Sonia od Domja, gostilna pri Leni iz Boršta, ekipa Doline, Križec iz Doline in Riba iz Boljunca.

Turnir se odvija na občinskem odbojkarskem igrišču pod srednjo šolo «S. Gregorčič» v Dolini, s sistemom «vsak proti vsakemu». Ekipe so sestavljene iz štirih standardnih igralcev in štirih rezerv, katere pa lahko v vsakem trenutku zamenjajo standardne igralce. Na betonski ploščadi so začrtali igrišče in postavili dve manjši vrati. Ekipe nameč igrajo brez vratarja.

Turnir se je pričel v soboto zvečer. Odigrali so tri tekme. Pri vsaki tekmi so z enominutnim molkom počastili spomin na smrtno ponesrečenega mladega igralca Brega Branka Štranja.

Tekme so vsak večer. Vse ekipe bodo nagrajene.

DOSEDANJI IZIDI

1. KOLO: Gostilna Zdenka Ricmanje - Aurora Domjo 1:2, Gostilna Lena Boršt - Restavracija Sonia Domjo 5:2, Dolina - Križec Dolina 3:3. Počitek: Riba Boljunec.

2. KOLO: Riba Boljunec - Gostilna Lena Boršt 3:4, Gostilna Zdenka Ricmanje - Dolina 2:1, Aurora Domjo - Križec Dolina 2:2. Počitek: Restavracija Sonia Domjo.

ATLETIKA

SIENA, 16. — Do zaključka redakcije je z «mitinga prijateljstva» prispela le vest o odličnem teku Američana Williamsa na 100 m s časom 9"9. Razočaral je McTear, ki je dosegel samo 10"2.

OLIMPIJSKE IGRE

KAKO BO V KANADI?

Leto dni do začetka v Montrealu Od kod denar in kam kolajne

Podjetje postaja pasivno - «Televizijsko» izsiljevanje Evrope - Radio pred tiskom in TV

Od danes naprej dobivajo olimpijske igre poseben čar. Točno na ta dan bo namreč prihodnje leto v Montrealu slovesna otvoritev 21. iger. Olimpijski ogenj bodo prižgali ob 16.30 po tamkajšnjem času. Pri nas bo tedaj že 23.30.

Pot olimpijskega ognja od grške Olimpije do Montreala bo izredno kratka in brez klasične privlačnosti. Z običajno lečo ga bo na soncu prižgala kaka vidna grška lepotica ob 11. uri 13. julija. Dva dni kasneje bo ogenj preko tekačev prispel v Atene kjer bodo toploto ognja spremenili v električne impulze in jih preko satelita poslali v kanadsko prestolnico Ottawo. Impulze bodo tu spremenili v ogenj in v nekaj sekundah bo ogenj preko Atlantika. Tekači ga bodo v dveh dneh prenesli do Montreala.

Sedaj se že lahko reče, da se Kanadčani igram ne bodo odrekli tudi če so dela na raznih objektih baje v zamudi. Organizacijski odbor zagotavlja, da bo vse v redu. Sicer bodo igre preživele tudi če ne bo tako. Nastradali bodo v tem primeru v prvi vrsti novinarji, ki bi imeli slabe delovne pogoje.

Poročanje iz Montreala bo za tisk skrajno neugodno, ker bo 7 ur časovne razlike preprečilo časopisom, da bi že naslednjo jutro prinašali sveže vesti. Televizija bo od gledalcev terjala maratonske neprespane noči, saj se bodo ključni dogodki odvijali nekje od naše polnoči do zgodnjih jutranjih ur. Glede poročanja bodo igre predstavljale veliko zmago radia, ki bo lahko ljubiteljem športa s prvimi jutranjimi poročili ob zajtrku kot prvi dajal povsem sveže vesti. Tisk bo v zamudi za cel dan.

Povsem zemljepisni razlogi (časovna razlika) so organizatorje oškodovali za velik kup milijonov. Evropska televizijska sistema sta pogruntala težave svojih odjemalcev in zahtevala od kanadske organizacije nižjo odkupno ceno za oddaje. Po kratkem premišljevanju so Kanadčani spoznali, da imajo Evropejci v roki zmagovito karto in telegrafsko obvestili Evrovizijo in Intervizijo, da bosta plačali 14 milijonov dolarjev namesto prvotnih 20 oz. 6 milijonov namesto prvotnih 10.

Posamezne evropske države bodo za vsako uro oddaje plačale: Velika Britanija 13 milijonov lir, Francija 14, Zah. Nemčija 17 in Italija 6 milijonov lir. Oddaje so razmeroma poceni, če primerjamo na primer režijske stroške v Vel. Britaniji, kjer velja ura oddaje iz studia kar 50 milijonov, ura nogometne tekme pa skoraj 29 milijonov.

Kanadsko organizacijo bodo kmalu preverili udeleženci raznih predolimpijskih tekmovanj, ki se bodo v kratkem začela na nekaterih olimpijskih prizoriščih. V glavnem se bodo letos posluževali pomožnih igrišč. Glavni olimpijski stadion bo zgrajen do 28. februarja, opremili pa ga bodo do začetka meseca maja. Atletske proge bodo iz tartana, letos pa bodo atleti uporabili podobno snov imenovano «sportflex super X». Velika novost Montreala bo umetna trava «astroturf», ki je v ZDA že dolgo let razširjena. Z «astroturfom» bodo prekrili igrišča za hokej, ki se bo tako spremenil v hokej na astroturfu namesto na travi. Tehnično bo bolj zanimiv «astroturf» na pomožnih igriščih za nogomet. S tem poskusom se bo dejansko ponudilo velikim evropskim klubom preureditev njihovih igrišč.

21. olimpijske igre bi morale biti po prvotnih računih vzorne glede finančne plati, iz dneva v dan pa postajajo vse bolj pasivno podjetje. Na dlani je že, da inflacija ne bo dopustila popolnega kritja stroškov.

Organizatorji so sicer zelo zadovoljni s prodajo vstopnic in tudi od izredne izdaje olimpijskih zlatnikov si veliko obetajo.

Točno po predvidevanjih izpred treh let so na olimpiado hudo pritisnile trgovske mreže. V zameno za razne podpore je COJO (organizacijski odbor) sklenil z družbami pogodbe za prvenstvene dobave vse mogoče opreme. Med najzanimivejše posege spada prispevek japonske fotografske družbe «Canon», ki bo dala COJO vso potrebno fotografsko opremo in si za prispevek kakih 100 milijonov lir kot edina zagotovila prodajo na olimpijskem območju. Proti nedvomni finančni izgubi pri tej operaciji se Japoncem obeta velik reklamni uspeh.

Med olimpijskimi igrami bodo organizatorji potrebovali kakih 6000 delovnih enot. V glavnem bodo to službe z nizkimi honorarji ali celo prostovoljne v zameno za vstopnice za manj važna tekmovanja. Ta podvig bo verjetno uspel, ker je zanimanje za vse kar je olimpijskega zelo veliko.

Tudi športniki sami začenjajo z današnjim dnem vzvratno štetje. Za nami je velik uspeh koalicije Sovjetska zveza - Vzhodna Nemčija na igrah v Münchnu in hudo nazadovanje učinkovitosti ZDA. Že bližnje svetovno prvenstvo v plavanju bo povedalo kakšne so «zlate rezerve» Američanov za prihodnje leto.

Nezmanjšani moči Evropi — s stalnim dopolnjevanjem NDR — bo treba dodati gotovo večji doprinos Afrike in iz ameriškega področja verjeten prodor Kube na širši fronti.

Tehtnico bodo iz običajnih razlogov domačega okolja gotovo nekaj uravnali Kanadčani, skupni premik pa bo proti socialističnim državam in državam v razvoju.

k. b.

AVTOMOBILIZEM

DANES POSKUSNE VOŽNJE

VN Anglije zadnji test za zasledovalce N. Laude

Poskusne vožnje bodo danes in jutri, v soboto pa pravo tekmovanje - Med favoriti domačin James Hunt

LONDON, 16. — Angleški organizatorji sobotne avtomobilske dirke za Veliko nagrado Anglije f1 so že pripravili vse potrebno za današnje prve poskusne vožnje, ki bodo od 11. do 12. ure na dirkališču v Silverstonu.

«Bookmakers» so že na delu. Favoritov za to dirko je več, še posebno po zadnji zanesljivi zmagi Laude na VN Francije. Splošno mnenje je namreč, da Lauda ne bo dal vse od sebe na tej hitri in nevarni progi. Trenutno ima na lestvici za SP 47 točk, to je kar 22 točk več kot drugouvrščeni Carlos Reutemann. Emmerson Fittipaldi, lanski prvak, jih ima komaj 24, James Hunt pa 22.

Angleški ljubitelji tega športa bodo seveda navijali za svojega pilota Jamesa Hunta, ki je letos že osvojil eno prvo mesto, in sicer na VN Nizozemske, ko je med drugimi premagal tudi glavnega favorita Nikija Laudo.

Če upoštevamo, da do konca SP manjka še šest VN, v tem primeru bo nujno, da bodo morali Reutemann, Fittipaldi in Hunt dati vse od sebe, da odščipnejo Laudi nekaj točk. Če bi avstrijski pilot slavil tudi v Silverstoneju, potem pa bi bilo jasno, da je naslov letošnjega svetovnega prvaka že oddan.

Poskusne vožnje za VN Anglije bodo danes in jutri. V soboto pa bo na sporedu pravo tekmovanje. Piloti bodo startali ob 14. uri in prevoziti bodo morali 67 krogov.

Za ljubitelje statistik naj povemo, da je rekord na tej progi še vedno last Petra Revsona, ki je leta 1973 na vozilu mclaren prevozil 315,606 km v 1.29'18"5 s poprečno hitrostjo 212,030 km na uro.

SABLJANJE

SP V BUDIMPEŠTI

Franciji zlato v ekipnem floretu

BUDIMPEŠTA, 16. — Po šestih letih je Francija le osvojila naslov v ekipnem floretu. Francozi so namreč v Budimpešti dokaj zanesljivo premagali SZ z 9:4 in so tako osvojili zlato kolajno.

Francija je nastopila z naslednjo postavo: Noel in Pietruska (pa tri zmage), Tlavard (2) in Revenu (1).

Sovjetska zveza: Rouziev, Denisov, Isakov in Romankov (vsi po eno zmago).

V finalu za 3. mesto pa je Italija premagala ZRN z 9:5 in je tako osvojila bronasto kolajno. Italija: Montano (4), Simoncelli (3), Granieri in Coletti (1). ZRN: Bach in Hein (2), Gorius (1) in Reicheret (0).

NOGOMET

Džajić podpisal

BEOGRAD, 16. — Dragan Džajić, kapetan jugoslovanske državne nogometne reprezentance in beograjske Crvene zvezde, je podpisal za francoski klub Bastija.

Džajić je namreč, takoj po podpisu z novim klubom, odpotoval v Švico, kjer se nogometaši Bastije pripravljajo za bližnje francosko nogometno prvenstvo.

* * *

MOSTAR, 16. — Velež je izgubil dva svoja boljša nogometaša, Bajevića in Topića, ki bosta morala odslužiti vojaški rok.

OBVESTILO

ZSŠDI obvešča, da bo danes urad Združenja v Trstu, Ulica Geppa 9, zaprt.

Med skupnimi pripravami na Pokljuki so se jugoslovanski odbojkarji povzpeli tudi na 2236 m visoki Stol. Na posnetku vidimo od leve proti desni: trenerja Boričića in igralce Bora Neubauerja, Grbiča, Dobrića, Vračarića, Jelića in Lukača, čepita trener Krevsel in Tomašević

NOGOMET

Džajić podpisal

BEOGRAD, 16. — Dragan Džajić, kapetan jugoslovanske državne nogometne reprezentance in beograjske Crvene zvezde, je podpisal za francoski klub Bastija.

Džajić je namreč, takoj po podpisu z novim klubom, odpotoval v Švico, kjer se nogometaši Bastije pripravljajo za bližnje francosko nogometno prvenstvo.

* * *

MOSTAR, 16. — Velež je izgubil dva svoja boljša nogometaša, Bajevića in Topića, ki bosta morala odslužiti vojaški rok.

OBVESTILO

ZSŠDI obvešča, da bo danes urad Združenja v Trstu, Ulica Geppa 9, zaprt.

BOKS

BEOGRAD, 16. — Jugoslovanska boksarska zveza je izključila kruševski ring za kar 6 mesecev. Do tega sklepa pa je prišlo po prvenstveni tekmi «14. oktober» — Radnički Niš (10:10), ko je prišlo do hudih incidentov s strani občinstva.

ZAGREB, 16. — Grški prvoligaš Panathinaikos bo verjetno 6. in 7. avgusta odigral dve prijateljski tekmi z zagrebškim Dinamom. Teden kasneje pa bi Dinamo gostoval v Atenah, kjer bi prav tako igral dve prijateljski tekmi s Panathinaikosom.

janko kersnik: 29.

CIKLAMEN

«Odpuščam!» dejala je šepetaje in tresla se je po vsem životu; pa takoj se je ohrabrila ter velela: «Pojdiva, pojdiva, Boletovi naju menda pričakujejo.» Ustavljati se ni mogel in tudi odgovora ni vedel. Pa čutil je, kako je ona silno razburjena, in to mu je bilo povoljneje nego ona edina, tiha beseda odpuščanja. Vodil jo je do Boletovih in vsi, ž njimi tudi Meden kot spremljevalec guvernante, krenili so navzdol. Pot je bila gladka, akoravno strma, in ko je zavila v gozd, jako temna. Hrast je ostal poleg Ilovske; bilo je treba, da se je opirala nanj, ker sem ter tja je vladala pod košatimi drevesi popolna tema in bakel si tudi niso bili preskrbeli. Gori pri kresu, katerega je bil le še velik kup žerjavice, ponavljali so pevci venomer neizogibno pesem «Lahko noč», in Megla, ki se je bil zamudil pri umetelnem ognju, povpraševal je zdaj okrog pevcev po Boletovih in gospe Ilovski.

«Prepozno, prepozno,» kričal je pijani Koren, «tu ostani in razvozljaj vendar enkrat svoj tenor; vsega popoldne lazíš okrog žensk, zdaj si pa prazen; ali zapoj, kar hočeš, da boš le pel; če hočeš tudi tisti svoj priljubljeni: ‚Über d'Alma'!»

«No, če hočete!» deje Megla, spoznavši, da Boletovih ne doteče več.

«A, kaj še,» oglasi se eden izmed pevcev, «nič nemških; nemški ne bomo peli.»

«Zakaj ne?» vpraša Megla ter, zapazivši, da stoji okrajni glavar blizu dostavi glasno: «Nemške pesmi so ravno tako lepe. Le zapojmo eno nemško!»

«Jaz ne pojem!» kliče Hrastov pisar, ki je slovel med pevci za najboljšega basista. «Mi tudi ne!» vpijejo drugi. Dva učitelja, ki sta isto zapazila kakor Megla, odmaknila sta se polagoma v stran.

«Jaz pa slovenskih ne pojem nocoj in nikdar več ne!» kriči srdito Megla. «Jaz izstopim iz društva čitalnice.»

«Vrag te vzemi!» oglasi se zdaj Koren ter stopi pred adjunkta, «kaj meniš, da takega tenorja ne premoremo?»

«No, gospodje, kaj pa bi bilo, ko bi eno nedolžno nemško zapeli,» vpraša v tem trenutku glavar, «jaz tudi pomagam.»

«Ne znamo nobene!» odreže se Koren.

«Prej ste eno imenovali,» deje oni.

«Tisto zna edini Megla!»

«Vedite, gospod Koren,» zavpije adjunkt, «prinesite mi rajši moje črne hlače nazaj, katere sem vam o veliki noči posodil.»

«Vi ste nesramen človek! Da bi ga vrag — tega pobalina!» divjal je Koren.

Megla je spoznal, da ni več varno zanj, in odšel je naglo za okrajnim glavarjem, kateremu se je položaj tudi že opasen dozdeval. Med pevci pa je trajal kreg še nekoliko časa, in ko so pozneje kot zadnji korakali v majhnih gručah navzdol, dejal je Koren Hrastovemu pisarju: «Ali ti nisem pravil, da bo — h...č? Se vsako leto je bil in tudi letos!»

Ko se je to gori vršilo, šla je Boletova družba že dol po gostem bukovem gozdu. Ilovska ni bila vajena takih potov, torej je morala hoditi bolj polagoma ter varneje stopati. Zaostala sta zato s Hrastom nekoliko korakov za drugimi, akoravno se je Katinka trudila, ostati v bližini onih. Govorila je o navadnih predmetih in doktor je večinoma molčal. Kadar je pa odgovarjal, storil je to na kratko, razmišljeno; morda sam ni vedel, kaj govori. V njem je vse vrelo najraznejših čutil: radost, razkošje, bojazen in tesnoba; le mirnega mišljenja ni bil zmožen. Prišla sta blizu izhoda iz gozda in od tam tudi ni bilo več daleč do podnožja holmovega, kjer je čakal Boletov voz. Gosta tema je vladala, le brezštevilno svetlih kresnic se je lesketalo med grmovjem; pred njima se je čul glasni smeh Elze, kateremu so bili povod sigurno Medenovi skromni dovtipi. Hrasta se je polastil nakrat isti čut, kakor prej gori vrhu holma, ko je Ilovsko opomnil minulih let; le naprej čez brezno, čez slapovje! Obstal je ter krepko objel mlado ženo in v svoji slepi strasti pritisnil ustni na njeni. Ubraniti se mu ni mogla, pa izvila se mu je naglo; besede ni mogla najti, le stekla je naprej, brez sape, brez uma, navzdol za onimi. Ko bi bil mogel on videti njen obraz, prestrašil bi se bil, tako je bil izpremenjen; dospela sta iz gozda, pa on si ni upal več ponuditi ji roke. Nekako bojazljivo je šel molče poleg nje kakor tat.

In ona?

Ubožica! Ta poljub ji je vzbudil in podvojil vse premagane nekdanje bolečine, vse želje in strasti prve vroče ljubezni. Zdaj ni bila več deklica, zdaj je bila — žena. Da, žena drugega, katerega ne ljubi, pa kateri je vendar pred Bogom in svetom njen mož. Zvrtelo se ji je v glavi pri tej misli, pa ona je bila že marsikaj vročega in bridkega s krepko voljo utešila, zato jo je obšla ta slabost le za trenutek. V naslednjem že je bila zopet krepka, hladna in ponosna.

In čudno! Čut, da je razžaljena, vzbudil se ji je, pa prodreti, vseh drugih nadvladati ni mogel. Zato tudi ni zinila besede, dokler nista dospela do voza, kjer so se bili prednji ravnokar ustavili.

Ah, ženske! One odpuščajo vse, kar storimo iz čaščenja, iz ljubezni do njih, tudi ako prekoračimo nam stavljene meje; pa nikdar ti ženska ne bo odpustila, ako nisi porabil priložnosti, katero je ona napeljala.

«Ali mi bode podala roko k slovesu — ali ne?» ugibal je doktor med potom do voza. In tudi njej je ta pomislek šinil v glavo.

Pa podala mu jo je, toda s pogledom se ga je ogrnila; tudi rekla mu ni drugega nego hladno: «Lahko noč!»

Zadnje pol ure je bil doktor skoro popolnoma pozabil, da je Elza Müller sploh še na svetu; niti nje zvoneči smeh ga ni spomnil tega. Zato ga je zdaj kar nekoliko mrzlo spreletelo, ko je začul poleg sebe njen veseli glas:

«Ah, gospod doktor, vendar enkrat! Danes vi kar glavo povešate, gospod Meden pa je izborne volje.»

Hrast se je nekoliko izgovarjal.

«Glejte te krasne rožice, gospod Meden jih je nabral po gozdu. Škoda, da jih v temi ne razločite; pa duh vam jih mora izdati.»

Rekoč mu pomoli šopek.

«Ne poznam,» reče Hrast malomarno.

«Sami korčki so; saj vi ljubite to cvetko.»

Zdaj se je Hrastu malo zjasnilo; iz guvernantinega govora je donelo tudi nekaj zasmehljivega; toda ono je edini doktor začutil. Pa to ga je ujezilo.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6 PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82
Naročnina
Mesečno 1.750 lir — vnaprej: polletna 9.500 lir, celoletna 17.500 lir.
Letna naročnina za inozemstvo 23.500 lir, za naročnike brezplačno revija «Dan»
V SFRJ številka 1.50 din, ob nedeljah 2.— din, za zasebnike mesečno 24.— letno 240.— din, za organizacije in podjetja mesečno 30.—, letno 300.— din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» - DZS - 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 250, finančno-upravni 500, legalni 500, osmrtnice in sožalja 250 lir. «Mali oglasi» 80 lir beseda Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri S.P.I.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel Izdaja in tiska ZTT - Trst

PO SKLEPU EGIPTA, DA NE OBNOVI MANDATA MIROVNIM SILAM

Zaskrbljenost v svetovni organizaciji ob novem položaju na Bližnjem vzhodu

Egipt je jasno dokazal, da ne more pristati na izraelsko zavlačevanje
Izraelski tisk ugotavlja, da se položaj na terenu ne bo spremenil

NEW YORK, 16. — Egiptovska odločitev, da ne podaljša mandata mirovnim silam OZN na Sinaju, je ustvarila v krogih Združenih narodov dokajšnjo zaskrbljenost. Govorijo o možnosti zaostritve položaja na Bližnjem vzhodu, ker je Izrael baje v preteklosti večkrat dal razumeti, da bi dejstvo, da se ne podaljša mandat mirovnemu zboru povzročil preklic prvega sporazuma o razmejitvi čet, ki sta ga dosegla Kairo in Jeruzalem. Z druge strani pa ugotavljajo, da ni nobene povezave med datumom, ko se izteče mandat in pogajanji za nov začasen sporazum.

Generalni tajnik svetovne organizacije Kurt Waldheim je objavil izjavo, v kateri pravi, da je zelo zaskrbljen zaradi zadnjih razpletov na Bližnjem vzhodu. Generalni tajnik s pozornostjo sledi razvoju dogodkov ter pričakuje, da mu bodo izročili vsak trenutek pismo egiptovskega zunanjega ministra.

O egiptovskem sklepu, da ne podaljša mandata mirovnim silam OZN je med svojo tiskovno konferenco v Minneapolisu govoril tudi ameriški državni tajnik Henry Kissinger, ki je poudaril, da egiptovska odločitev še podčrtuje nujnost, da bi čimprej prišlo do ponovnega začasnega sporazuma med Egiptom in Izraelom. Šef ameriške diplomacije je dejal, da uradno še ni bil obveščen o egiptovskem sklepu in da bo treba pozorno preučiti pomen egiptovske pobude. Na vprašanje ali bodo Američani, po sklenitvi novega sporazuma, poslali svoje vojake na Sinaj v varnostni pas med egiptovsko in izraelsko vojsko, je Kissinger to možnost odločno zavrnil. Kar pa zadeva možnost izključitve Izraela iz svetovne organizacije je ameriški zunanji minister izjavil, da bi to bila kršitev statuta OZN in da bi to dejanje nujno vplivalo na ameriško udeležbo v okviru organizacije.

S svojo včerajšnjo odločitvijo je Egipt hotel dati novo politično dimenzijo pogajanjem o drugi razmejitvi sil na Sinaju. Kairo je dal razumeti, da nikakor ne more pristati na sedanji položaj, ki ni niti mir niti vojna in da prisotnost mirovnih sil OZN na Sinaju ne sme služiti Izraelu, da bi kristaliziral položaj in zavlačeval pogajanja. Z druge strani, pravijo v Kairu, se položaj na terenu, v varnostnem pasu, na katerem so mirovne sile OZN, ne bo spremenil. Egipt pa je jasno pokazal varnostnemu svetu svetovne organizacije, da je obnovitev mandata mirovnim silam tesno povezana z napredkom v pogajanjih ter s ponovnim, vsaj delnim, izraelskim umikom z zasedenega arabskega ozemlja.

Kot je bilo pričakovati je egiptovski sklep močno odjeknil tudi v Izraelu, kjer trdijo, da pomeni odločitev Kaira kršitev sporazuma, ki so ga dosegli januarja 1974 o razmejitvi sil. Prisotnost mirovnih sil OZN, je izjavil glasnik jeruzalemskega zunanjega ministrstva, je del sporazumov, ki sta jih dosegla Izrael in Egipt. Glasnik zunanjega ministrstva je tudi izjavil, da ima Jeruzalem kairsko odločitev za «sredstvo pritiska», da bi pospešili pogajanja za nov začasen sporazum na Sinaju, ki so trenutno v teku.

Spremenjeni položaj je tudi vplival na izraelske vojaške kroge, kjer ugotavljajo, da bi umik mirovnih sil s Sinaja lahko dramatično poslabšal položaj ter povzročil začetek skrite vojne, ki je bila v letih 1968-1970. Mnogo manj pesimistična pa je bila reakcija jeruzalemskega tiska. Prevladuje mnenje, da je egiptovska odločitev «taktična poteza», katere namen je vplivati na Izrael ter prisiliti Jeruzalem, da čimprej podpiše nov sporazum o Sinaju pod pogoji, ki bi jih diktirali Egipčani. Izraelski tisk s tem v zvezi podčrtuje, da Egipt nikakor ni rekel, da ne mara prisotnosti «modrih čelad» na Sinaju. Še več, slednje bi morale ostati na svojih položajih, vendar brez formalnega mandata.

Izraelski vladni krogi pravijo, da je kairski sklep presenetil Jeruzalem, kjer so si pričakovali, da bo Egipt podaljšal mandat mirovnim silam vsaj za nadaljnje tri mesece, saj so v teku pogajanja za nov sporazum na Sinaju. V istih krogih pa tudi pravijo, da položaj nikakor ni zaskrbljujoč, saj gre samo za formalno vprašanje. V svojem posegu pred izraelskim parlamentom, nekaj ur po sporočilu, ki ga je dal egiptovski zunanji minister Ismail Fahmi, je jeruzalemski premier Rabin izjavil, da egiptovski sklep zaostruje napetost na področju Bližnjega vzhoda. Opozoril je Egipt, da bi odhod mirovnih sil OZN lahko spravil v nevarnost vse sporazume, ki so jih doslej dosegli.

OBLAKI

Kot smo poročali že v včerajšnji številki, je neki mehiški znanstvenik obtožil ameriške meteorologe, da so lani preusmerili na Hunduras orkan «Fifi», ki bi se sicer moral znesti nad Florido. Res je sicer, da vremenoslovcem ne gre vselej verjeti kot je tudi res, da je mehiški znanstvenik poudaril, da nima otipljivih dokazov, s katerimi bi podkrepil svoje izjave. Njegove besede pa so vsekakor potrdilo tega, kar smo že dolgo časa vedeli, oziroma česar smo se bali: velesile bi lahko sprožile tudi meteorološko vojno, katere posledice bi lahko primerjali vsaj bakteriološki vojni, če že ne jedrski. Tako bi Sovjetska zveza lahko spremenila v ledeno pustinjo toplo Kalifornijo, ZDA pa v peklensko Saharo mrzlo sovjetsko Sibirijo.

Vendar pa pustimo za trenutek ob strani te mračne misli in posanjarimo, kako bi lahko veliko pozitivneje izkoristili zadnje dosežke v vremenoslovju. Poštene občinske uprave bi lahko priklicale nad Palermo, ki je po tridesetih letih demokrščanske uprave dobesedno na psu, nekaj vzhodnoazijskih monsunčkov, da bi napolnili prazne vodnjake in vodovode. Ob začetku zimske turistične sezone bi si turistični delavci lahko sposodili na Finskem nekaj snežnih metežev, da bi ne imeli več problemov s snegom. V Veliki Britaniji bi si lahko sposodili nekaj črnih oblakov, ko pri nas pritiska suša in v dneh pasje vročine bi lahko priklicali tudi osvežilno ploho. Če gremo v sanjarjenju še dlje, bi tudi škodoželjneži lahko prišli na svoj račun: s primernim usmerjanjem oblakcev, bi lahko ponagajali prijateljem, ki so na dopustu, ali pa lepim dekletom, ki so se odločila za piknik v naravi.

Meteorologijo bi lahko tudi s pridom izkoristila KD, če bi se hotela preoblikovati, kot zahtevajo voditelji levičarskih struj: da bi zbrisala nemajhne krivde, ki si jih je nabrala v tridesetih povojnih letih, bi lahko prosila za pomoč tisti znani vesoljni potop.

V Stockholmu se sedaj borijo proti «senenemu nahodu». Posebne aparature na hišnih strehah lovijo cvetni prah in spore, ki povzročajo ta nevšečni nahod in na osnovi izvidov svetujejo «bolnikom», katerih mestnih predelov naj se izogibajo.

IZJAVE TAJNIKA ŠPANSKE PARTIJE

Carillo o pluralizmu KP Španije in Italije

Opozicija je danes pripravljena na prevzem oblasti v Španiji
Vprašanje odnosa bodoče demokratične Španije do ZDA in NATO

RIM, 16. — V razgovoru z urednikom milanskega tednika «Panorama» je tajnik španske komunistične partije Santiago Carillo ponovil izhodišča KPŠ in KPI o pluralistični izbiri dveh partij za izgradnjo «socializma v demokraciji».

«Res je,» ugotavlja Carillo, «da take družbe zaenkrat ni, kjer bi komunisti spoštovali načela pluralizma in predstavniške parlamentarne demokracije. V redu: pa jo bomo ustvarili mi.»

«V Italiji in Španiji je srečanje med resnično demokratičnimi silami, neglede na etikete, ne samo potrebno, temveč neizogibno. Pot demokracije, gospodarskega napredka brez pretresov, vodi samo skozi ta vrata,» je izjavil Carillo in nadaljeval: «Lahko povemo že vnaprej, kaj se bo v Španiji zgodilo po padcu Francisca Franca. Dinamika napredka je že v koraku in vodi k demokratični alternativi. Pripravljeno je demokratično nadomestilo v španski družbi povsod, od politične ravni, tja do centrov oblasti. Celo v policiji imamo infiltracije opozicijskih elementov in vpliv.»

«Podtikovanja, češ da se KPŠ in KPI poslužujeta gesel o pluralistični demokraciji samo strumentalno, da bi prišli na oblast, so «prelahka». Mi ne moremo dajati vnaprej stvarnih jamstev, ker bi to bile le obljube, je poudaril Carillo, vendar nas bo ocenila zgodovina. Lahko pa povemo, zakaj smo trdno prepričani, da so jamstva že prisotna v našem gibanju. Mi vzgajamo našo mladino, ki bo jutri vodila partije, v duhu pluralistične demokracije in je torej neverjetno, da bi se tako vzgojeni mladi kadri obrnili nazaj, k preteklosti».

Tajnik španske partije se je dotaknil v svojem razgovoru tudi odnosov KPŠ do ZDA in atlantskega pakta. Dejal je, da «sprejemamo tudi prisotnost ameriških vojaških oporišč na španskem ozemlju, vse svetovno in mednarodno ravnotežje sil.»

Glede na možnost, da bodo ZDA negativno ocenile prihod komunistov na oblast v Italiji in Španiji je Carillo dejal: «Dolžnost KPI in KPŠ, ki sprejemata demokracijo in strankarski pluralizem bo, da prepričata ameriško javno mnenje in vodilne kroge, da nam gre za izgradnjo take socialistične družbe, ki bo spoštovala osnovna demokratična pravila in da je samo v tem duh naše demokratičnosti.»

Odložen proces proti morilcem Mariana Lupa?

ANCONA, 16. — Ko se je že bližal zaključku in nujni obsodbi fašističnih morilcev mladega levičarja iz Parme, Mariana Lupa, se je spet zataknilo in zdi se, da bo obramba fašističnih morilcev zahtevala prekinitev in premestitev sodne obravnave. Povod za zahtevo je sprožil branilec enega izmed fašistov, odvetnik Marcantonio Bezicheri (ki je tudi branilec Franca Frede), ki se je ostro spopadel s publiko.

POROČILO POSLANSKI KOMISIJI ZA OBRAMBO

Forlani o «delni reformi» italijanskih oboroženih sil

Odobren osnutek novega vojaškega pravilnika - «Ustava tudi v vojašnice, toda usklajena s potrebo po učinkovitosti vojske»

RIM, 16. — Obrambni minister Forlani je poročal poslanski komisiji in nato tudi v senatu o «vrenju» v italijanskih oboroženih silah in ukrepih vlade, da se to vrenje vsaj v določeni meri «ohladi». Ne gre za pravo reformo oboroženih sil, je priznal Forlani, vendar za nekatere pomembne spremembe, ki bodo pozitivno vplivale.

Poročilo je bilo dolgo in ga je težko obnavljati, tudi zato, ker je glede specifičnih problemov zelo zapleteno. V bistvu lahko zapišemo to, da je Farlani priznal, da mora «ustava stopiti v vojašnice», kot zahtevajo vojaki in demokratične sile, vendar je to izjavo takoj omilil, ko je dodal, da je pa treba to načelo uskladiti z nujnostjo učinkovitosti vojske pri uresničevanju «patriotične dolžnosti», ki je osnovna dolžnost vsakega vojaka. Tako je bil izdelan nov osnutek disciplinskega pravilnika, ki ima deset, namesto prejšnjih pet členov. Med posameznimi točkami so predvidene tudi pravice vojakov glede čitanja tiska in časopisov, svobodne veroizpovedi in podobno. Nadalje je pomembna novost disciplinskega pravilnika poenotenje kazenskih ukrepov, ki bodo odslej enaki za vojake, podčastnike in častnike. Poudarjeno je, da morajo biti kazni «moralnega značaja» in ne represivnega. Pač pa ostaja v veljavi vojaška kazenska zakonodaja tudi v mirnem obdobju, čeprav bo nekoliko spremenjena, ker znižuje kazni, krči primere prekrškov ter dopušča priziv kaznovanega na višjo stopnjo, čeprav vedno v okviru vojaškega sodstva. Praviloma bi vsi kazenski postopki proti vojakom potekali v času, ko je državljan še na naboru.

Nadalje predvideva novi pravilnik pravico vojaka, ki je na «prostem izhodu», da lahko zapusti okoliš vojaškega poveljstva in da nosi civilna oblačila.

Forlani je, na koncu, ne da bi omenil razne primere upiranja vojaškim oblastem (narednik Sotgiu, kapitan Accame), dejal da je stanje v vojski zelo resno in da vrši nezadovoljstvo v vseh njenih vrstah. Forlani je zagotovil, da preučuje probleme vojske poseben medministrski odbor, ki se bo v najkrajšem času «istitucionaliziral». Imenoval se bo CIS (Medministrski odbor za varnost), njegova naloga bo koordiniranje dela vlade, obrambnega ministrstva in vojaških štabov.

Predvideno je, da bo Forlani prebral svoje sporočilo tudi pred senatno komisijo, nakar se bo razvnela razprava. To je povsem razumljivo, saj niso demokratične stranke zaman izsilile od ministra sejo poslanske obrambne komisije.

Eden mrtev in 5 ranjenih pri eksploziji v oddelku milanske «Montedison»

MILAN, 16. — V tovarni kemijskih sredstev proti mrčesu v Linatah, ki je last družbe «Montedison» je eksplozija v nekem oddelku ubila delavca Ennia Bressanija, očeta dveh otrok, in ranila pet delavcev. Zdi se, da je eksplodirala zelo majhna naprava, ki služi za kemijsko ločevanje elementov, ta prva eksplozija pa je povzročila večjo, ki je razdejala oddelek.

Po nesreči je osebje tovarne prekinilo delo, odposlanstvo delavskega sveta pa je od uprave «Montedison» zahtevalo, naj opravi nujne investicije in zajamči varnost na delovnih mestih.

V razgovoru s časnikarji je direktor podjetja, inženir Passerini, demantiral vest, češ da so naprave bile stare in nevarne, vendar časnikarjem ni dovolil, da bi si ogledali kraj nesreče.

SAN JOSE' DE COSTARICA, 16. — Na zasedanju Organizacije ameriških držav je tokrat na dnevnem redu ratifikacija sporazuma o «medameriški pomoči». Šele ko bodo države članice podpisale sporazum bo na dnevnem redu preklic sankcij proti Kubi, ki so bile sprejete takoj po zmagi revolucije na otoku. ZDA so že sporočile, da bodo glasovale za preklic sankcij, a le pod pogojem, da bodo za to glasovale vse ostale države, ki jih je trinajst. Zdi se neverjetno, da bo sklep sprejet, ker je znano nasprotovanje Čila in Brazilije.

MED POSREDOVANJEM PORTUGALSKEGA ZUNANJEGA MINISTRA

Angolski prestolnici Luandi grozita obkolitev in lakota z epidemijami

Kolona vojakov FNLA Holdena Roberta koraka na prestolnico, medtem ko iz Zaira ostro napadajo MPLA Agostina Neta

LUANDA, 16. — V prestolnici Angole vlada napeto zatišje, odkar so se oboroženi oddelki FNLA Holdena Roberta umaknili v zaledje v pričakovanju, da se bo mestu približala kolona vojske, ki prihaja s severnih pokrajin in ga bo verjetno obkolila. V mestu, ki šteje 270 tisoč prebivalcev, vlada zaskrbljenost zaradi možnosti epidemij, lakote in žeje. Vladni funkcionarji sploh ne prihajajo na delo, javne storitve so popolnoma ohromljene, trgovine z živili so prazne, ker so si ljudje ustvarili zaloge za več dni. Izbruha epidemije se v Luandi boje, ker nihče več ne pobira desetin razpadapočih trupel, ki v nekaj dneh utegnejo postati infekcijska žarišča. MPLA, osvobodilno gibanje pesnika dr. Agostina Neta se medtem pogovarja s portugalskim zunanjim ministrom Melom Antunesom, ki je iz Lizbone dopotoval v Angolo v upanju, da mu bo, kljub velikim težavam, uspelo preprečiti državljansko vojno.

Množijo se medtem obtožbe in polemike, predvsem s strani Robertove FLNA, ki ima svoje politično in vojaško vodstvo v sosednjem Zairu predsednika Mobutuja.

Netovo MPLA obtožujejo Robertovi ljudje in zairski tisk, da so «agenti sovjetskega imperializma» in da jih v tem podpira Portugalska, ki da vodi do Afrike «dvolično politiko». Sovjetsko zvezo obtožuje FLNA, da vsak teden izkrcuje v Angoli več tovorov orožja za oddelka osvobodilnega gibanja MPLA. Tretje angolsko osvobodilno gibanje UNITA pa stoji ob strani.

Melo Antunes je, kot rečeno, imel srečanje z dr. Agostinom Netom in so tako bile demantirane novice, češ da je bil Neto odstavljen. Res je le, da se je iz MPLA umaknil Daniel Chipenda, ki poveljuje sedaj vojaški koloni Robertove vojske, ki s forsiranim tempom koraka na prestolnico.

Verjetno ni naključje, da se pred 11. novembrom, ko bo oklicana neodvisnost Angole razplamtevajo spori in da je glavna tarča teh manevrov MPLA Agostina Neta, ki danes uživa zaupanje portugalskega javnega mnenja.

Netova osvobodilna organizacija je nastala kot splošno gibanje proti kolonializmu, brez tribalnih oznak, medtem ko sta FNLA in UNITA nastali kot izraz plemenskega razločevanja. FNLA Holdena Roberta šteje svoje pristaše predvsem med plemeni severnih pokrajin, ki mejijo na bivši Belgijski Kongo, torej na Katango. Prav Mobutujev Zaire (prejšnji Kongo) daje Robertovi vojski vso pomoč. Pred več leti je Holden Roberto užival predvsem podporo ZDA, toda prav ta podpora mu je jemala v Afriki vsakršno politično pomembnost. Od tedaj so se stvari spremenile. Roberto, ki je Mobutujev osebni prijatelj, se je navezal za Zaire, v katerem vlada prozahodni režim in v katerem ima ameriški kapital velike interesne sfere. Angola je prav tako vzbudila velike apetite v svetu, saj je izredno bogata z dragocenimi surovinami, predvsem z ogromnimi naftnimi ležišči, zlatom in drugimi dragocenimi rudninami. Ob vprašanju, v čigavo interesno sfero bo Angola padla po osvoboditvi, se torej vključuje dejstvo, da je to edina portugalska kolonija, v kateri ni prišlo do poenotenja osvobodilnega boja. MPLA Agostina Neta ni nikoli skrivala svoje socialistične in neuvrščene usmeritve. Sam Neto je bil že večkrat v Jugoslaviji, kjer je užival velik ugled.

Prej prozahodni, nato filo-zairski Holden Roberto pa je zadnje čase nadel svoji organizaciji še tretjo etiketo in se predstavlja kot simpatizer Kitajske, vendar mu na Portugalskem ne verjamejo. Prepričani so, da gre za manever, ki naj bi Angolo spremenil v interesno sfero Mobutujevega Zaira in posredno velikih severnoameriških družb.

Zvečer so sporočili, da se je Melo Antunes, portugalski zunanji minister, vrnil v domovino po svojem «bliskovitem obisku» v Angoli. Poročal bo vodstvu Gibanja oboroženih sil.

naj pristojno ministrstvo kazensko ukrepa proti častniku Honoratiju in prijavi sodišču odgovorne za mučenja in nezakonito početje.

Karabinjerji mučili člane KPI v Mesoraci

RIM, 16. — Skupina komunističnih senatorjev je sprožila pred parlamentom vprašanje o ravnanju skupine karabinjerjev v vasi Mesoraca, v pokrajini Catanzaro.

Zgodilo se je na dan volitev, 15. junija. Karabinjerji so tedaj aretirali skrutinatorja KPI, nato pa še enega aktivista iste stranke. Ko so ljudje protestirali, so zaprli še župana, ki je prav tako komunist, in krajevnega pokrajinskega svetovalca.

Represijo je še posebno vodil častnik Honorati, ki je ljudi na trgu pretepal z bičem. Ko je zaprte člane KPI hotel braniti odvetnik, so karabinjerji aretirali še njega, nato pa ga izpustili na zahtevo odvetniške zbornice iz Catanzara. Odvetnik je pozneje povedal, da so karabinjerji zaprte aktiviste KPI mučili. Enemu so pritiskali na kožo prižgane ogorke cigaret.

Komunistični senatorji zahtevajo

PREDSINOČNJIM V CATANII

Pretep v kaznilnici: eden mrtev, 4 ranjeni

Žrtev je 33-letni ropar Giuseppe Maino, ki so ga pred dvema mesecema neznanci že skušali ubiti

CATANIA, 16. — Eden mrtev in štirje ranjeni so tragični obračun pretepa v kaznilnici v Catanii, kjer so se snoči jetniki obdelavali z noži. Žrtev pretepa je 33-letni Giuseppe Maino, ki je bil premeščen v kaznilnico v Catanio pred nekaj meseci, ko so ga po begu iz kaznilnice v Ragusi ujeli. Nesrečnež je bil obsojen na osem let zapora zaradi ropa.

Prepir je izbruhnil po 21. uri, ko je bil večji del jetnikov zbran v jedilnici pred televizijo. Maino in Francesco Ferrara, ki sta delila majhno celico, sta se odpravila spat še preden se je zaključil televizijski program. Najprej sta telefonirala svojcem domov, nato pa sta se v spremstvu paznika vrnila v celico. Tu naj bi ju napadla druga dva zakrinkana jetnika, ki naj bi hotela iz neznanih razlogov obračunati z Mainom, za katerega se je potegnil tudi Ferrara. Kmalu so se zabliskali noži in Maino je obležal mrtev na tleh v mlaki krvi. Ropot in klici ranjencev na pomoč so priklicali paznike, ki so nemudoma dali alarm. Čeprav so pazniki ob sodelovanju policije in karabinjerjev preiskali vso kaznilnico, nožev nikakor niso mogli stakniti.

Pred dvema mesecema je bil Maino žrtev podobnega napada, a se je rešil le z nekaj praskami. Od tedaj je imel vedno pri roki nož, ker se je bal, da ga bodo ubili. Maina so agenti letečega oddelka aretirali v Catanii lani nekaj ur po ropu v nekem rekreacijskem krožku. Najprej so ga zaprli v kaznilnico pri Ragusi, od koder je pobegnil. Ko so ga ujeli so ga premestili v zapor v Catanio.

Huda vročina, zaradi katere so življenjski pogoji v kaznilnicah še bolj neznosni, je bila vzrok pretepa v kaznilnici v Pescari, kjer so se štirje jetniki hudo ranili z noži. Tudi v tem primeru je pretep izbruhnil medtem ko je bila večina jetnikov zbrana pred televizijo. Vzrok pretepa ni znan, vendar pa ravnateljstvo kaznilnice trdi, da je šlo za neke vrste skupinski samomor. Policija vsekakor odločno zavrača to domnevo, saj se jetniki niso ranili s steklenimi drobci, kot trdi ravnateljstvo kaznilnice, pač pa s pravimi noži.

RAZPRAVA V KOMISIJI BO PREDVIDOMA ZAKLJUČENA TA TEDEN

Zakon o splavu kmalu v poslanski zbornici?

Če parlament ne bo znal primerno in hitro odgovoriti na zahteve ljudstva, bo to dokaz nesposobnosti in neodgovornosti politikov

RIM, 16. — Vse kaže, da se splošna razprava o prekinitvi nosečnosti v komisijah za zdravstvo in pravosodje poslanske zbornice bliža koncu. Verjetno bosta komisiji končali uvodno delo že v četrtek, ko bosta tudi proučili možnost imenovanja podkomisije, ki naj združi v enoten zakonski predlog osnutke, ki so jih predložile vse parlamentarre skupine z izjemo misovcev. Sklep, da se razprava v komisiji zaključi čimprej, je bil sprejet danes po dolgi in obširni razpravi na predlog predsednika pravosodne komisije Misasija.

V okviru splošne razprave je demokristjanska poslanka Maria Rosa Casamagno poudarila, da je poleg obveščevalne in vzgojne kampanje nujno pripraviti vrsto operativnih instrumentov, ki naj dejansko zavarujejo materinstvo. Sicer pa je demokrščanska poslanka naglasila, da je njena skupina odločno proti uzakonitvi splava.

Za njo je povzel besedo republikanski predstavnik Del Pennino, ki je poudaril, da so dosedanje zakonske norme o splavu anahronistične, zaradi česar je nujno posodobiti zakon, sicer se bo še poglobil razkol med zakonikom in potrebami sodobne italijanske družbe.

Republikanski predstavnik je poudaril, da splav ni rešitev za vprašanje svobodnega in odgovornega načrtovanja družine, ki mora sloneti na učinkoviti spolni vzgoji ter na mreži posvetovalnic. Ni pa nikakor mogoče prezreti dramatičnega položaja milijona italijanskih žena, ki vsako leto skrivno splavi. Če parlament ne bo znal primerno odgovoriti na zahteve ljudstva — je zaključil Del Pennino — bo to dokaz nesposobnosti in neodgovornosti politikov.

Kako občutena je problematika splava dokazuje dejstvo, da je nad sedemsto tisoč ljudi podpisalo zahtevo po referendumu, pobudo za katerega je dala radikalna stranka ob podpori rimskega tednika «L'Espresso». Ne gre pozabiti, da je italijanski zakon o splavu še vedno zakon, ki je bil v veljavi tudi pod fašizmom in ki ožigosa prekinitev nosečnosti kot zločin proti celovitosti naroda. Ustavno sodišče je sicer pred nekaj meseci s svojo razsodbo delno omililo fašistično normo, ni pa vsekakor rešilo vprašanja skrivnega splava, ki je samo letos zahteval tri smrtne žrtve, da o ženskah, ki bodo po mazačevem posegu za vedno pohabljene, sploh ne govorimo.

Tudi zaradi intimne tragedije, ki jo vsako leto doživlja milijon italijanskih žena, ki tvega življenje s skrivnim splavom, se zdi še toliko bolj neumesten poseg vatikanskega dnevnika «Osservatore romano», ki je — glej naključje— le nekaj dni pred zaključkom razprave v pravosodni in zdravstveni komisiji poslanske zbornice znova zarohnel, da je splav zločin proti človeštvu.

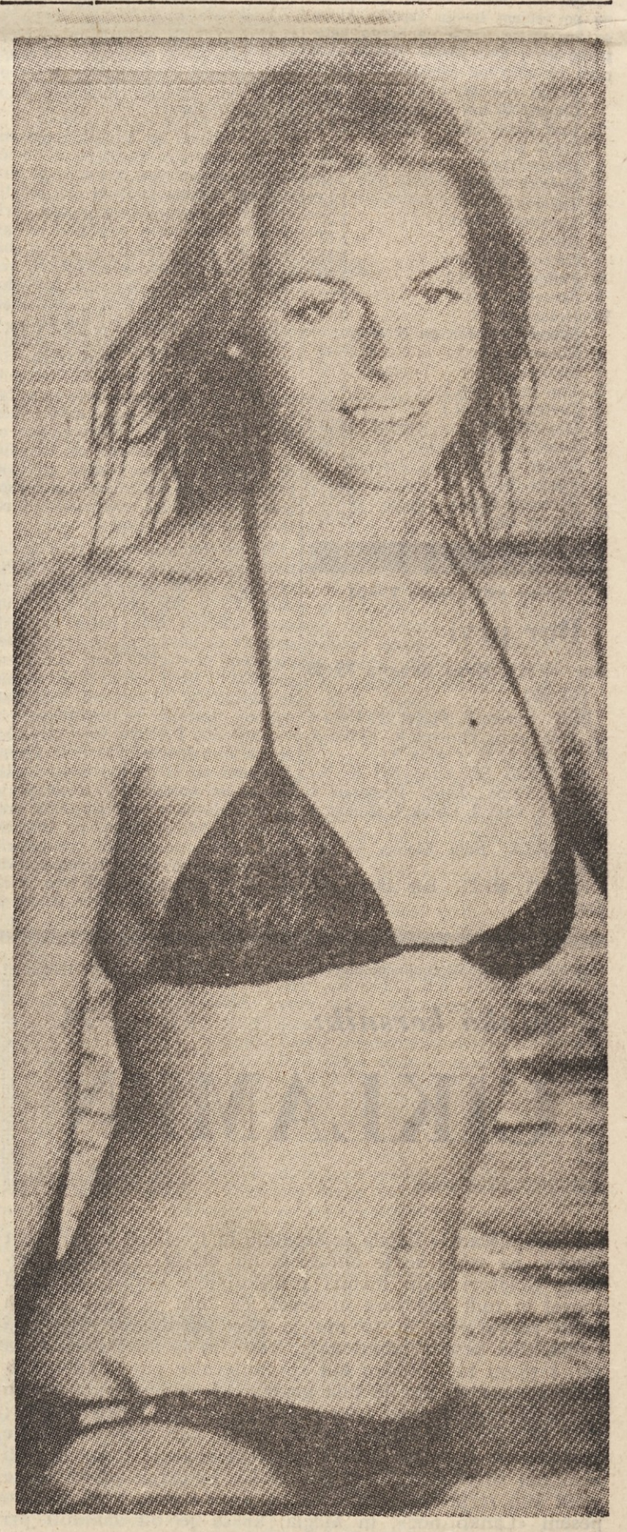

Janti Sommer (20-letna Nemka) bo nadomestila bivšo Mikejevo pomočnico v oddaji «Rischiatutto», Sabino Ciuffini, v filmu «Suplent». Sabina je baje odpovedala sodelovanje v filmu zaradi erotičnih scen, v katerih bi morala nastopati gola. Janti ji je nehvaležno takoj odvrnila, da je že videla golo Sabino v reviji «Playboy». «Mene golota na moti», je takoj dodala in povedala, da bo izkoristila snemanje v Rimu in se osvežila v morskih valovih plaže Fregene. Janti se bo tako hladila, vendar bi nam ob njej postalo vroče. Kaj ne?